

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑΣ ΣΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
Κος ΔΕΤΟΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:
Κατσάρη Θεοδώρα
Λέκκα Βασιλική

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	4381
----------------------	------

*Αφιερωμένο σε
όλους
τους εφήβους*

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μας Κο Δετοράκη Ιωάννη για την βοήθεια που μας προσέφερε και την διαρκή καθοδήγηση του ώστε να ολοκληρωθεί η εργασία αυτή.

*Κατσάρη Θεοδώρα
Λέκκα Βασιλική*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία μας αυτή στηρίχτηκε στα προγράμματα σεξουαλικής αγωγής στα σχολεία των Η.Π.Α. Αυτό έγινε γιατί μέχρι σήμερα δεν έχει εφαρμοστεί κανένα πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής στα δικά μας σχολεία.

Έτσι αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το θέμα αυτό ελπίζοντας ότι η εργασία μας αυτή βάζει ένα μικρό λιθαράκι στην διδασκαλία της σεξουαλικής αγωγής βοηθώντας μελλοντικά τις νέες νοσηλεύτριες. Ελπίζουμε οι σελίδες που ακολουθούν να αποτελέσουν ερέθισμα για μάθηση αλλά και παρακίνηση για ανάπτυξη ενδιαφέροντος στα θέματα σεξουαλικής αγωγής, με σκοπό να εξαλειφθεί η άγνοια των νέων πάνω στα θέματα σεξουαλικότητας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αφιέρωση	1
- Ευχαριστίες	2
- Πρόλογος	3
- Γενικό Μέρος	
- Κεφάλαιο 1	4
- Παιδεία	4
- Ανθρώπινη σεξουαλικότητα	4
- Κεφάλαιο 2	9
- Αποδοχή από την κοινότητα	9
- Κεφάλαιο 3	13
- Προετοιμάζοντας το σχολικό προσωπικό	13
- Περίληψη των τρόπων προετοιμασίας των δασκάλων	19
- Κεφάλαιο 4	20
- Ερωτήσεις που ρωτάνε τα παιδιά	20
- Εισαγωγή	20
- Τυπικές ερωτήσεις: πρώτη βαθμίδα	21
- Οι ενδιάμεσες βαθμίδες	21
- 7 ^η , 8 ^η , 9 ^η τάξη. Σχετικά με τα ραντεβού	22
- Ορολογία	23
- Σχετικά με την ανατομία	24
- Σχετικά με την ανατροφή και την ανάπτυξη	24
- Σχετικά με την έμμηνο ρύση	25
- Σχετικά με την προσωπικότητα	25
- Σχετικά με την αναπαραγωγή	26
- Σχετικά με τα μωρά	27
- Σχετικά με τον αυνανισμό	27
- Σχετικά με την εκσπερμάτωση	27
- Σχετικά με την ομοφυλοφιλία	28
- Σχετικά με την συνουσία	28
- Σχετικά με τα αντισυλληπτικά	28
- Σχετικά με τις προγαμιαίες σχέσεις	28
- Σχετικά με τα οικογενειακά προβλήματα	29
- Διάφορα	30
- Για την δέκατη, ενδέκατη και δωδέκατη τάξη.....	30
- Ορολογία	30
- Σχετικά με τα ραντεβού	30
- Σχετικά με τα χαιδολογήματα	31
- Σχετικά με τον αρραβώνα	32
- Σχετικά με την συνουσία.....	32
- Σχετικά με τις προγαμιαίες σχέσεις	33
- Σχετικά με το γάμο	33
- Σχετικά με την αντισύλληψη	33
- Σχετικά με τα αφροδίσια νοσήματα	34
- Σχετικά με την περίοδο	34
- Σχετικά με τον αυνανισμό	34
- Σχετικά με την εκσπερμάτωση	34
- Σχετικά με την αγάπη	34

- Σχετικά με την προέλευση και την εξέλιξη	34
- Σχετικά με την αναπαραγωγή	35
- Σχετικά με την ομοφυλοφιλία	36
- Σχετικά με τα οικογενειακά προβλήματα	36
- Διάφορα	36
- Ειδικό Μέρος	
- Κεφάλαιο 5	37
- Πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού σχολείου	37
- Εκπαιδευτικοί σκοποί	38
- Περιεχόμενο- προτεινόμενες ευκαιρίες μάθησης	39
- Έκτη τάξη – εκπαιδευτικοί σκοποί, περιεχόμενο- προτεινόμενες ευκαιρίες μάθησης	43
- Περιεχόμενο-προτεινόμενες ευκαιρίες μάθησης	44
- Κεφάλαιο 6	51
- Προτεινόμενο περιεχόμενο για την δέκατη βαθμίδα	51
- Είστε έτοιμος για γάμο;	53
- Προβλέποντας επιτυχία στο γάμο «προγαμιαίοι παράγοντες» ...	54
- Οδηγός για σχολιασμό: πώς να αξιολογήσεις το οικογενειακό υπόβαθρο	54
- Περίληψη για αυτό-μελέτη: ωριμότητα για γάμο	55
- Κεφάλαιο 7	56
- Προτεινόμενο περιεχόμενο για την ενδέκατη βαθμίδα	56
- Περίληψη	56
- Περιγραφή της σειράς μαθημάτων	58
- Περιεχόμενο-προτεινόμενες διδακτικές ευκαιρίες	59
- Πληροφοριακό και διδακτικό υλικό	66
- Ένα πρότυπο για την επίλυση προβλημάτων	70
- Τα αποτελέσματα της κατάλυσης επικοινωνίας στις σεξουαλικές σχέσεις	72
- Ο γάμος είναι τρόπος ζωής	72
- Κίνητρα για γάμο που προκαλεί διαμάχες	72
- Διαζύγιο: κοινωνικές επιπλοκές	74
- Κεφάλαιο 8	75
- Προτεινόμενο περιεχόμενο για την δωδέκατη βαθμίδα	76
- Περίληψη	76
- Περιγραφή της σειράς μαθημάτων	77
- Περιεχόμενο-προτεινόμενες διδακτικές ευκαιρίες	78
- Οι λειτουργίες μιας οικογένειας	84
- Αν είχαν μόνο περιμένει	86
- Συμβουλές για τον γάμο	90
- Μια καλή υπηρεσία συμβουλών σε θέματα γάμου	90
- Ο γάμος σου θα είναι διαφορετικός	91
- Η κατανόηση του έλεγχου της σύλληψης	91
- Μηχανικές και χημικές μέθοδοι φράγματος	93
- Φυσικές μέθοδοι	93
- Μόνιμοι μέθοδοι	94
- Θα έκανα ένα καλό γονέα;	95
- Ερωτηματολόγιο για την πατρότητα	96
- Ερωτήσεις για ζευγάρια που σκέφτονται να παντρευτούν νέοι ..	97

- Κεφάλαιο 9	98
- Διδακτικές μέθοδοι και εκτίμηση των προγραμμάτων	98
- Αποτελεσματικά εποπτικά μέσα και τεχνικές	98
- Εποπτικά μέσα	99
- Ανάλυση υπόθεσης	99
- Παράρτημα	
- Βιβλιογραφία	109

για την ανθρώπινη σεξουαλικότητα*

Ιστορικά, τα περισσότερα σχολεία σε αυτή τη χώρα έχουν συνεχίσει την καθημερινή εκπαίδευση των νέων ωσάν το sex να μην υπήρχε. Με λίγες εξαιρέσεις, η τυπική εκπαιδευτική προσέγγιση του sex, πραγματικά υπήρχε κάποια προσέγγιση, συνίστατο είτε από την παρουσίαση μιας βροχερής μέρας σε ταινία σε μια τάξη φυσικής αγωγής αποτελούμενη μόνο από αγόρια ή μόνο από κορίτσια είτε μια βιαστική, αμήχανη διάλεξη σχετικά με τους κινδύνους των αφροδισιακών νοσημάτων. Μέσα στα τελευταία δύο χρόνια, ωστόσο, τα σχολεία δείχνουν να έχουν ανακαλύψει το sex. Από τη Νέα Υόρκη ως την Καλιφόρνια και από την Αλάσκα στις Παρθένους Νήσους, εκπαιδευτικά προγράμματα για το sex αρχίζουν να εμφανίζονται. Δάσκαλοι, διαχειριστές και γονείς αναπόφευκτα έχουν το θέμα στο πρόγραμμα συνεδριάσεων, και εφημερίδες, εθνικά περιοδικά και η τηλεόραση έχουν εμπλακεί με ενθουσιασμό με αφιερώματα «Τα Πουλιά, Οι Μέλισσες και τα 3 Ρ» (“The Birds, The Bees, and The 3 R’s”).

Τα τρία βασικά συστατικά της σεξουαλικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων-φιλοσοφία, σπουδές, και εκπαίδευση δασκάλων-έχουν αναμιχθεί στην εκρηξη ενδιαφέροντος που έχει μεταμορφώσει ένα θέμα που συζητιόταν μόνο ψιθυριστά στα σχολεία σε θέμα τόσο συζητημένο και σεβαστό όπως τα νέα μαθηματικά.

Παρόλο που κάποια σχολεία και καθηγητές εδώ και χρόνια πληροφορούσαν λίγο τους μαθητές σχετικά με το sex, το μέγεθος και η ένταση του ενδιαφέροντος είναι καινούργια. Και ενώ κάποιοι από εμάς που εργαζόμασταν σε αυτόν τον τομέα επί χρόνια είμαστε ευχαριστημένοι που ένα μακροχρόνια παραμελημένο θέμα έχει επιτέλους έρθει στην επιφάνεια του ενδιαφέροντος του κοινού, βλέπουμε κάποια σημάδια κινδύνου. Για παράδειγμα, η προσέγγιση “bandwagon” (καροτσάκι?) στην σεξουαλική διαπαιδαγώγηση που δημιουργείται σε πολλές κοινωνίες είναι παρόμοια με την ατμόσφαιρα που σηματοδότησε την έναρξη της Επιχείρησης Προβάδισμα (Operation Headstart)-το πρόγραμμα εμπλουτισμού της νεαρής ηλικίας που χαιρετίστηκε ως η εκπαιδευτική λύτρωση του μειονεκτικού παιδιού. Υπερ-πουλημένο και κακοσχεδιασμένο σε πολλές κοινωνίες, το πρόγραμμα άφησε πίσω του ένα κατάλοιπο απογοήτευσης που έκανε πολλά για να δυσφημίσει μια εξαιρετική αρχή. Καθώς βιάζονται να αρχίσουν προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης χωρίς σωστή προετοιμασία ή εκπαίδευση των δασκάλων, κάποια σχολεία και κοινωνίες κλίνουν στο να επαναλαμβάνουν την εμπειρία τους με την Επιχείρηση Προβάδισμα.

Για να αποφευχθεί η παγίδα και να τεθεί μια γερή βάση για μια οικογενειακή ζωή και προγράμματα σεξουαλικής αγωγής, τα σχολεία και οι κοινότητες πρέπει πρώτα να βρουν τις δικές τους κοινά αποδεκτές απαντήσεις στις τρεις βασικές ερωτήσεις της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης: Γιατί να διδάσκουμε για το sex; Τι πρέπει να διδάξουμε; Ποιος θα διδάσκει;

Η πρώτη ερώτηση- Γιατί να διδάσκουμε για το sex;-είναι η πιο σημαντική για πολλούς λόγους, γιατί η απάντησή της θα δώσει τη φιλοσοφία και θα ορίσει το ύφος και την κατεύθυνση του μαθήματος, Ο Δρ. Lester A. Kirkendall, μια διάσημη αυθεντία και ένας πρωτοπόρος στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, λέει, «Ο σκοπός της

* Κεφάλαιο 1: Δημοσιευμένο στο “The Humanist”, Μάιος/Ιούνιος, 1968

σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης δεν είναι κυρίως να υποτάξουμε τη σεξουαλική έκφραση, όπως παλιότερα, αλλά να υποδείξουμε τις τεράστιες δυνατότητες για ανθρώπινη ολοκλήρωση που προσφέρει η ανθρώπινη σεξουαλικότητα¹. Δυστυχώς αυτή η θετική προσέγγιση απέχει πολλή από το να είναι χαρακτηριστική. Η πραγματική ώθηση πίσω από το θόρυβο περί προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι η επιθυμία από την πλευρά των γονέων και των καθηγητών να μειώσουν τον αριθμό εξώγαμων εγκυμοσύνων, να χαλιναγωγήσουν τα αφροδισιακά νοσήματα, και να εναντιωθούν σε αυτό που πολλοί ενήλικες βλέπουν ως τρομακτική επανάσταση των σεξουαλικών επιθυμιών των εφήβων. (Αν υπάρχει πραγματικά σημαντική αλλαγή συμπεριφοράς σε σχέση με την *συζήτηση* περί συμπεριφοράς είναι ένα θέμα υπό ερώτηση.)

Ενώ αυτοί οι κατασταλτικοί στόχοι παραμένουν συχνά ανείπωτοι, αρκετές επαφές με σχολεία και ομάδες γονέων σε όλη τη χώρα υποδεικνύουν ότι αυτοί είναι συχνά οι πραγματικοί στόχοι πίσω από την ώθηση για πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής. Δεν μας εκπλήσσει λοιπόν που πολλά προγράμματα περιέχουν «κρυμμένα πρακτέα» σχεδιασμένα ώστε να οδηγήσουν τους μαθητές να συμμορφωθούν με ό,τι βλέπουν οι γονείς και οι καθηγητές σαν ηθικό κατεστημένο, μια εξιδανικευμένη εικόνα ενήλικης ηθικής που συχνά δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα.

Μαθήματα που ξεκινούν με τη «μην-μπλέκεις» νοοτροπία και συνεχίζουν εγκαθιδρύοντας συγκεκριμένες και περιορισμένες οδηγίες στη σκέψη των μαθητών νικούν τον ίδιο το σκοπό της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Καταρχάς, δε δουλεύουν. Πειραμαμένοι δάσκαλοι γνωρίζουν ότι οι νέοι απλά ρίχνουν την κουρτίνα του μυαλού τους όταν αρχίζει η ηθικοδιδασκαλία και το κήρυγμα. Δεύτερον, αυτή η προσέγγιση κάθε άλλο παρά προετοιμάζει τους νέους στο αντιμετώπισον έναν περίπλοκο και αβέβαιο κόσμο όπου δεδομένα κάθε τύπου είναι σε κατάσταση αναταραχής. Τέλος, τίνος ο κώδικας θα πρέπει να διδάσκεται σε σχολεία αυτής της πλουραλιστικής κοινωνίας; Τη στιγμή που ένα σχολείο επιχειρεί να επιβάλει έναν κώδικα περί αυνανισμού, για παράδειγμα, ή προγαμιαίο sex, χαϊδέματα και ερωτοτροπίες, ραντεβού και άλλα τέτοια θέματα, θέτει τον εαυτό του σε αβέβαιη κατάσταση. Αν το σχολικό σύστημα πάρει μια θέση και οι νέοι πάνε σπίτι τους σε γονείς των οποίων τα πρότυπα είναι αντίθετα, τα παιδιά μπερδεύονται και το σύστημα είναι πιθανόν να δυσφημιστεί.

Σε αντίθεση με αυτήν την «πες-τους-το-σωστό» προσέγγιση, η ιδανική οικογενειακή ζωή και το πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να εξετάσουν μια ποικιλία συμπεριφορών, να δουν πως εφαρμόζονται στην κοινωνία στην οποία ζουν και να προσδιορίσουν αν είναι έτοιμοι να συμφωνήσουν με τις κυρώσεις που αυτή προσφέρει. Προετοιμάζει τους μαθητές να πάρουν αποφάσεις για τις αξίες που επιλέγουν να ενστερνιστούν, αξίες πάνω στις οποίες βασίζουν τη συμπεριφορά τους και κάνουν τις κρίσεις τους.

Το ανάποδο της ηθικής προσέγγισης είναι η προσπάθεια αποφυγής του ευαίσθητου θέματος των αξιών και κρίσεων και απλά «να τους δώσουμε τα γεγονότα»-να εστιάσουμε το πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής στη βιολογία, ανατομία, και το μηχανισμό αναπαραγωγής εξαιρώντας όλα τα άλλα. Μια περιορισμένη προσέγγιση αυτού του είδους δεν προσφέρει τίποτα στους μαθητές. Το sex θα έπρεπε να παρουσιάζεται στους μαθητές σαν κάτι παραπάνω από βιολογική λειτουργία και τα αποτελέσματα αυτής της λειτουργίας. Θα έπρεπε να διδάσκεται με μια ευρείας βάσης προσέγγιση και να συμπεριλαμβάνει και το sex από άποψης συμπεριφοράς όπως το μελετά η ψυχολογία και η κοινωνιολογία, όπως επίσης και

¹ Lester A. Kirkendall, *Sex Education*, SIECUS Study Guide No. 1 (SIECUS Publication Office, 1855 Broadway, New York, N.Y.), 1965, p.14.

από άποψης καθαρά βιολογικής. Ο πρωταρχικός σκοπός της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι να βοηθήσει κάθε άτομο να κατανοήσει τον εαυτό του ως σεξουαλικό ον με όλη του την έννοια και να χρησιμοποιήσει αυτή τη γνώση με υπευθυνότητα.

Δεδομένου αυτού του σκελετού, με αυτό το θετικό προσανατολισμό και ευρεία οπτική γωνία, η απάντηση στη δεύτερη ερώτηση για τη σεξουαλική αγωγή-Τι πρέπει να διδαχτεί;-ακολουθεί φυσιολογικά. Η προσέγγιση στη σχεδίαση ενός μαθήματος σεξουαλικής αγωγής Δε θα έπρεπε να διαφέρει από αυτήν που ακολουθείται για το μάθημα των Αγγλικών ή των Μαθηματικών. Δεν περιμένει κανείς από τους νέους να μάθουν Αγγλικά με ένα μάθημα ή με σποραδικές παρουσιάσεις. Έτσι Δε θα έπρεπε ούτε η σεξουαλική αγωγή να διδάσκεται κατά αυτόν τον τρόπο. Η σειρά σπουδής της σεξουαλικής αγωγής θα πρέπει να είναι μια συνεχής εκμάθηση σχεδιασμένη σε επίπεδα που να μπορούν να αφομοιωθούν από τους μαθητές σε διάφορες ηλικιακές ομάδες. Όπως και σε άλλα μαθήματα, η παρουσίαση και το υλικό θα αλλάζει ενώ η κατανόηση του παιδιού μεγαλώνει και αναπτύσσεται. Γενικά υπάρχει συμφωνία ότι τα παιδιά θα έπρεπε να έχουν μια υγιή κατανόηση της βιολογίας της αναπαραγωγής και τις φυσικές (σωματικές) αλλαγές της εφηβείας από τη στιγμή που φτάνουν στο Γυμνάσιο, ώστε σαν έφηβοι να μπορούν να συγκεντρωθούν στις αξίες και στάσεις και σχέσεις που είναι τόσο σημαντικές σε αυτά τα χρόνια.

Επιπλέον στο συνεχή σχεδιασμό, η σεξουαλική αγωγή, αν πρόκειται να γίνει ένα ακαδημαϊκά σεβαστό μέρος των σπουδών, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις για όλη την μαθησιακή διαδικασία που έχουμε αποκτήσει τα τελευταία χρόνια. Σε όλα τα άλλα θέματα έχουμε απομακρυνθεί από τις παλιές ιδέες της επανάληψης, άσκησης και απομνημόνευσης δεδομένων. Τώρα ξεκινάμε στις πρώτες τάξεις με μια ερευνητική προσέγγιση στην εκμάθηση. Στα μαθηματικά θέλουμε οι μαθητές όχι μόνο να απομνημονεύουν τον Πυθαγόρειο Πίνακα αλλά να καταλαβαίνουν και αριθμητικές έννοιες. Στην Ιστορία, αντί να ζητάμε μια λίστα από βιβλίο των πέντε αιτιών που οδήγησαν στον Εμφύλιο Πόλεμο, δίνουμε στους μαθητές έγγραφα και εφημερίδες από εκείνη την περίοδο και τους παροτρύνουμε να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα. Μόνο όταν πρόκειται για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δεν εμπιστευόμαστε αυτή την προσέγγιση και επιστρέφουμε στο να λέμε στους μαθητές τι να σκέφτονται. Αν η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση πάρει τη θέση που της αρμόζει στις σπουδές, πρέπει να είναι το ίδιο γερά σχεδιασμένη όπως τα μαθήματα μαθηματικών και κατά τον ίδιο τρόπο χωρίς υποκρισία και ψευδοηθικολογία.

Θα ήταν λάθος να δίνουμε την εντύπωση ότι το να σχεδιάσει κανείς ένα καλό μάθημα και να το βάλει σε εφαρμογή είναι εύκολη υπόθεση. Ακόμα και σχολεία που ξεκινάνε με τις καλύτερες προθέσεις μπορεί να βαλτώσουν κατά την εκτέλεση. Μια πρόσφατη εκτίμηση ενός προγράμματος που λειτουργούσε για αρκετά χρόνια έδειξε ότι παρότι το αντικείμενό του έδινε έμφαση στην επιστήμη της συμπεριφοράς, λίγη από αυτή την έμφαση είχε περάσει στην τάξη. Οι μαθητές λάμβαναν περισσότερο πληροφορίες για την αναπαραγωγή και τις αρνητικές πλευρές της σεξουαλικής πράξης. Οι γονείς ήταν κατευχαριστημένοι με το πρόγραμμα, αλλά η αντίδραση των μαθητών ήταν οριστικά λιγότερο ενθουσιώδης. Οι μαθητές ήθελαν την ευκαιρία να συζητήσουν τις πραγματικές τους ανησυχίες, όπως την ευθύνη της σεξουαλικής συνεύρεσης, το διπλό δεδομένο, και άλλα ηθικά προβλήματα.

Το μάθημα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, τότε, θα πρέπει να περιλαμβάνει συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων και καθοδήγηση για μαθητές που ψάχνουν για απαντήσεις. Αυτό το συμπέρασμα για το περιεχόμενο οδηγεί στην Τρίτη βασική

ερώτηση για την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση-Ποιος θα διδάσκει; Στα μυαλά πολλών παιδαγωγών και γονέων, αυτή είναι η κρίσιμη ερώτηση. Υπάρχει σχεδόν παγκόσμια συμφωνία ότι ο δάσκαλος είναι βασικό στοιχείο σε ένα καλό πρόγραμμα. Όσο προσεκτικά σχεδιασμένο κι αν είναι το μάθημα, όσο γερή κι αν είναι η φιλοσοφία, όσο δυνατή η κοινωνία που το υποστηρίζει, ο κακώς προετοιμασμένος ή φοβισμένος ή αμήχανος δάσκαλος μπορεί να κατατροπώσει ολόκληρη την προσπάθεια.

Για να διδάξει ένα πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής σωστά, ένας δάσκαλος δεν πρέπει να έχει μόνο πολλές γνώσεις σε ποικίλα θέματα-βιολογία, ψυχολογία, κοινωνιολογία-αλλά κυρίως, μια ανοικτή και κατανοητική στάση, μια αυτογνωσία και επίγνωση κρυμμένων προκαταλήψεων και μια διάθεση να είναι ειλικρινής με τους μαθητές. Παρόλο που αυτές οι αρετές σίγουρα δεν είναι όλες παρούσες σε κάθε δάσκαλο, υπάρχουν άνθρωποι σε κάθε σύστημα που έχουν τις βασικές στάσεις και που μπορούν να εκπαιδευτούν πάνω στο θέμα και τη μεθοδολογία. Σε πολλά επιτυχή προγράμματα δάσκαλοι διαφόρων ειδικοτήτων, συμπεριλαμβανομένου ενός βιβλιοθηκάρου και ενός καθηγητή χημείας, επιλέχθηκαν με βάση το ενδιαφέρον τους και την επιθυμία τους να συμμετέχουν και μετά τους δόθηκαν εντατικά και εκτενή μαθήματα προετοιμασίας.

Η προετοιμασία δασκάλων ίσως είναι αυτή τη στιγμή το μεγαλύτερο πρόβλημα στην ανάπτυξη καλών προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Με κοινότητες να πιέζουν σχολικούς διαχειριστές να κάνουν κάτι *τώρα*, πολλή από την εκπαίδευση των δασκάλων συνίσταται από μέτρα παραγεμίσματος. Εργαστήρια που ποικίλουν σε διάρκεια από μία ή δύο μέρες ως έξι εβδομάδες ξεφυτρώνουν σε όλη τη χώρα. Ένα ολοκληρωμένο μέρος της προετοιμασίας ενός δασκάλου συμπεριλαμβάνει τις δικές τους αντιδράσεις: πρέπει να αντιληφθεί τις δικές του προκαταλήψεις και να μάθει να νιώθει άνετα με όλα τα ζητήματα. Η προσπάθεια έχει γίνει για να βοηθήσει τους δασκάλους να αποκτήσουν αντίληψη ή ετοιμότητα αυτού του τύπου μέσω της ευαισθητοποίησης σε διάφορες μορφές. Αυτή η διαδικασία, δυστυχώς, όταν επιχειρήθηκε από ατάλαντους αρχηγούς, είχε κατά περιπτώσεις τρομερές συνέπειες: έχει σαν αποτέλεσμα σε ένα τύπο εις βάθους ή ομαδικής ψυχοθεραπείας που είναι ίσως ένα εργαλείο που πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο με την καθοδήγηση ανθρώπων με κανονική ψυχιατρική προετοιμασία. Μια άλλη εκπαιδευτική τεχνική που χρησιμοποιείται είναι να βάζουν νέους ανθρώπους σε ομαδικές συζητήσεις με δασκάλους, με την ελπίδα ότι αυτό θα «ευαισθητοποιήσει» τους δασκάλους στις αντιδράσεις μαθητών και τις δικές τους στάσεις. Αυτή η τεχνική όπως η διαδικασία της T-ομάδας, μπορεί να έχει σοβαρά μειονεκτήματα. Ενώ η πρακτική του να έχει κανείς μαθητές δευτερεύοντος επιπέδου δηλώνει το μεγάλο τους ενδιαφέρον σαν βάση για το σχεδιασμό του περιεχομένου του μαθήματος και είναι σίγουρα πολύτιμο, μια παρόμοια χρήση εφήβων σε μια βραχείας διάρκειας ομάδα ευαισθητοποίησης χωρίς συνέχεια για εκείνους που «ξεγύμνωσαν την ψυχή τους» φαίνεται εξαιρετικά αμφισβητήσιμο. Τέλος, ένας τρίτος τύπος προετοιμασίας των δασκάλων τώρα εν χρήσει είναι πλήρης συγκέντρωση σε μεθόδους και υλικό αυτό σε προηγούμενους και τώρα δυσφημισμένους τρόπους προετοιμασίας Φυσιολογικών Σχολείων.

Μπορούμε μόνο να ελπίζουμε ότι, όταν αυτή η υπερδραστηριότητα και η ατμόσφαιρα πανικού με την οποία πολλά σχολεία και κοινότητες προσεγγίζουν τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση θα έχουν ατονήσει, θα δοθεί η ευκαιρία για γερή και νηφάλια σκέψη. Όταν έρθει αυτή η περίοδος θα υπάρξει χρόνος να κοιτάξουμε σε βάθος αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε την προετοιμασία τους νέους μας να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της ζωής σαν άτομα. Αν το σχολείο προετοιμάζει τους μαθητές για μια παραγωγική και ικανοποιητική ζωή στο σημερινό και γεμάτο προκλήσεις κόσμο, κάποιες σπουδές θα πρέπει να εδραιωθούν που θα συνεισφέρουν

στην οικογενειακή ισορροπία και σε μια υγιή, θετική στάση ως προς τη σεξουαλική πλευρά της φύσης του ανθρώπου. Όταν αυτό επιτευχθεί, ίσως υπάρξει η ελπίδα η σεξουαλική φύση του ατόμου να συνεισφέρει στην προσωπική του ανάπτυξη και ευτυχία και ταυτόχρονα να συντηρεί και να προάγει το καλό της κοινωνίας.

Η μεγαλύτερη ελπίδα είναι, τότε, ότι Δε θα έχουμε προσπαθήσει να μετατρέψουμε μια ομάδα κομφορμιστών σε μια κοινωνία που θα απαιτεί προσωπική επιλογή. Άγνοια, παραπληροφόρηση, φόβος και αρνητικές στάσεις όσον αφορά το να είναι κανείς ένα αρσενικό ή ένα θηλυκό μέλος της κοινωνίας μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Η βοήθεια των νέων να βρουν κατόπιν καλής σκέψης άνετους τρόπους να εκφράσουν τη σεξουαλικότητά τους είναι ο απώτερος στόχος της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Αν επιτύχουμε θα δούμε τα αποτελέσματα όχι μόνο σε ατομικές ζωές αλλά και σε μια πιο υγιή και πιο γερή κοινωνία.

Αποδοχή από την Κοινότητα

Ενώ οι κοινωνίες σε όλο το έθνος αρχίζουν να αφυπνίζονται στην ανάγκη για μια ρεαλιστική προσέγγιση στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, ένα βασικό πρόβλημα προκύπτει: Πώς επιχειρεί κανείς να ξεκινήσει ένα τέτοιο πρόγραμμα στις σχολικές σπουδές; Η ώθηση προέρχεται από το σχολείο; τους γονείς; από την κοινωνία γενικά; από ένα συνδυασμό και των τριών;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη απάντηση. Οι κοινωνίες και τα σχολικά τους συστήματα διαφέρουν σε μέγεθος, εκλεπτυσμό και ετοιμότητα να δεχτούν να μαθήματα για μελέτη. Υπάρχουν τοπικές διαφορές και διαφορές στο βαθμό και είδος συνεργασίας μεταξύ μιας κοινότητας και του σχολικού συμβουλίου. Σε μια μεγάλη αστική περιοχή, με αναπτυσσόμενο πληθυσμό και στρωματοποιημένο σχολικό σύστημα, είναι μάλλον απίθανο να υπάρξει δυνατή ή συγκεκριμένη ανάμιξη στη σχολική τακτική. Η ώθηση για την έναρξη ενός προγράμματος περί οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε ένα αστικό κέντρο θα προερχόταν λοιπόν συνήθως από το σχολικό συμβούλιο, συνεργαζόμενο με κοινωνικούς αρχηγούς. Σε αγροτικές περιοχές ή προάστια, όπου οι γονείς παιδιών σχολικής ηλικίας είναι πιθανόν να είναι κοινωνικοί αρχηγοί, η ανάμιξη θα είχε πιο ριζικό χαρακτήρα.

Αλλά ανεξάρτητα από την προέλευση της ώθησης, το σχολείο και η κοινωνία χρειάζεται να συνεργαστούν στενά για να κατασκευάσουν ένα πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Αν η αρχηγία προέρχεται από το σχολείο, γονείς και ενδιαφερόμενες αστικές ομάδες πρέπει να κληθούν να συμμετάσχουν στην εκκίνηση του προγράμματος. Πρέπει να ζητηθούν οι απόψεις τους, οι αμφιβολίες τους και οι ανησυχίες τους να εισακουσθούν με συμπάθεια, οι προτάσεις τους να εξετασθούν προσεχτικά-γιατί η υποστήριξή τους είναι απόλυτα ουσιαστική ώστε να έχει επιτυχία το πρόγραμμα.

Όταν η ζήτηση για ένα πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης προέρχεται από την κοινωνία, αυτοί που τροφοδοτούν την ώθηση μπορεί μερικές φορές, μέσα στον ενθουσιασμό τους, να επιχειρήσουν να επιβάλουν στους διοικητές των σχολείων και στο προσωπικό μια συνιστώμενη σειρά μαθημάτων. Αυτό όχι μόνο τείνει να αποξενώσει τους ανθρώπους των οποίων θα είναι ευθύνη να διευθύνουν το πρόγραμμα. Στις περισσότερες περιπτώσεις η προσπάθεια θα αποτύχει. Αν ένα πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης πρόκειται να εισαχθεί επιτυχώς στις σχολικές σπουδές, οι υπεύθυνοι για το σχεδιασμό των σχολικών σπουδών θα πρέπει να είναι αυτοί που θα αναπτύξουν το βασικό σχεδιάγραμμα ή περίληψη του προτεινόμενου νέου προγράμματος. Γονείς και άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες θα μπορούσαν, και μάλιστα θα έπρεπε, να προτείνουν γενικά θέματα ώστε να συμπεριληφθούν και ίσως να προτείνουν σε γενικές γραμμές τον τρόπο με τον οποίο θα ήθελαν να δουν το πρόγραμμα να παρουσιάζεται στους μαθητές. Αλλά εξαρτάται από τις σχολικές αρχές να προσδιορίσουν πόσο ενεργητικό ρόλο θα παίξει η κοινότητα στο σχεδιασμό συγκεκριμένα των περιεχομένων του προγράμματος και τον τρόπο με τον οποίο θα κατασκευαστεί.

Ένας από τους πιο ευρέως και επιτυχώς εφαρμοσμένων μέσων για το ξεκίνημα προγραμμάτων οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι η δημιουργία από το σχολικό συμβούλιο μιας συμβουλευτικής επιτροπής πολιτών, συνιστώμενο από αντιπροσωπευτική ομάδα αστικών αρχηγών της κοινότητας. Αυτή η επιτροπή χρησιμεύει σαν συμβουλευτικό σώμα κατά τη διάρκεια

τη δημιουργία του προγράμματος και στη συνέχεια σαν κινητήριος δύναμη για την απόκτηση της υποστήριξης και της αποδοχής από την κοινότητα.

Ένας τρόπος να αποκτηθεί η αποδοχή από την κοινότητα είναι να ξεκινήσει μια πιλοτική εφαρμογή του αναπτυγμένου προγράμματος σπουδών για έναν χρόνο. Αυτό μπορεί να γίνει σαν ένα μάθημα ανά επίπεδο τάξης σε ένα ή περισσότερα σχολεία της περιοχής. Σχεδόν χωρίς εξαίρεση μαθητές και γονείς ενθουσιάζονται με αυτόν τον τύπο σταδιακά σχεδιαζόμενου προγράμματος, και ο ενθουσιασμός τους για το πιλοτικό πρόγραμμα μπορεί να διευκολύνει το έργο της συμβουλευτικής επιτροπής και του σχολικού συμβουλίου στο να δημοσιεύσουν ένα κατανοητό πρόγραμμα.

Ένας άλλος βασικός σκοπός της συμβουλευτικής επιτροπής πολιτών είναι να αντικατοπτρίζουν και να αναφέρουν σχετικά με τις συμπεριφορές πολιτών που ζουν στην σχολική περιφέρεια όσον αφορά στην οικογενειακή ζωή και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ως μέρος του σχολικού προγράμματος σπουδών. Τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής στη συνέχεια συζητούν αυτές τις συμπεριφορές με το σχολικό συμβούλιο και το σχολικό προσωπικό που έχει αναλάβει το πρόγραμμα.

Σε μια κοινότητα² που είχε μεγάλη επιτυχία με το να κερδίσει υποστήριξη για το πρόγραμμά της περί οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, η συμβουλευτική επιτροπή πολιτών, σε συνεργασία με το σχολικό συμβούλιο, μίσθωσε μια εταιρία έρευνας εμπορικής αγοράς για να προσδιορίσει τη στάση προς τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση γονέων των οποίων τα παιδιά θα ήταν μέρος ενός τέτοιου προγράμματος. Μια υποεπιτροπή της συμβουλευτικής επιτροπής επελέχθη να δουλέψει στενά με την εταιρία έρευνας. Συνεργαζόμενη με αυτήν την επιτροπή η εταιρία κατασκεύασε ένα ερωτηματολόγιο για συνέντευξη μιας αντιπροσωπευτικής μερίδας των κατοίκων μιας τοπικής σχολικής περιφέρειας. Οι κάτοικοι ενημερώθηκαν ότι η επιτροπή πολιτών θα έκανε συστάσεις στο σχολικό συμβούλιο με βάση τις απαντήσεις τους στο ερωτηματολόγιο και ότι το σχολικό συμβούλιο θα αποφάσιζε στη συνέχεια ως προς τις ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για να καθοριστεί αν θα αναπτυσσόταν πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης για τη σχολική περιφέρεια.

Αφού μια προηγούμενη προσπάθεια να εισαχθεί κάποιο είδος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στις σχολικές σπουδές είχε αποτύχει, η έρευνα κατευθύνθηκε σε μια ευαίσθητη ομάδα. Οι γονείς ερωτήθηκαν αν η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση θα έπρεπε να διδάσκεται μόνο κατόπιν συναίνεσης των γονιών, να θα έπρεπε να διδάσκεται σε ξεχωριστές τάξεις για αγόρια και κορίτσια ή σε μικτές, και αν θα έπρεπε να δίνεται σαν υποχρεωτικό μάθημα ή επιλογής. Επίσης ερωτήθηκαν σε ποια τάξη θα έπρεπε να ξεκινάει και αν θα έπρεπε να συνεχίζεται και στο γυμνάσιο. Μια άλλη ερώτηση ζητούσε γνώμες σχετικά με την συμπερίληψη συγκεκριμένων θεμάτων στο πρόγραμμα σε διαφορετικά επίπεδα τάξης· μετά οι ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να προτείνουν άλλα θέματα που θεωρούσαν ότι θα έπρεπε να συμπεριληφθούν.

Αν και όπως θα ήταν αναμενόμενο μια ποικιλία απόψεων εκφράστηκε για αυτά και πολλές άλλες ερωτήσεις καλύφθηκαν με την έρευνα, οι ερωτηθέντες ήταν σχεδόν ανώνυμοι (92% απάντησε θετικά την ερώτηση) στην πεποίθηση ότι υπάρχει ανάγκη στο να βοηθήσουμε τα παιδιά να καταλάβουν ότι υπάρχουν κατάλληλες πηγές από τις οποίες μπορούν να μάθουν για την οικογενειακή ζωή και το ρόλο του sex στην καθημερινή ζωή. Ακόμα και αυτοί που είχαν αμφιβολίες σχετικά με την ενσωμάτωση τέτοιων μαθημάτων στις σχολικές σπουδές εξαιτίας θρησκευτικών πιστεύω ή άλλων λόγων πίστευαν ότι τα παιδιά θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση σωστές πηγές πληροφοριών. Στην πραγματικότητα κανείς δεν πίστευε ότι τα παιδιά

² Anaheim Union High School District, Anaheim, Calif.

δε θα έψαχναν και δε θα αποκτούσαν πληροφορίες για το sex από κάποια πηγή, και σχεδόν όλοι γνώριζαν ότι αν η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δε διδασκόταν με επίσημο τρόπο κάπου, τα παιδιά αντίθετα θα έπαιρναν αποπροσανατολιστικές πληροφορίες.

Η έρευνα, βεβαίως, ήταν ένα πρώτο βήμα, αλλά προσέφερε τα θεμέλια πάνω στα οποία το σχολικό συμβούλιο και η συμβουλευτική του επιτροπή θα μπορούσαν να χτίσουν ένα καλά σχεδιασμένο κατανοητό πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Το πρόγραμμα το προέκυψε αποτελεί ένα σεβαστό μέρος του των σχολικών σπουδών στην περιφέρεια εδώ και τέσσερα χρόνια και απολαμβάνει την υποστήριξη της κοινότητας.

Το σχολικό συμβούλιο σε αυτή τη συγκεκριμένη κοινότητα έγινε επικεφαλής στην έναρξη ενός προγράμματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία τους. Σε άλλες κοινότητες η πρωτοβουλία ήταν απλών πολιτών-γονείς, ιερείς, σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων, γυναικείες ομάδες, και αδελφικών και επαγγελματικών οργανισμών. Στη συνέχεια είναι κάποια παραδείγματα τρόπων με τους οποίους κάποιοι ενδιαφερόμενοι πολίτες κέντρισαν το ενδιαφέρον της κοινότητας και του σχολικού συμβουλίου για τέτοιο πρόγραμμα.

Μια μητέρα σε μια δυτική πόλη, ταραγμένη από ένα άρθρο περιοδικού που περιέγραφε την σεξουαλική ανησυχία και επανάσταση των εφήβων, προσκάλεσε μια ομάδα γειτόνων και φίλων στο σπίτι της για να συζητήσουν το πρόβλημα αφού σχετιζόταν με την κοινότητά τους. Οι άλλες γυναίκες ασπάζονταν την ανησυχία της, και σύντομα τράβηξαν το ενδιαφέρον γιατρών και κληρικών περί σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και πλήρωναν καλεσμένους ομιλητές σε κοινοτικές συνελεύσεις. Η φήμη διαδόθηκε και άλλοι γονείς προσχώρησαν στην ομάδα. Μια σειρά εβδομαδιαίων επιμορφωτικών συναντήσεων γονέων λάμβαναν μέρος, όπου μικρές ομάδες συζήτησης άκουγαν καλεσμένους ομιλητές και επιθεωρούσαν ταινίες, βιβλία και άλλες πηγές σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Οπτικό-ακουστικά μέσα αποδείχτηκαν πολύ βοηθητικά στην ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση μελών της κοινότητας για την ανάγκη διαπαιδαγώγησης περί της οικογενειακής ζωής και το sex στα σχολεία. Δυο ταινίες αποδείχτηκαν πολύ χρήσιμες. Η μία, με τίτλο “Sex Education U.S.A.”³, έδωσε μια περιληπτική εικόνα αντιδράσεων γονιών και κάποιες σκηνές από σχολικές τάξεις. Η άλλη, “Sex: A Moral Dilemma for Teenagers (Sex: Ένα Ηθικό Δίλημμα για τους Έφηβους)”⁴, χρησιμοποιήθηκε για να διαφωτιστούν οι γονείς σχετικά με τις διαφορές μεταξύ θετικής και αρνητικής σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Η ανταπόκριση σε αυτές τις συναντήσεις ήταν τόσο ενθουσιώδης που οι συμμετέχοντες άρχισαν να έχουν πρόβλημα στο να βρουν αρκετά μεγάλους χώρους για τις μελλοντικές τους συναντήσεις. Μετά από έξι εβδομάδες η ομάδα, τώρα πια μια σεβαστή δύναμη στην κοινότητα, σύστησε το Συμβούλιο Παιδείας να ζητήσει ένα πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης που θα ξεκινάει από το νηπιαγωγείο μέχρι τη δωδέκατη τάξη.

Σε μια άλλη μικρή πόλη ο τομέας σχολικής υγείας μιας τοπικής ιατρικής κοινωνίας ανέθεσε σε έναν ειδικό σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης να μιλήσει σε μια συνέλευση της κοινότητας. Η ανταπόκριση της κοινότητας ήταν ενθαρρυντική, οπότε επιτροπές αποτελούμενες από ιατρικούς και λαϊκούς αρχηγούς δημιουργήθηκαν για να ερευνήσουν και να αναφέρουν σχετικά με προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης άλλων κοινοτήτων. Αποτέλεσμα: μια σύσταση στο Συμβούλιο Παιδείας να αναπτύξει ένα κατανοητό πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα

³ *Sex Education U.S.A.*, Guidance Associates, έγχρωμο, Μέρος 1, 20' Μέρος 2, 19'.

⁴ *Sex: A Moral Dilemma for Teenagers*, Guidance Associates, έγχρωμο, Μέρος 1, 14' Μέρος 2, 20'.

σχολεία. Σε μια επιτροπή γραφής σπουδών αποτελούμενη από δασκάλους ανατέθηκε η ανάπτυξη ενός προγράμματος σπουδών Οικογενειακής Ζωής και Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης από το νηπιαγωγείο ως τη δωδέκατη τάξη.

Σε μια μεγάλη πόλη ο Δημοτικός Σύνδεσμος Διανοητικής Υγείας οργάνωσε μια εντατική εκστρατεία τριών ημερών για να εισάγει τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία της πόλης. Ένας ειδικός σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης προσελήφθη ως σύμβουλος, το κεφάλαιο προσφέρθηκε από τους ενδιαφερόμενους γονείς και οργανώθηκε μια ευρεία εκστρατεία διαφήμισης από ραδιόφωνο, τηλεόραση και εφημερίδες. Ο ειδικός οργάνωσε έναν ανεμοστρόβιλο από συζητήσεις το Νεανικό Σώμα της Γειτονιάς και νεανικές ομάδες (YMCA-YWCA) και με ιατρικούς αρχηγούς, τους κληρικούς και τις συζύγους τους, και έδωσε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές συνεντεύξεις. Η εκστρατεία μεσουράνησε σε μια ημερήσια συζήτηση που ξεκίνησε με έναν βασικό λόγο από τον σύμβουλο σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Ντόπιοι επαγγελματίες και λαϊκοί αρχηγοί στη συνέχεια προέδρευαν μιας σειράς σύμφωνων συναντήσεων ομάδων ειδικού ενδιαφέροντος όπου ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης συζητήθηκε. Τάξεις γυμνασίου μεταφέρθηκαν με λεωφορείο για να παρακολουθήσουν αυτές τις συναντήσεις. Στην απογευματινή συνάντηση ο ειδικός σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης μίλησε σε γονείς και παιδαγωγούς για τις ιδιαιτερότητες της ανάπτυξης και εισαγωγής ενός προγράμματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία. Σαν αποτέλεσμα αυτής της εντατικής εκστρατείας, το Δημοτικό Τμήμα Παιδείας σχημάτισε μια ευρείας βάσης συμβουλευτική οργάνωση αποτελούμενη από γονείς, κληρικούς, δάσκαλους και έφηβους. Τα μέλη χωρίστηκαν ανάλογα με το ιδιαίτερο ενδιαφέρον τους σε επιτροπές και υποεπιτροπές που δημιουργήθηκαν για να εξερευνήσουν τους τρόπους και τα μέσα ανάπτυξης και ενός σχολικού οδηγού σπουδών και μαθήματα εκπαίδευσης για γονείς.

Σε μερικές κοινότητες όπου Συμβούλια Παιδείας και σχολικοί επικεφαλής δεν έχουν ακόμα εισάγει ένα πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στις σπουδές, επαγγελματίες και λαϊκοί αρχηγοί έχουν ιδρύσει αφιλοκερδείς οργανώσεις που θα δουλέψουν κυρίως ως καταλύτες. Χρησιμοποιώντας σαν κέντρα πληροφοριών, αυτές οι οργανώσεις προσφέρουν υλικό περί σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και προτείνουν ομιλητές που θα ήθελαν να απευθυνθούν σε τοπικές οργανώσεις. Επίσης προσφέρουν πηγές για την ανάπτυξη προγράμματος σπουδών. Τέτοιες οργανώσεις βοηθάνε πολύ στην εδραίωση εποικοδομητικών διαλόγων μεταξύ της κοινότητας και του σχολικού συμβουλίου.

Η ώθηση για την έναρξη ενός μαθήματος μελέτης της οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης μπορεί να γεννηθεί από πολλές πηγές. Λίγο μετράει αν το σχολικό συμβούλιο ή κοινότητα έκαναν τα πρώτα βήματα ή αν ήταν μια συνδυασμένη προσπάθεια. Αυτό που μετράει είναι ότι οι δυο αυτές ομάδες συνεργάζονται με αμοιβαίο σεβασμό προς τις εκατέρωθεν απόψεις και ένα βαθμό δούναι και λαβείν. Οι γονείς της κοινότητας πρέπει να διαβεβαιωθούν ότι η φωνή τους θα εισακουσθεί στον σχεδιασμό του προγράμματος· πρέπει να επιτραπεί στο σχολείο να ασκήσει τη δικαιοματική του εξουσία να κατασκευάσει τις ιδιαιτερότητες του προγράμματος. Ο καθένας πρέπει να αντιληφθεί ότι η επιτυχία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την πλήρη συνεργασία όλων. Μαζί, γονείς και σχολείο μπορούν να βοηθήσουν στην προετοιμασία των νέων να δουν τον κόσμο και το ρόλο τους μέσα σε αυτόν με υγιή σεξουαλική συμπεριφορά και αντίληψη των χαρών και ευθυνών της οικογενειακής ζωής.

Όταν ένα σχολικό σύστημα ξεκινάει ένα πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, το αποτέλεσμα μπορεί να παρομοιαστεί με το να ρίχνεις μια πέτρα σε μια λίμνη. Οι ρυτιδώσεις εξαπλώνονται προς τα έξω σε άλλα μαθήματα στις σχολικές σπουδές, και η καθηγητές σε πραγματικά κάθε μάθημα νιώθουν τα αποτελέσματα. Για αυτό το λόγο είναι απαραίτητο όλα τα μέλη της σχολής να έχουν κάποια γνώση του προγράμματος αν θέλουν να νιώθουν άνετα με τους μαθητές τους. Πρέπει να κατανοήσουν τη λογική του προγράμματος, να συμφωνούν με τα επιθυμητά αποτελέσματα, και να έχουν έναν βαθμό εξοικείωσης με το περιεχόμενο όπως θα παρουσιαστεί στους μαθητές.

Σε μερικά μαθήματα, όπως η κοινωνιολογία και η φιλολογία, θα υπάρξει ένα αναπόφευκτο ξεχειλίσιμα μαθητικών απόψεων και πληροφοριών από το μάθημα σεξουαλικής αγωγής, και δάσκαλοι που εργάζονται σε αυτόν τον τομέα χρειάζονται αρκετά καλή γνώση της ύλης που διδάσκονται στο παραπάνω μάθημα. Σε άλλα μαθήματα η σχέση των μαθημάτων είναι πιο χαλαρή-αλλά και πάλι, συνήθως θα υπάρχει κάποιο διανοητικό πέρασμα από τις εργασίες της σεξουαλικής αγωγής και ένας δάσκαλος πρέπει να είναι αρκετά ενήμερος ώστε να συνεισφέρει επί της ουσίας εάν ξεκινήσει μια συζήτηση μέσα στην τάξη του.

Οι δάσκαλοι που είναι άμεσα υπεύθυνοι για τη διδασκαλία ενός συγκεκριμένου μαθήματος πάνω στην οικογενειακή ζωή και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση χρειάζεται πολύ παραπάνω από γενικές γνώσεις σε αυτό το θέμα. Πρέπει να έχουν γερές βάσεις σε μεθοδολογία τάξης. Πρέπει να καταλαβαίνουν και να ξέρουν πώς να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τα διδακτικά βοηθήματα και πηγές που τους παρέχονται. Ένα λεξιλόγιο που μπορούν εύκολα και με αυτοπεποίθηση να χρησιμοποιήσουν είναι απαραίτητο. Υπέρνω όλων, πρέπει να έχουν την πιο σταθερή κατανόηση και πεποίθηση της αξίας του περιεχομένου της οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και τη δική τους ικανότητα να χειριστούν αυτό το περιεχόμενο με αντικειμενικό και απροκατάληπτο τρόπο.

Η σημαντικότητα του περιεχομένου δεν μπορεί να τονιστεί εντόμως. Εκλεπτυσμένες διδακτικές τεχνικές και μεθοδολογίες, όσο απαραίτητες κι αν είναι για μια επιτυχή παρουσίαση ενός μαθήματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, είναι μόνο η γαρνιτούρα πάνω στην τούρτα. Η ίδια η τούρτα- η καρδιά του θέματος-είναι το περιεχόμενο. Δεν μπορεί κανείς να διδάξει αυτή την ευαίσθητη και φορτωμένη συνήθειες περιοχή χωρίς δυνατή σύλληψη του θέματος. Αν ένας μαθητής έχει πιστεύω που είναι λανθασμένα εξαιτίας παραπληροφόρησης, έλλειψη πληροφοριών, ή μη ικανοποιητικές εμπειρίες, μπορεί να αποτελέσει απειλή στον δάσκαλο που δεν είναι προετοιμασμένος να απαντήσει δύσκολες ερωτήσεις και να χειριστεί λεπτομερή συζήτηση από τα μέλη της τάξης. Αυτό με τη σειρά του απειλεί όλη την εικόνα του δασκάλου και την αξία του.

Ο δάσκαλος του μαθήματος οικογενειακή ζωή και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση πρέπει να γνωρίζει τα δικά του συναισθήματα και στάσεις για αυτό το θέμα. Ιδιαίτερου ενδιαφέροντος πρέπει να είναι για τον δάσκαλο το που και πως η μελέτη του sex ταιριάζει στην όλη διαδικασία μάθησης. Πρέπει να καταλάβει τον εαυτό του και τις στάσεις του, αφού αυτό είναι προαπαιτούμενο στο να κατανοείς και να διδάσκεις παιδιά. Πράγματι, ένας μεγάλος βαθμός αυτοκριτικής είναι

απαραίτητος. Ο δάσκαλος πρέπει να εκτιμήσει τις δυνάμεις και αδυναμίες του· πρέπει να εξετάσει τις προκαταλήψεις του ώστε να μην εισβάλουν στις παρουσίες του υλικού του και επηρεάσουν την εκμάθηση των μαθητών· τέλος πρέπει να σκεφτεί σοβαρά την εικόνα του εαυτού του που προβάλλει στους μαθητές του. Τα παιδιά αντιγράφουν ενήλικες για τους οποίους τρέφουν σεβασμό και αγάπη. Όταν ενήλικες θέτουν ένα παράδειγμα ακεραιότητας και περίσκεψης, φιλίας και εγκαρδιότητας μεταξύ των φύλων ή σε οικογενειακά γκρουπ, οι νέοι άνθρωποι τείνουν να συγκρατήσουν τέτοιες συμπεριφορές και να επιδείξουν κάτι παρόμοιο. Μια απλή πράξη ευγένειας από την πλευρά ενός σεβαστού άνδρα δάσκαλου-να ανοίγει την πόρτα για μια γυναίκα ή να την βοηθάει με δέματα-παρατηρούμενη από ένα αγόρι που είναι εχθρικό προς τα κορίτσια στην τάξη του ή προς τις αδερφές του στο σπίτι μπορεί να το βοηθήσει πολύ στο να επανεξετάσει τη στάση του.

Όταν ένας δάσκαλος γνωρίζει τον εαυτό του και το μάθημά του θα ανακαλύψει ότι μπορεί να μιλήσει περί σεξουαλικών θεμάτων με αυτοπεποίθηση και εξουσία, χρησιμοποιώντας «αυτές τις λέξεις» χωρίς ντροπή. Τα παιδιά θα ανταποκριθούν στην άνεσή του και αυτοπεποίθησή του, και η σωστή ατμόσφαιρα για συζήτηση μεταξύ δάσκαλου-μαθητή εδραιώνεται έτσι. Εξίσου σημαντικό, το παιδί που μαθαίνει να χρησιμοποιεί φυσικά και αυθόρμητα ένα κοινωνικά αποδεκτό λεξιλόγιο έχει κάνει ένα σημαντικό βήμα στην σεξουαλική του μόρφωση.

Πολλοί νέοι άνθρωποι, ακόμα και σε μικρές τάξεις, έχουν εκπληκτική γνώση κακού λεξιλογίου. Ο έξυπνος δάσκαλος το αναγνωρίζει αυτό και δεν εκφράζει έκπληξη όταν ακούσει έναν νεαρό να χρησιμοποιεί μια αντικειμενικά ή κοινωνικά αμφισβητήσιμη λέξη ή έκφραση. Μερικές φορές ο δάσκαλος μπορεί και να βάλει κάποιες από αυτές τις λέξεις ο ίδιος στη συζήτηση για να τις σχετίσει με τις σωστές αντίστοιχες επιστημονικά λέξεις αν αυτό είναι απαραίτητο για να βοηθήσει ένα παιδί να καταλάβει τι είναι ένα συγκεκριμένο μέρος του σώματος ή σωματική πράξη. Αλλά μπορεί να είναι λάθος να κάνει πολλή ελεύθερη χρήση αυτής της διδακτικής μεθόδου. «Βρώμικες λέξεις» είναι, πάραυτα, «βρώμικες λέξεις»-και τα παιδιά μπορεί να προσβληθούν από την υπερβολική τους χρήση όσο και οι ενήλικες. Είναι το ίδιο λάθος για έναν δάσκαλο να χρησιμοποιεί κακό λεξιλόγιο για την έκπληξη που προκαλεί ή σε μια παραπλανημένη προσπάθεια να εδραιώσει μια «γεια σου φίλε» σχέση με τους μεγαλύτερους μαθητές. Κάνοντας έτσι θα μπερδέψει τη στάση και τις αξίες ενός μικρότερου μαθητή και μπορεί και να μειώσει κατά πολύ το σεβασμό του προς τον δάσκαλό του.

Για να βοηθήσουμε τους δάσκαλους να καταλάβουν, να δεχτούν, και να θέλουν να δουλέψουν σε μια περιοχή που θα καλύπτει ευαίσθητα θέματα, μια ποικιλία πηγών μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Ο καλά πληροφορημένος διοικητής, σχολικός ψυχολόγος, καθοδηγητικός σύμβουλος, και η επαγγελματίας σχολική νοσοκόμα είναι όλοι άνθρωποι που θα μπορούσαν να προσφέρουν τα προσόντα τους και την εμπειρία τους. Πραγματικά παραδείγματα αλληλεπίδρασης μαθητή-δάσκαλου είναι εξαιρετικά χρήσιμα. Μέσω ταυτοποίησης με ανθρώπους και καταστάσεις σε ένα αληθινό παράδειγμα, οι δάσκαλοι μπορούν να αρχίσουν την κρίσιμη αυτοεκτίμησή τους που είναι τόσο απαραίτητη σε αυτόν τον τομέα διδασκαλίας. Άλλες πηγές είναι ταινίες, επιλεγμένα αναγνώσματα, φυλλάδια και χάρτες που θα χρησιμοποιηθούν στη σειρά μαθημάτων⁵.

Ο υπεύθυνος διοικητής του σχολείου αποτελεί μεγάλο στήριγμα στην επιτυχή εισαγωγή ενός προγράμματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, όταν αποφασισθεί να προστεθεί η οικογενειακή ζωή και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Υπάρχουν πολλοί

⁵ Πολλές από αυτές τις πηγές είναι καταχωρημένες και περιγράφονται μέσα σε αυτό το βιβλίο.

τρόποι που μπορεί να βοηθήσει τους δασκάλους στο σχολείο του να ετοιμαστούν για πλήρη εποικοδομητική συμμετοχή στην εφαρμογή του προγράμματος:

1. Μπορεί να οργανώσει επισκέψεις και άλλες εμπειρίες για δασκάλους να αυξήσουν την αντίληψή τους των κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών στην κοινότητα όπου διδάσκουν. Το σχολικό προσωπικό μπορεί να διδάξει πιο αποτελεσματικά αν γνωρίζει τους περιβαλλοντικούς παράγοντες που προσκρούουν πάνω στους μαθητές τους. Κάθε κοινότητα έχει τις ειδικές τις ανάγκες: μια σειρά μαθημάτων στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση που έχει δουλέψει επιτυχώς στα προάστια, με την παραδοσιακά προστατευμένη νεανική ηλικία, μπορεί να μην αγγίξει μαθητές από φτωχογειτονιές ή παιδιά από αγροτικές περιοχές, που έχουν τις δικές τους ειδικές γνώσεις και προβλήματα.

2. Μπορεί να βοηθήσει τους δασκάλους να οργανώσουν παραγωγικές και με νόημα συναντήσεις δασκάλων-γονέων. Όταν οι γονείς έχουν ερωτήσεις σχετικές με το πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, είναι συχνά ο δάσκαλος της τάξης ή του σπιτιού στον οποίο απευθύνονται, αντί για τον δάσκαλο του οποίου είναι δουλειά να διδάσκει στο πρόγραμμα. Όταν οι δάσκαλοι είναι επαρκώς προετοιμασμένοι να απαντήσουν αυτές τις ερωτήσεις-κι αυτό σημαίνει όταν αρκετός χρόνος έχει αφιερωθεί στην προετοιμασία για τις ερωτήσεις-υπάρχει πολλή μεγαλύτερη πιθανότητα αλληλοκατανόησης.

3. Μπορεί να προγραμματίζει περιόδους εκπαίδευσης ενεργών δασκάλων για να βοηθήσει να αυξήσουν την αυτογνωσία τους και κατανόησή τους. Σεμινάρια μπορούν να γίνονται σε αυτές τις περιόδους σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος, ή μπορεί να ζητηθεί από έναν ειδικό σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης να επιδείξει διδακτικές τεχνικές που έχουν κριθεί κατάλληλες για όλο το θέμα της οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Θα πρέπει επίσης να υπάρχουν συχνές συναντήσεις του διδακτικού προσωπικού για να εξερευνήσει τρόπους με τους οποίους άλλες σπουδές θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην επιτυχία του προγράμματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Μια ανταλλαγή απόψεων με τη λογοτεχνία, το δράμα και εκπαιδευτές γυμναστικής, για παράδειγμα, μπορεί να καταλήξει σε νέες ιδέες για να εμπλουτιστούν οι σπουδές της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

4. Μπορεί να προσφέρει την ευκαιρία στους δασκάλους να συζητήσουν τα προβλήματά τους με ανθρώπους σε θέση να τους βοηθήσουν. Ο σχολικός ψυχολόγος, η σχολική νοσοκόμα, και ο σύμβουλος, με την εμπειρία τους στο να ερμηνεύουν συμπεριφορές, μπορούν να αποτελέσουν μεγάλη βοήθεια σε κάποια ήδη προβλημάτων. Οι δάσκαλοι επίσης πρέπει να ανταλλάσσουν μεταξύ τους πληροφορίες σχετικά με διδακτικές τεχνικές και εμπειρίες. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω μικρών ομάδων συζητήσεων, με εργαστήρια ή με οργανωμένες συνελεύσεις. Οι δάσκαλοι αρέσκονται να μοιράζονται επιτυχίες όπως και λάθη, αφού η περισσότερη δουλειά τους είναι κατ' ανάγκη ανεξάρτητη, και χρειάζονται διαβεβαίωση από άλλους δασκάλους που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα ότι στην ουσία βρίσκονται σε καλό δρόμο. Αυτό είναι ιδιαίτερα αληθές στις τάξεις οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης όπου περιεχόμενο και μέθοδοι εξερευνούνται ακόμα. Το να ακούσει τις ασυνήθιστες ερωτήσεις που ερωτώνται από τους μαθητές σε μια τάξη βοηθάει άλλους δασκάλους να προετοιμαστούν σε παρόμοιες ερωτήσεις.

5. Μπορεί να ενθαρρύνει τους δασκάλους να παρακολουθήσουν μαθήματα κολεγίου περί εξέλιξης και ανάπτυξης ή οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Κάποιες υποτροφίες προσφέρονται σε αυτούς τους τομείς, ειδικά στα θερινά εργαστήρια. Όταν οι δάσκαλοι μπορούν να σταλούν σε εργαστήρια σε

ομάδες δύο ή περισσότερων, οι κοινές εμπειρίες μπορούν να έχουν αποτέλεσμα ιδέες και ειδικά προγράμματα που να ταιριάζουν σε ένα ευρύτερο φάσμα τάξεων.

Με αυτούς τους τρόπους ο διοικητής του σχολείου μπορεί σε μεγάλο βαθμό να βοηθήσει τους δασκάλους στην προετοιμασία. Ωστόσο, είναι στις μακρύτερης διάρκειας εργαστήρια και ινστιτούτα που οι δάσκαλοι αντιλαμβάνονται το θέμα. Αυτά τα εργαστήρια προσφέρουν στους δασκάλους εντατική εκπαίδευση σε μεθόδους διδασκαλίας και δημιουργίας προγράμματος σπουδών. Πηγές όλων των ειδών ερευνώνται σε βάθος και οι δάσκαλοι οδηγούνται να χρησιμοποιούν τα πιο αποτελεσματικά διδακτικά βοηθήματα και τεχνικές.

Σε κάποια εργαστήρια, δυστυχώς, υπάρχει η τάση να τονίζονται περισσότερο οι μεθοδολογίες και διδακτικές τεχνικές περισσότερο από το περιεχόμενο. Αυτό βάζει το κάρο μπροστά από το άλογο. Οι δάσκαλοι χρειάζονται απόλυτη δεξιοτεχνία και κατανόηση του περιεχομένου της περιοχής μελέτης τους. Χωρίς αυτό μπορεί να μην καταφέρουν ποτέ να διδάξουν ένα μάθημα με οποιονδήποτε βαθμό επιτυχίας.

Πολλά εργαστήρια και ινστιτούτα εφαρμόζουν εκπαίδευση ευαισθησίας ή άλλες τεχνικές αυτοεκτίμησης, για να βοηθήσουν δασκάλους να ετοιμαστούν για διδασκαλία της οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στην τάξη. Αυτό παίρνει συνήθως τη μορφή μικρής ομάδας συζήτησης, όπου τα μέλη της ομάδας μιλάνε ελεύθερα για τις ιδιωτικές τους αμφιβολίες και προκαταλήψεις σχετικά με την σεξουαλική εκπαίδευση. Μαθήματα όξυνσης της ευαισθησίας ή της αντίληψης σκοπεύουν στο να βοηθήσουν το άτομο να αναγνωρίσει τις προκαταλήψεις του και να αντιδράσει με ανοχή και κατανόηση όταν συναντά διαφορετικές προκαταλήψεις σε άλλους. Επίσης διδάσκει ότι στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, όπως σε άλλους τομείς μελέτης, μπορεί να υπάρχουν περισσότερες από μια απαντήσεις σε ένα δεδομένο πρόβλημα. Για παράδειγμα μερικοί δάσκαλοι μπορεί να έχουν προσωπικές επιφυλάξεις σχετικά με την ορθότητα ενός μαθήματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης ως μέρος του προγράμματος σπουδών ή μπορεί να διαφωνεί με συγκεκριμένα μέρη των εργασιών. Ο διδακτικός τους ρόλος παρομοιάζεται με αυτόν ενός εκπαιδευτή σε κοινωνικές επιστήμες ή μια κυβέρνηση που επιτρέπει να συζητηθούν ένα εύρος πιστεύω, απόψεων και εννοιών, είτε συμφωνούν είτε όχι με τις δικές τους. Ένας δάσκαλος μαθημάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης μπορεί επίσης με σιγουριά να επιτρέψει μια ελεύθερη συζήτηση με περιεχόμενο και απόψεις αντίθετες από τα δικά του πιστεύω χωρίς να θέτει με κανέναν τρόπο σε κίνδυνο αυτά τα πιστεύω. Αυτό που ακολουθεί είναι μια σκιαγράφιση της αντίδρασης ενός δασκάλου σε ερωτήσεις μαθητών πριν και μετά την παρακολούθηση ενός εργαστηρίου όπου η όξυνση της ευαισθησίας ήταν μέρος της προετοιμασίας⁶.

Στην αρχή μιας συζήτησης στην τάξη σχετικά με το διαζύγιο, ο Jim, ένας μαθητής γυμνασίου, ρώτησε τον δάσκαλο για τις απόψεις του πάνω στο θέμα. Ο Κος R. απάντησε, «Είμαι εντελώς αντίθετος στο διαζύγιο. Η θρησκευτική μου πίστη δεν το επιτρέπει. Αλλά η σύζυγός μου προέρχεται από διαφορετικό θρησκευτικό παρελθόν και μπορούσε να δεχτεί το διαζύγιο. Σκεφτήκαμε πολύ σοβαρά το θέμα με μεγάλη λεπτομέρεια πριν το γάμο μας και σκεφτήκαμε ότι το θρησκευτικό θέμα ήταν μόνο ένα μέρος της εικόνας. Συζητήσαμε κάθε πιθανότητα μπορούσαμε να φανταστούμε ότι θα μπορούσε να καταλήξει σε διαζύγιο και πως μπορούσαμε να το εμποδίσουμε.

Ο Jim δεν αποκρίθηκε στην απάντηση του δασκάλου του. Αργότερα ο Κος R. έμαθε από το σχολικό σύμβουλο ότι το αγόρι είχε αποκτήσει τέσσερις

⁶ Αυτή η υπόθεση αναφέρθηκε προσωπικά στους συγγραφείς από τον εν λόγω δάσκαλο.

μητριές. Ο πατέρας του σκεφτόταν και ήταν τρυφερός προς τον Jim και πήγαινε το γιο του για ψάρεμα, να δουν ποδόσφαιρο, και τέτοια πράγματα. Ο Jim δεν μπορούσε να συμβιβάσει τις δυο αντίθετες απόψεις των δυο αντρών για τους οποίους έτρεφε σεβασμό και συμπάθεια.

Αφού παρακολούθησε ένα θερινό ινστιτούτο που συμπεριλάμβανε αντίληψη των προκαταλήψεων το επόμενο καλοκαίρι, ο Κος R. δίδαξε σε άλλο σχολείο. Ένας μαθητής, ο John, τον ρώτησε για την άποψη του σχετικά με το διαζύγιο. Ο Κος R. αποκρίθηκε ότι θα απαντούσε στο μαθητή αφού θα είχε καλυφθεί το θέμα στην τάξη. Μετά από μια λεπτομερή αναφορά στις θρησκευτικές, νομικές, κοινωνικές και συναισθηματικές διακλαδώσεις του διαζυγίου ο John ζήτησε πάλι από το δάσκαλο μια απάντηση. Ο Κος R. έδωσε στην ουσία την ίδια απάντηση που είχε δώσει και ωρύτερα στο άλλο αγόρι. Μετά ρώτησε το John τι σκεφτόταν.

Η απάντηση του John ήταν, «Λοιπόν, νομίζω ότι μερικές φορές το διαζύγιο είναι η καλύτερη λύση, αλλά θέλω ο γάμος μου να είναι επιτυχής. Ο πατέρας μου έχει παντρευτεί τρεις φορές. Η τελευταία μου μητριά κατέστρεψε τη 13-χρονη αδερφή μου. Έκανε μεγάλη φασαρία για αυτήν όταν ο πατέρας μου ήταν σπίτι αλλά της φερόταν τρομακτικά όταν αυτός έλειπε σε επαγγελματικά ταξίδια. Ζήλευε την προσοχή που έδινε ο πατέρας μου στη μικρή μου αδερφή. Αν δεν την είχε χωρίσει ο πατέρας μου δεν ξέρω τι θα είχε συμβεί στην αδερφή μου. Ο πατέρας μου προσπαθεί να κάνει το σωστό για μας αλλά με κάποιον τρόπο δε φαίνεται να είναι τυχερός. Δεν σχεδιάζει τόσο καλά τους γάμους του, νομίζω, αλλά είναι απίθανος τύπος προς εμάς. Απλά θέλω να προσπαθήσω να σχεδιάσω καλύτερα. Αλλά υπάρχουν φορές που τα διαζύγια είναι απαραίτητα.

Η επαγγελματική εκπαίδευση ενός δασκάλου θέτει μεγάλη έμφαση στην κριτική εξέταση των εμπειριών άλλων ανθρώπων αλλά κάνει πολύ λίγα για να βοηθήσει το δάσκαλο να γυρίσει αυτό το κριτικό μάτι προς τον εαυτό του. Για αυτό το λόγο μαθήματα αντίληψης ή ευαισθησίας είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο. Ωστόσο υπάρχουν ενδογενείς κίνδυνοι σε κάθε τεχνική που εξετάζει εσωτερικά αισθήματα και αμφιβολίες, όπως αναφέρθηκε στο Κεφάλαιο 1. Το άτομο παίρνει μαθήματα ευαισθησίας, σαν έναν ασθενή που κάνει ψυχοθεραπεία, πρέπει να το κάνει με το σωστό ρυθμό αλλιώς μπορεί να υποστεί συναισθηματικό τραυματισμό. Είναι επιτακτικό εκπαιδευμένοι αρχηγοί να προεδρεύουν σε όλες τις ομαδικές συζητήσεις για να προλάβουν ένα τέτοιο δυσάρεστο γεγονός. Η σε βάθος συζήτηση με την ομάδα μπορεί να προκαλέσει επιθετικότητα μεταξύ ατόμων με αντίθετες απόψεις. Ο έμπειρος συντονιστής θα είναι σε ετοιμότητα για τέτοια σημάδια και θα οδηγήσει τη συζήτηση σε εποικοδομητικά κανάλια πριν γίνει οποιοδήποτε κακό.

Σε κάποια μαθήματα όξυνσης της ευαισθησίας, μαθητές γυμνασίου έχουν κληθεί να παρακολουθήσουν τις ομαδικές συζητήσεις, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ δασκάλων και μαθητών που ετοιμάζονται για διδασκαλία στην τάξη. Ενώ κανένας δεν θα αμφισβητούσε την αξία της σκέψης των μαθητών σε αυτόν τον τομέα (εξάλλου οι μαθητές είναι ο λόγος για ένα μάθημα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης), κι ενώ ένας διάλογος μεταξύ ενήλικα-έφηβου είναι ένα υγιές και επιθυμητό πράγμα, πρέπει να εξετασθεί το πότε λαμβάνει χώρα ο διάλογος. Αν οι μαθητές κάνουν ερωτήσεις που ο δάσκαλος δεν μπορεί να απαντήσει ή νιώθει αμήχανος ή ανεπαρκής να το χειριστεί, η σχέση δασκάλου-μαθητή αποδυναμώνεται.

Το να δει έναν δάσκαλο σε κατάσταση μη ετοιμότητας μπορεί να κλονίσει την πεποίθηση του μαθητή ως προς την ικανότητα του δασκάλου να διευθύνει ένα μάθημα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, αφού ο μαθητής φαντάζεται τον δικό του δάσκαλο ως ανεπαρκή. Η αυτοπεποίθηση του δασκάλου είναι επίσης πιθανό να κλονιστεί από αυτήν την εμπειρία.

Μέχρι οι δάσκαλοι να αποκτήσουν τα πιο δυνατά θεμέλια στην ύλη και γνώση της μεθοδολογίας και τεχνικών για τον τρόπο διδασκαλίας σε μια τάξη, είναι καλύτερο να μην εκτεθούν σε συναντήσεις ερώτηση-απάντηση με μαθητές. Σε νωρίτερα στάδια της εκπαίδευσης δασκάλων, οι απόψεις μαθητών μπορούν να παρουσιαστούν πιο εποικοδομητικά σε πιο γενικές συνεδριάσεις αντί για μικρές ομάδες συζητήσεων. Μια αντιπαράθεση μόνο με μαθητές πάνω στο θέμα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι μια εξαιρετική τεχνική για να πιστοποιηθεί το πώς νιώθουν οι μαθητές. Οι νέοι άνθρωποι συνήθως «ανοίγονται» σε συζητήσεις με ομότιμους τους, και οι δάσκαλοι θα μάθουν ότι μπορούν να μάθουν πολλά από αυτή τη μέθοδο.

Ένα εκπληκτικό ποσοστό ανθρώπων τείνουν να πιστεύουν ότι η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση σημαίνει κυρίως εκπαίδευση για τον ενήλικο μαθητή. Αυτό είναι σφάλμα. Είμαστε όλοι, από τη στιγμή της γέννησης, σεξουαλικά όντα, και, όπως και με άλλους τομείς της ανθρώπινης υγείας, σχεδόν δεν υπάρχει πολύ μικρή ηλικία να ξεκινήσουμε εκπαίδευση στο sex και τις διακλαδώσεις του μέσα στην οικογένεια. Σύγχρονες θεωρίες σκεπτικής ανάπτυξης υποστηρίζουν ότι οι δάσκαλοι στις μικρότερες τάξεις βρίσκονται σε στρατηγική θέση για να βοηθήσουν τα παιδιά να αναπτύξουν θετικές στάσεις για τις διαπροσωπικές οικογενειακές σχέσεις, απαιτήσεις ρόλων, και το sex μέσα στη ζωή. Το αντικείμενο ενός προγράμματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης μπορεί με χρήσιμο τρόπο να ληφθεί υπόψη, για παράδειγμα, ενός δασκάλου που χρησιμοποιεί μια οργανική προσέγγιση για το διάβασμα. Πολύ νέα παιδιά δίνουν συχνά λέξεις όπως «μαμά», «μπαμπάς», «φίλι», «αγάπη» και «χάδι» σαν λέξεις πάνω στις οποίες θα ήθελαν να δουλέψουν. Αυτές οι λέξεις θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σαν εναρκτήριες λέξεις ανάγνωσης-ορθογραφίας-αφήγησης. Μπορεί εξίσου καλά να χρησιμοποιηθούν για την εισαγωγή στις έννοιες του sex.

Πολύ συχνά οι δάσκαλοι, σαν τις μητέρες, δίνουν προφασιστικές απαντήσεις ή να αποπροσανατολίζουν τη συζήτηση όταν χρησιμοποιούνται συγκεκριμένες λέξεις. Δάσκαλοι σε μικρές τάξεις πρέπει να είναι έτοιμοι να αφήνουν παιδιά όχι μόνο να αναφέρουν λέξεις που έχουν παραπέμπουν σε οικογενειακούς ρόλους ή στο sex, αλλά επίσης και για ποιο λόγο αυτές οι λέξεις τους προκαλούν το ενδιαφέρον.

Οι δάσκαλοι, οποιασδήποτε τάξης, από το νηπιαγωγείο ως το γυμνάσιο, πρέπει να θυμούνται ότι τα παιδιά έρχονται στο σχολείο με διαφορετικές εμπειρίες και με μεγάλη διαφοροποίηση στην αντίληψη τους περί κοινωνικής συμπεριφοράς και κοινωνικών υποχρεώσεων. Το να βοηθήσει τα παιδιά να εδραιώσουν σωστές στάσεις για το ρόλο τους στη ζωή είναι ο πρωταρχικός σκοπός ενός μαθήματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Όταν το σχολείο έχει κάνει καλά τη δουλειά του, θα υπάρχει λιγότερη ανάγκη να ξοδεύονται τα λεφτά της κοινωνίας αργότερα για να διορθωθεί η σύγχυση και άσχημα αναπτυγμένοι ηθικοί κώδικες ή κριτική ικανότητα. Παρόλο που κανένας δε θέλει να τονίζει την αξία των χρημάτων σε κανένα στάδιο της μόρφωσης, είναι μερικές φορές αναγκαίο. Η εκπαίδευση δασκάλων για ένα καινούργιο πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης κοστίζει, αλλά τα χρήματα θα ξοδευτούν σωστά. Το γεγονός είναι ότι τα νεανικά παραπτώματα είναι καταστροφικά και σπάταλα και πολύ μεγάλη προσπάθεια, χρόνος και χρήμα πρέπει τώρα να ξοδευτούν για την καταστολή

τους. Ευελπιστούμε, το μεγαλύτερο μέρος αυτής της δαπάνης να μην είναι αναγκαίο όταν θα έχουν δημιουργηθεί ικανά μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση μπορεί να θεωρηθεί, μεταξύ άλλων, σαν προληπτικό μέτρο για τη φυσική, ψυχολογική και κοινωνική υγεία. Ένα παλιό γνωμικό ταιριάζει στα οικονομικά της εκπαίδευσης δασκάλων για το πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης: μια ουγκιά πρόληψης με τη μορφή εξοδευμένων χρημάτων αξίζει όσο μια λίτρα θεραπειάς λανθασμένα διδαγμένων μαθητών.

Περίληψη των Τρόπων Προετοιμασίας των Δασκάλων

A. Εν-υπηρεσία σε τοπικό επίπεδο (προσφερόμενη από μεμονωμένα σχολεία ή περιφέρειες σχολείων).

1. *Συγκεντρωμένα εργαστήρια* διάρκειας από μια μέρα έως δύο εβδομάδες. Τα μακρύτερης διάρκειας εργαστήρια γενικά συμπεριλαμβάνουν τους δασκάλους που θα έχουν συγκεκριμένα διδακτικά καθήκοντα στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ή αυτούς που έχουν αναλάβει να αναπτύξουν και να γράψουν έναν οδηγό σπουδών για το μάθημα. Τα εργαστήρια μιας ή δυο ημερών γίνονται για όλη τη σχολή, και ο σκοπός τους είναι εξοικειώσουν τους δασκάλους με το περιεχόμενο του προγράμματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Συνήθως ένας ειδικός σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης περιγράφει τους στόχους και το περιεχόμενο του προγράμματος και εξηγεί πώς εμφανίζονται σε ένα τυπικό μάθημα. Την ομιλία του ειδικού ακολουθούν μικρές ομαδικές συζητήσεις που έχουν προορισμό να δώσουν μια καλύτερη γενική εικόνα του προγράμματος. Οι ομάδες σχηματίζονται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι διδακτικές αρχές ή βαθμός των συμμετεχόντων.

Στο δεύτερο στάδιο του εργαστηρίου στην σχολή μιλάει ένας δεύτερος ομιλητής (συχνά ο διευθυντής των σχολικών σπουδών ή ο πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής) που αναλύει συγκεκριμένα προβλήματα στην εισαγωγή του προγράμματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στις σπουδές. Μια αντιπροσωπεία μαθητών γυμνασίου μπορεί να εκθέσει τις απόψεις τους περί τίνος θα έπρεπε να διδάσκεται και πως. Μετά από αυτό οι δάσκαλοι πάλι συναντιούνται σε μικρές ομάδες συζήτησης, αυτή τη φορά ομαδοποιημένοι σύμφωνα με τις προσωπικές τους αρχές και τάξεις που διδάσκουν. Επανεξετάζονται το υλικό και οι πηγές υλικού που είναι εν χρήση και γίνονται προτάσεις για το πώς θα μπορούσαν να βελτιωθούν ή να διευρυνθεί η χρήση τους στο συγκεκριμένο σχολείο ή στη σχολική περιφέρεια.

2. *Σεμινάρια*, που θα γίνονται κάθε εβδομάδα ή κάθε μήνα, όπου εξωτερικοί ειδικοί (βιολόγοι, ψυχολόγοι, σύμβουλοι γάμου και οικογένειας, γυναικολόγοι) μιλάνε για ευρεία ποικιλία θεμάτων μέσα από το γνωστικό τους αντικείμενο. Συνήθως όλα τα μέλη της σχολής παρακολουθούν αυτά τα σεμινάρια.

3. Συχνά προγραμματισμένες *συναντήσεις μετά το σχολείο* για όλη τη σχολή χρησιμοποιώντας πηγές της κοινότητας, για παράδειγμα, τοπικούς γιατρούς, ιερείς, ψυχολόγους και άλλους επαγγελματίες. Οπτικο-ακουστικά βοηθήματα παρουσιάζονται και συζητιούνται. Μερικές φορές μπορεί να κληθεί ένας εξωτερικός ειδικός σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης για να μιλήσει στην ομάδα.

4. *Συναντήσεις δασκάλων με κοινοτικούς αρχηγούς* που χρησιμεύουν σαν συμβουλευτική επιτροπή για το πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Αυτές οι συναντήσεις συνήθως γίνονται κατά τη διάρκεια των σχολικών μαθημάτων οι τα βράδια, με παρόντες από το διδακτικό προσωπικό που έχουν αναλάβει να σχεδιάσουν το μάθημα.

B. Σε ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης (κολέγια, πανεπιστήμια, ειδικά ινστιτούτα).

1. *Εργαστηριακά σεμινάρια* διάρκειας από μια έως έξι εβδομάδες και συνήθως να προσφέρουν μονάδες σε πτυχιούχους και προπτυχιακούς. Τα εργαστήρια είναι ελεύθερα για δασκάλους, προσωπικού δημόσιας υγείας, κοινωνικούς και κοινοτικούς λειτουργούς, θεολόγους, και παρόμοια. Ειδικοί διαφόρων αντικειμένων μιλούν στην ομάδα για το γενικό περιεχόμενο ενός προγράμματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης: τη βιολογική πλευρά του sex, την ηθική πλευρά, τις προγαμιαίες σεξουαλικές σχέσεις, ομοφυλοφιλικές και άλλες παρεκκλίνουσες συμπεριφορές, νόμους που επηρεάζουν σεξουαλικές σχέσεις και συμπεριφορές, τον μεταβαλλόμενο ρόλο της γυναίκας στην κοινωνία, άλλα θέματα που σχετίζονται με τη διαπαιδαγώγηση στο sex και την οικογενειακή ζωή.

Εξάλλου παρακολουθώντας αυτές τις πληροφοριακές διαλέξεις, οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο είναι προσωπικά προετοιμασμένοι να διδάξουν ή να διευθύνουν συζητήσεις για την ανθρώπινη σεξουαλικότητα. Συνήθως τέτοια προετοιμασία παίρνει τη μορφή της όξυνσης της ευαισθησίας ή άλλες τεχνικές αυτοεκτίμησης.

2. *Εργαστήρια δασκάλων*, εξοπλισμένα αποκλειστικά για τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του σχολικού προσωπικού. Πρωταρχικού ενδιαφέροντος είναι οι μέθοδοι διδασκαλίας και η δημιουργία της σειράς σπουδών. Αυτά τα εργαστήρια συνήθως έχουν μονάδες πτυχίου και διαρκούν από δύο έως οχτώ εβδομάδες. Εντατική μελέτη γίνεται για τις ιδιαιτερότητες για τη σύνθεση ενός μαθήματος και η μορφή του στηρίζεται πολύ στις μικρές ομαδικές συζητήσεις.

3. *Ινστιτούτα που διαρκούν από μια μέρα έως δυο εβδομάδες*, με συναντήσεις τα μεσημέρια ή τα βράδια. Σε αυτά προσκεκλημένη ομιλητές οι προσκεκλημένοι ακροατές, συχνά γιατροί ή κληρικοί, μιλούν στους δασκάλους. Τα θέματα μοιάζουν με αυτά που γίνονται σε συζητήσεις εργαστηρίων, και οι ομιλίες πολύ συχνά ακολουθούνται από περιόδους για ερωτήσεις-απαντήσεις.

4. *Συχνά θερινά μαθήματα*, που διαρκούν μία ώρα κάθε μέρα και διδάσκει ένα μέλος της σχολής που του έχει ανατεθεί να κάνει μάθημα. Οι ασκήσεις συνίστανται κυρίως από τη μελέτη μεθόδων και υλικού προς χρήση σε ένα μάθημα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

5. *Μαθήματα που προσφέρονται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού χρόνου*, συνήθως εκτός πανεπιστημιούπολης και από τον τομέα *συνεχούς εκπαίδευσης*. Κάποιες φορές αυτά γίνονται μόνο για ένα σχολικό σύστημα αλλά δίνουν μονάδες κι έτσι απαιτούν συνεχή παρακολούθηση και παρουσία. Όπως και στα θερινά μαθήματα, η έμφαση είναι συνήθως στις μεθόδους και το υλικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ερωτήσεις που ρωτάνε τα παιδιά

Εισαγωγή

Ο καθηγητής που προετοιμάζει να διδάξει την οικογενειακή ζωή και μαθήματα πάνω στην σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, θα πρέπει να στηρίζεται σε τύπους ερωτήσεων που οι μαθητές μπορούν να ρωτήσουν και να είναι έτοιμος να επικοινωνήσει μαζί τους με ένα ξεκούραστο και αντικειμενικό τρόπο. Αυτό το κεφάλαιο βιβλίου παρουσιάζει ένα δείγμα ερωτήσεων τοποθετημένες στο "κουτί με τις ερωτήσεις" από μαθητές σε ένα Δυτικό δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα. Οι ερωτήσεις είναι γενικά παρουσιασμένες όπως έχουν γραφτεί γεμάτο με ανορθόγραφες λέξεις και σποραδικές γρήσεις από κοινή ορολογία. Μερικοί καθηγητές μπορούν να σοκαριστούν από μερικές ερωτήσεις ή από το όλο θέμα του κεφαλαίου του βιβλίου αλλά το σοκ προέρχεται από την πραγματικότητα και ο καθηγητής πρέπει να προετοιμάσει τον εαυτό του να επικοινωνήσει με αυτό. Καλύτερο από οτιδήποτε άλλο, οι ερωτήσεις επιδεικνύουν για τον προσδοκώμενο την σοβαρότητα και την μεγάλη ποικιλία των ενδιαφερόντων των μαθητών σε σεξουαλικά και οικογενειακά θέματα και επίσης την επέκταση της κοινής τους αντίληψης και της έλλειψης της γνώσης.

Οι ερωτήσεις των μαθητών μερικές φορές σοκάρουν εξαιτίας της γλώσσας με την οποία τις εκφράζουν. Οι συζητήσεις που γίνονται στις τάξεις σχετικά με την ανθρώπινη σεξουαλικότητα εφαρμόζουν φυσιολογικά ένα αξιοπρεπή επιστημονικά λεξιλόγιο αλλά στην ουσία η επίσημη γλώσσα απαιτείται (επιζητείται). Ο καθηγητής πρέπει να θυμάται ένα σημαντικό εκπαιδευτικό ξεκίνημα : "Ξεκίνα από εκεί που είναι ο μαθητής". Οι μαθητές συνήθως χρησιμοποιούν επίσημη γλώσσα στην τάξη γιατί δεν γνωρίζουν καμία άλλη γλώσσα. Αν θελήσουν να ρωτήσουν κάποιες ερωτήσεις θα πρέπει να τους επιτραπεί να χρησιμοποιήσουν την επίσημη γλώσσα. Επιπλέον ένας καθηγητής πετυχαίνει λιγότερο με το να ξεκινήσει μια συζήτηση σχετικά με τον αυνανισμό για παράδειγμα, εάν τρεις ή τέσσερις από τους μαθητές δεν είναι γνώστες αυτού του όρου και γνωρίζουν την πρακτική εφαρμογή του με άλλο όνομα ή ονόματα.

Αν μια ερώτηση έχει τεθεί στην επίσημη γλώσσα, ο καθηγητής εφοδιάζεται από τις επιστημονικές λέξεις που χρειάζεται είτε για να επαναλάβει την ερώτηση είτε για να την απαντήσει. Αυτό πρέπει να γίνει με λεπτότητα. Ο σκοπός δεν είναι να εκφράσεις ότι αυτός που κάνει τις ερωτήσεις είναι άγαθος, αλλά προκειμένου να φέρεις την συζήτηση σε ένα επίπεδο που θα επιτρέψει σε όλα τα μέλη της τάξης να σκεφτούν το θέμα χωρίς ντροπή και να καταλάβουν τι λέγεται. Είναι σημαντικό να θυμάσαι ότι η απάντηση της επίσημης γλώσσας για τους μαθητές δεν είναι πλέον ομοιόμορφη από ότι η γνώση τους για την επιστημονική ορολογία. Ο καθηγητής δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι ο κάθε μαθητής γνωρίζει μια συγκεκριμένη λέξη ή ότι όλοι οι μαθητές καταλαβαίνουν μια λέξη με τον ίδιο τρόπο. Η κατανομή των μαθητών στην ποικίλα επίσημη γλώσσα αρχικά με τα τοπικά και κοινωνικά περιθώρια, και αυτή είναι φανερά εμποδισμένοι από αντιλήψεις κάποιου γκρούπ ανθρώπων της κοινωνίας να ρωτήσουν ο ένας τον άλλον για ορισμούς ώστε κοινές ερμηνείες να μοιράζονται διάσπαρτα.

Ασάφειες και εμπόδια της γλώσσας όπως μπορούν να διευκαλυθούν στην τάξη εάν ο καθηγητής οδηγήσει προσεγτικά την συζήτηση από προσωπικό ατομικιστικό επίπεδο υπονοούμενος μερικές ερωτήσεις σ' ένα κατάλληλο κοινό και

επιστημονικό επίπεδο έκφρασης. Οι μαθητές θα μάθουν μια γλώσσα που μπορούν να την χρησιμοποιήσουν σε συζητήσιμους προβληματισμούς με τους γονείς τους καθώς επίσης και μεταξύ τους. φυσικά για να πετύχει αυτό το αποτέλεσμα ο καθηγητής χρειάζεται διακριτικότητα, νεύρα και η επιτυχία της πρακτικής δεν είναι πλέον αυτόματη στην οικογενειακή ζωή και στην σεξουαλική διαπαιδαγώγηση απ' ότι σε κάποιο άλλο μάθημα στο σύνολο μαθημάτων του σχολείου. Η τόλμη της βαθμίδος βελτίωσης των μαθητών στην γραμματική δεν μπορεί να χωριστεί από την δουλειά με τις στάσεις και τα πιστεύω τους. Συνεπώς αυτό δεν είναι περιφερειακό, ενόγληση που ντροπιάζει, αλλά εργασία πρόκλησης που είναι πολύ κεντρικό στο θέμα του μαθήματος. Ελπίζουμε οι ερωτήσεις που ακολουθούν να βοηθήσουν τους καθηγητές να προετοιμάσουν τους εαυτούς τους για τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν και στον ρόλο αμοιβής ως οδηγοί συζήτησης.

Τυπικές ερωτήσεις :

♦ Πρώτιστη βαθμίδα

- Τι είναι γέννηση;
- Τι υπήρξε πριν γεννηθώ;
- Γιατί δεν μπορώ να κάνω μωρό;
- Γιατί ένα κλωσσόπουλο γεννιέται από ένα αυγό;
- Γεννήθηκα από αυγό;
- Γιατί δεν μπορεί η μαμά μου να κάνει παιδί;
- Γιατί δεν μπορώ να παντρευτώ τον μπαμπά;
- Που είναι το σπέρμα;

♦ Οι ενδιάμεσες βαθμίδες

- Γιατί κάποιοι άνθρωποι είναι πιο μεγαλόσωμοι από άλλους;
- Γιατί κάποιοι άνθρωποι έχουν κόκκινα μαλλιά;
- Γιατί κάποια μωράκια πεθαίνουν;
- Γιατί να μοιάζω με τον θείο μου αντί να μοιάζω με τον μπαμπά μου;
- Γιατί κάποιοι άνθρωποι έχουν δίδυμα;

- Πως μπαίνει το σπέρμα στο ωάριο;
- Μπορούν δυο σπερματοζωάρια να μπουν στο ωάριο;
- Τι συμβαίνει αν δεν υπάρξει ωάριο;
- Πόσος καιρός χρειάζεται για να είναι έτοιμο ένα μωράκι να γεννηθεί;
- Τι συμβαίνει αν το σπέρμα γάσει το ωάριο;
- Πως μπορεί κανείς να καταλάβει αν το μωράκι θα είναι αγόρι ή κορίτσι;
- Γιατί οι άνθρωποι έχουν σημάδια εκ γενετής;
- Μπορεί ένα μωράκι που θα γεννηθεί πολύ νωρίς να ζήσει;
- Πως τρώει το μωράκι όταν είναι μέσα στη μαμά του;
- Το μωράκι μπορεί να κινηθεί μέσα στη μαμά του;
- Τι προκαλεί τις τερατογενέσεις;
- Πως μπορεί δύο μωράκια να γεννηθούν την ίδια στιγμή;
- Πως μπορεί να χωρέσουν δύο μωράκια μέσα στη μαμά;
- Υπάρχει ένας σάκος για τα αγοράκια και ένας για τα κοριτσάκια;
- Έχουν οι άντρες περίοδο;

- Τι είναι το ζευγάριωμα / συνουσία; (διαλέξτε λέξη)
- Πότε είμαστε αρκετά μεγάλοι για να ζευγαρώσουμε;
- Γιατί είναι λάθος να ζευγαρώνουμε πριν το γάμο;
- Πρέπει κάθε φορά να ζευγαρώνουμε για να δημιουργηθεί ένα μωράκι;
- Όταν ένας σύζυγος και μια σύζυγος ζευγαρώνουν η εμμηνόρρηση συμβαίνει;
- Πρέπει να πας στο μπάνιο για να ματώσεις;
- Κάνει να πηγαίνεις για κολύμπι κατά τη διάρκεια της εμμηνόρρησης;
- Μπορείς να κάνεις μωράκι όταν είσαι 13 χρονών;
- Πονάει όταν κάνεις ένα μωράκι;
- Γιατί οι μαμάδες φροντίζουν τόσο πολύ τα μωράκια;
- Πότε αρχίζουν να αλλάζουν τα αγόρια;
- Γιατί μερικά κορίτσια έχουν μεγαλύτερο στήθος από άλλα;
- Μπορεί ένα αγόρι να κάνει μωράκι;
- Τι συμβαίνει στα υπόλοιπα όργανα όταν η μητέρα είναι έγκυος;
- Πως ξέρει ένα αγόρι ότι μεγαλώνει;
- Γιατί μερικά μωρά έχουν μαλλιά και δόντια όταν γεννιούνται;
- Γιατί τα μωράκια έχουν ένα μαλακό σημείο στο κεφάλι τους;
- Γιατί μια γυναίκα χοντραίνει όταν πρόκειται να κάνει μωράκι;
- Γιατί γεννιέται κανείς ανάποδα;
- Αν ένα μωράκι κολλήσει, μπορεί ο γιατρός να βοηθήσει;
- Πονάει το μωράκι όταν κόβεται ο λώρος;
- Γιατί ο γιατρός χτυπάει το μωράκι;
- Τι είναι ένα σπαστικό μωρό; (χωρίς σιγουριά).
- Γιατί πεθαίνουν μερικές μητέρες όταν γεννιούνται τα μωρά;
- Γιατί μερικές γυναίκες δεν κάνουν μωρά;
- Από τη στιγμή που θα αδιαθετήσεις, σημαίνει ότι θα έχεις περίοδο για όλη την υπόλοιπη ζωή σου;
- Τι σημαίνει όταν λέμε ότι γεννήθηκες μ' ένα βέλο πάνω από το πρόσωπό σου;
- Γιατί μερικές μαμάδες κάνουν εγχείρηση για να γεννήσουν το μωράκι;
- Μπορεί κανείς αν δουλεύει σκληρά να γεννήσει το μωράκι πολύ νωρίς;

▪ 7^η, 8^η και 9^η τάξη

◆ Σχετικά με τα ραντεβού

- Είναι καλό ή κακό να τα φτιάξεις με ένα αγόρι;
- Πρέπει να έχεις αίσθηση του χιούμορ για να είσαι δημοφιλής;
- Πρέπει να ακολουθεί κανείς τη μόδα για να είναι δημοφιλής;
- Τι κάνεις αν "κωλώνεις" να ζητήσεις ραντεβού από ένα κορίτσι;
- Τι ψάχνουν τα αγόρια σ' ένα κορίτσι;
- Αν ένα αγόρι σου ζητήσει να μπει στο σπίτι του κάνει να πας;
- Είναι καλό να πηγαίνεις στους σχολικούς χορούς;
- Τι ψάχνει ένα κορίτσι σε ένα αγόρι όταν αρχίζουν να βγαίνουν;
- Γιατί τα αγόρια πηγαίνουν τα κορίτσια σε drive-in και όχι στο θέατρο;
- Ποια ηλικία πιστεύετε ότι είναι η κατάλληλη για να ξεκινήσουν τα ραντεβού;
- Τι ώρα πρέπει να γυρνάς σπίτι το βράδυ;
- Γιατί δεν πρέπει ένα κορίτσι να τηλεφωνεί σε αγόρια όταν βαριέται;

- Πιστεύετε ότι το να βγαίνεις ραντεβού είναι μια φυσιολογική κατάσταση για ηλικίες 13-18;
- Είμαι 14 και το αγόρι που μου αρέσει είναι 12. Είναι ένας πραγματικά έξυπνος τύπος. Είμαι καλεσμένη σ' ένα party για έφηβους από 15 περίπου και πάνω. Πιστεύετε ότι μπορώ να του ζητήσω να έρθει μαζί μου ή πιστεύετε ότι θα νοιώθει περίεργα ανάμεσα σ' ένα πλήθος με μεγάλους;
- Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να πας το πρώτο ραντεβού;
- Σ' ένα ραντεβού είναι κανόνας να φιλάς το κορίτσι μετά το ραντεβού; Αν ναι, υπό ποιες συνθήκες πρέπει να το κάνω;
- Πως φιλάς γαλλικά (γλωσσόφιλο...) ένα κορίτσι;
- Αναστατώνονται τα αγόρια όταν παίζουν με τα κορίτσια;
- Τι σημαίνει η ανταλλαγή φιλιών και χαδιών;
- Γιατί οι γονείς πιστεύουν ότι είναι τόσο τραγικό για παιδιά της ηλικίας μας να κάνουν φάση; (έντονα φιλιά).
- Πειράζει να φιλάς απλά για πλάκα;
- Γιατί τα αγόρια κάνουν στα κορίτσια κωλοδάκτυλο; Θα πρέπει να τους το κάνουμε και εμείς;
- Τα αγόρια φυσάνε στο αυτί σου για να σε ανάψουν και να σε εκμεταλλευτούν;
- Τι θα πρέπει να κάνει ή να πει ένα κορίτσι εάν το αγόρι της θέλει να κάνουν σεξ ενώ αυτή δεν θέλει, αλλά παρ' όλα αυτά θέλει να τον κρατήσει ως αγόρι της;
- Τα αγόρια ερεθίζονται εύκολα σ' αυτό το στάδιο;

◆ Ορολογία

- Τι σημαίνει η παρενόχληση;
- Τι είναι ο γόνος;
- Τι σημαίνει επίπεδη σαν σανίδα;
- Τι είναι το γυμνό;
- Τι είναι ένα κεράσι που είναι μέσα σε μία γυναίκα;
- Τι είναι ένας ανώμαλος;
- Τι είναι το κύτταρο φύλου;
- Τι είναι η μήτρα;
- Τι είναι ο αφαλός;
- Τι σημαίνει η λέξη περιτομή;
- Τι σημαίνει 'γαμάω';
- Τι είναι το Kotex;
- Τι είναι το γονίδιο;
- Τι είναι τα εντόσθια;
- Τι είναι ένας playboy;
- Τι είναι το sex;
- Τι σημαίνει βιάζω;
- Τι σημαίνει
- Τι είναι η στύση;
- Τι σημαίνει η λέξη μπάσταρδο;

◆ Σχετικά με την ανατομία

- Γιατί τα περισσότερα αγόρια ηλικίας 9-14 ανυπομονούν τόσο πολύ για το αντίθετο φύλο;
- Πότε ξεκινάει κάποιος να ωριμάζει και πότε να σταματά;
- Κάποιοι άνθρωποι αναπτύσσονται και μετά τα 20;
- Γιατί οι άντρες δεν μπορούν να κάνουν μωράκια;
- Γιατί οι γυναίκες δεν παράγουν τα δικά τους σπερματοζώαρια;
- Γιατί τα αγόρια και τα κορίτσια που πάνε γυμνάσιο έχουν σπυράκια στο πρόσωπό τους;
- Γιατί μερικοί άνθρωποι δεν ψηλώνουν περισσότερο από 1 μέτρο;
- Γιατί οι γυναίκες έχουν μεγαλύτερο στήθος από τους άντρες;
- Γιατί η σεξουαλική εμφάνιση ξεκινά στην εφηβεία;
- Σε τι ηλικία περίπου ένα αγόρι γίνεται άντρας;
- Οι γυναίκες αλλάζουν φωνή;
- Πως αλλάζει η ζωή μιας γυναίκας στην εφηβεία;

◆ Σχετικά με την ανατροφή και την ανάπτυξη

- Έχουν τα αγόρια περίοδο όπως οι γυναίκες;
- Γιατί το πέος των αγοριών γίνεται δυνατό και άκαμπτο όταν έρχεται σε σεξουαλική επαφή;
- Πως αναπαράγονται τα σπερματοζώαρια;
- Τι είναι οι εξετάσεις;
- Υπάρχει κάποιος περιορισμός στο σπέρμα των αγοριών;
- Τι κάνει την φωνή των ανθρώπων διαφορετική;
- Θα συζητούσαμε γιατί έχουμε μαύρα μαλλιά αν οι γονείς μας είχαν ξανθά;
- Υπάρχει γάλα στο στήθος των κοριτσιών;
- Υπάρχει κόλλπος ανάμεσα στα πόδια των κοριτσιών;
- Γιατί τα αγόρια δεν έχουν πιασίματα;
- Δεν είναι δίκαιο για τα κορίτσια να έχουν πόνους;
- Τα κορίτσια μεγαλώνουν γρηγορότερα από τα αγόρια;
- Πως είναι το σπέρμα;
- Μπορεί να έχει ένα κορίτσι wet (βρεγμένο όνειρο);
- Πως η ωοθήκη φτιάχνει αυγά;
- Έχουν οι άντρες κάτι σαν εμμηνόπαυση;
- Γιατί οι άνθρωποι έχουν σεξουαλική επιθυμία;
- Τι κάνει ένα κορίτσι προκλητικό για ένα αγόρι;
- Γιατί κάποιοι άνθρωποι έχουν μεγάλα πόδια και άλλοι έχουν μικρά;
- Τι σε κάνει να ιδρώνεις;
- Με τι γεμίζουν τα στήθη της γυναίκας όταν δεν είναι έγκυος;
- Τι υπάρχει μέσα στο στήθος ενός θηλυκού;
- Γιατί οι άνθρωποι έχουν μαλλιά (στην περιοχή της αναπαραγωγής);
- Γιατί τα στήθη των κοριτσιών είναι φουσκωτά ενώ των αγοριών δεν είναι;
- Γιατί οι γοφοί των κοριτσιών κινούνται;
- Πως ονομάζεται το εξωτερικό μέρος του σώματος ενός κοριτσιού;
- Από πού προέρχεται το αίμα για να ανεγείρει το πέος;
- Υποτίθεται ότι το πέος πρέπει να είναι κυρτό;

- Τι κάνουν τα κορίτσια για να σταματήσουν το αίμα που έρχεται προς τα έξω;
- Έχουν τα αγόρια τα ίδια σχεδόν προβλήματα με τα κορίτσια;
- Γιατί τα κορίτσια έχουν κόλπους και τα αγόρια δεν έχουν;
- Γιατί και τα κορίτσια και τα αγόρια έχουν ωοθήκες;
- Ο σωλήνας από τον οποίο περνάει το σπέρμα αναπτύσσεται στην εφηβεία ή όταν είναι μωρό;

◆ Σχετικά με την έμμηνο ρύση

- Πότε ξεκινάει;
- Πότε τελειώνει η περίοδος;
- Θα εμφανίζεται για πάντα;
- Τι χρώμα έχει η έμμηνο ρύση;
- Τι είναι η περίοδος;
- Αν έχεις κράμπες σημαίνει ότι θα ξεκινήσει η περίοδος;
- Γιατί σε μερικά κορίτσια ξεκινάει η έμμηνο ρύση αργότερα ή νωρίτερα από κάποια άλλα;
- Είναι ασυνήθιστο αν η περίοδος ξεκινήσει σε ηλικία των εννέα ετών;
- Έχουν τα αγόρια πιασίματα ενώ μεγαλώνουν για να γίνουν άντρες;
- Πόσες μέρες υπάρχουν μεταξύ της περιόδου της έμμηνο ρύσης;
- Οι αγελάδες και τα άλογα έχουν έμμηνο ρύση;
- Εάν δεν εμφανιστεί έμμηνο ρύση στα κορίτσια συμβαίνει τίποτα κακό;
- Χρειάζεται να έχουν έμμηνο ρύση;
- Τι προκαλεί τα κορίτσια να έχουν έμμηνο ρύση;
- Τι σημαίνει όταν έχεις κράμπες κατά τη διάρκεια της περιόδου; Είναι αποτέλεσμα της διατροφικής συνήθειας και της συναισθηματικής ισορροπίας;
- Έχεις έμμηνο ρύση ακόμα και όταν πρόκειται να κάνεις παιδί;
- Κατά τη διάρκεια της έμμηνο ρύσης το "μικρό αυγό" που αποβάλλεται κάθε μήνα, αποβάλλεται κάθε μήνα;
- Σε ποια ηλικία σταματάει η έμμηνο ρύση;
- Γιατί το κρύωμα μπορεί να κάνει το κορίτσι (αντικοινωνικό), (ανώμαλο), (ανακανόνιστο);
- Εάν ένα κορίτσι δεν έχει ποτέ περίοδο αιτιολογείται εξαιτίας ενός ατυχήματος;
- Μπορείς να κάνεις ιπασία όταν έχεις περίοδο;
- Τι γίνεται όταν έχεις φοβερούς πονοκεφάλους και κράμπες κάθε φορά που έχεις περίοδο και ο γιατρός λέει ότι είναι φυσιολογικό;
- Μπορεί η έμμηνο ρύση όταν ξεκινήσει να σταματήσει επειδή δεν θέλεις;
- Κάποιοι άνθρωποι λένε ότι δεν μπορείς να κολυπήσεις όταν έχεις περίοδο.
- Τι κάνει τις γυναίκες τόσο νευρικές και γκρινιάρες κατά τη διάρκεια της περιόδου;
- Από πού έρχεται το αίμα πριν εισχωρήσει στη μήτρα;

◆ Σχετικά με την προσωπικότητα

- Πόσους διαφορετικούς χαρακτήρες μπορεί να έχει ένα πρόσωπο;
- Τι κάνεις όταν κάποιος σε μισεί;
- Τι περιλαμβάνει η προσωπικότητά σου;
- Γιατί πρέπει να είσαι δημοφιλής;

- Πως μπορείς να γίνεις περισσότερο κοινωνικός;
- Γιατί κάποιο πρόσωπο αισθάνεται ξεχασμένο όταν βρίσκεται τριγύρω με φίλους που δεν ξέρουν αν όντως υπάρχει;

◆ Σχετικά με την αναπαραγωγή

- Αν είσαι πάνω από 80 χρονών μπορεί μια γυναίκα να κάνει παιδί;
- Πως μεγαλώνει ένα παιδί μέσα σε μια γυναίκα;
- Αν μια γυναίκα έχει δίδυμα πεθαίνει συνήθως;
- Πεθαίνουν οι γυναίκες όταν έχουν πολλά μωρά;
- Οι ορμόνες σταματούν επειδή το μωρό έχει ολοκληρωθεί ή το μωρό έχει ολοκληρωθεί εξαιτίας των ορμονών;
- Πότε ανοίγουν τα μάτια ενός μωρού;
- Όταν μια γυναίκα είναι μεγάλη σε ηλικία που δεν μπορεί να κάνει παιδί ευθύνεται το γεγονός ότι έχει χρησιμοποιήσει όλα τα "αυγά" της;
- Πως το ωάριο σχηματίζεται μέσα στο "σωλήνα";
- Πως το μωρό εξέρχεται προς τα κάτω από τον κόλπο;
- Τι προκαλεί "σιαμαία παιδιά";
- Τι συμβαίνει στη ουρά του σπέρματος; Που πηγαίνει;
- Μπορεί κάποια αγόρια να κάνουν μωρά; Εάν ναι, γιατί;
- Πόσο μεγάλο είναι το σπέρμα;
- Πως ένας γιατρός ξέρει να σου πει ότι θα αποκτήσεις μωρό;
- Τι κάνει το μωρό να γεννηθεί καθυστερημένο εκτός από την κληρονομικότητα;
- Γιατί κάποια μωρά γεννιούνται νεκρά;
- Η Γερμανική ιλαρά προκαλεί μεταμόρφωση σ' ένα μωρό όταν η μητέρα είναι έγκυος;
- Εάν η μητέρα δεν ακολουθεί σωστή διατροφή αυτό μπορεί να σκοτώσει το μωρό κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης;
- Εάν ένα κορίτσι είναι έγκυος μπορεί να έχει ακόμα περίοδο;
- Μπορεί μια γυναίκα να έχει σεξουαλικές επαφές με τον άντρα της σε περίπτωση που θέλει να κάνει παιδί;
- Γιατί κανένας γιατρός ή πρόσωπο δεν ξέρει πριν γεννηθούμε τι φύλο είμαστε;
- Πόσα παιδιά μπορεί να αποκτήσει μια μητέρα;
- Τι είναι ο σωλήνας στον οποίο το μικρό αυγό εισχωρεί μέσα για να φτιάξει ένα βρέφος;
- Πρέπει να ζευγαρώνεις κάθε φορά που θέλεις να κάνεις παιδί;
- Πως ξεκινάει μια αποβολή στο στομάχι μιας γυναίκας;
- Μπορείς να εξηγήσεις πως ο ομφάλιος λώρος τρέφει ένα μωρό;
- Εξηγείς τον πλακούντα;
- Το αυγό βγαίνει μόνο μια φορά από τη ωοθήκη;
- Τι συμβαίνει με ένα μωρό του οποίου η μητέρα φορούσε ζώνη όταν ήταν έγκυος;
- Αν είσαι έγκυος και αποβάλεις που πηγαίνει το έμβρυο;
- Είναι σωστό για μια έγκυο γυναίκα να οδηγήσει μηχανή ή ποδήλατο;
- Πόσο καιρό κάνει το σπέρμα να μπει στο αυγό;
- Όταν ένα μωρό είναι έτοιμο να γεννηθεί πόσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία της γέννησης;

- Τι συμβαίνει αν μια ολόκληρη ομάδα σπέρματος κυττάρων κατευθύνονται προς τα κάτω στο σωλήνα και όλα αυτά διαπεράσουν το αυγό και όλα αυτά τα σπέρματα εισχωρήσουν στην ωθήκη;

- Πως τα μωρά γεννιούνται πολύ πριν την καθορισμένη ημέρα, όπως στους οχτώ μήνες;

Μπορεί μια γυναίκα να μείνει έγκυος πριν ξεκινήσει η έμμηνος ρύση;

- Πως ξεκινάει μια οικογένεια;
- Ποιος δημιούργησε τον πρώτο άνθρωπο;
- Η μητέρα είναι ξύπνια όταν γεννάει το παιδί της;
- Μπορεί η μητέρα να αισθανθεί το μωρό της να γέρνει το κεφάλι του προς τα κάτω στη σωστή θέση για να γεννηθεί;
- Πως βγαίνει το γάλα από το στήθος;
- Πόσο χρονών πρέπει να είναι το νεώτερο κορίτσι για να γεννήσει;
- Για να κάνει ένα παιδί ένα κορίτσι χρειάζεται εννέα μήνες ή περισσότερο;
- Πόσο καιρό μπορεί το σπέρμα να παραμείνει σε μια γυναίκα;

◆ Σχετικά με τα μωρά

- Εάν ένας γονιός έχει μια συγκεκριμένη αρρώστια και ο άλλος δεν έχει, το παιδί θα έχει την πιθανότητα να αποκτήσει αυτή την αρρώστια;

◆ Σχετικά με τον αυνανισμό

- Είναι κακό για τα αγόρια να αυνανίζονται;
- Τι είναι ο αυνανισμός;
- Εάν παίζεις με τον εαυτό σου και δεν μπορείς να σταματήσεις τι πρέπει να γίνει για να σταματήσει;
- Έχω που το κάνω αυτό πολύ καιρό, χρειάζομαι βοήθεια;
- Όλα τα αγόρια αυνανίζονται; Καί σε ποια ηλικία;

◆ Σχετικά με την εκσπερμάτωση

- Αν έχει ένα αγόρι περίοδο με το σπέρμα του. Γιατί; Πώς; Πότε;
- Μπορείς να ξυπνήσεις όταν πρόκειται να έχεις ονειρώξη ή όταν έχεις ονειρώξη;
- Πόσος καιρός μεσολαβεί ανάμεσα στην περίοδο του αγοριού και πόσο καιρό αυτή κρατάει;
- Έχουν τ' αγόρια αυτόματα ονειρώξη (wet dreams) κατά τη διάρκεια που καθιστούν μια γυναίκα έγκυο;
- Ένα βιβλίο λέει πως μια ονειρώξη συνοδεύεται από ένα ιδιαίτερο (special) όνειρο. Τι είναι ένα ιδιαίτερο όνειρο;
- Η εκσπερμάτωση συμβαίνει συχνά, ή συμβαίνει μόνο κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής συνεύρεσης (συνουσίας);
- Αν έχετε ονειρώξεις, είστε ώριμος;
- Είναι η ονειρώξη σαν την περίοδο;
- Όταν τα αγόρια έχουν ονειρώξη, χρησιμοποιούν κάποια πράγματα, όπως μαξιλάρια ή κάτι απαλό; Αν αυτό τους συμβεί κατά τη διάρκεια της ημέρας, τότε τι κάνουν;
- Γιατί η νυχτερινή εκσπερμάτωση είναι απαραίτητη;

◆ **Σχετικά με την ομοφυλοφιλία**

- Τι πρέπει να κάνεις αν ένας άντρας γίνεται φιλικός;
- Υπάρχουν τέτοια πράγματα, όπως ομοφυλοφιλικές γυναίκες;
- Υπάρχει τέτοιο πράγμα, όπως μισό αγόρι μισό κορίτσι (ερμαφρόδιτο);
- Ποιοι άντρες μερικές φορές παντρεύονται άντρες και ποιες γυναίκες παντρεύονται γυναίκες;
- Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στον ομοφυλόφιλο, τις λεσβίες, τους "τοιούτους" (ομοφυλόφιλους);

◆ **Σχετικά με τη συνουσία**

- Όταν θέλετε ένα παιδί, τι λέτε στη σύζυγό σας;
- Όταν περιμένετε παιδί και ζευγαρώνετε (συνουσιάζεστε) προτού το παιδί γεννηθεί, τι συμβαίνει;
- Μπορούν τα αγόρια πιθανόν να πάνε στην τουαλέτα, την ώρα που καθιστούν μια γυναίκα έγκυο;
- Σε ποια στάση είναι το ζευγάρι, όταν η γυναίκα μένει έγκυος;
- Είναι οι όρχεις άδειοι μετά την συνουσία;
- Αν παντρευέστε για να αποκτήσετε μωρό, χρειάζεται να έχετε βιαστεί;
- Τι θα συμβεί αν δεν είστε παντρεμένη και βιαστείτε;
- Πληγώνει (κάνει κακό) η συνουσία;
- Τι συμβαίνει όταν ο άντρας συνευρίσκεται σεξουαλικά με τη γυναίκα του μια φορά το μήνα;
- Τι σημαίνει σεξουαλική συνεύρεση (συνουσία);
- Γιατί οι άνθρωποι θέλουν να συνουσιάζονται, ενώ δεν θέλουν παιδιά;
- Τι θα συμβεί αν ένα 12χρονο αγόρι έχει σπέρμα και ζευγαρώνει μ' ένα 12χρονο κορίτσι που έχει ωάρια;
- Γιατί οι άνθρωποι φιλιούνται και ζευγαρώνουν στο κρεβάτι;
- Είναι λάθος να γίνεται η συνουσία το πρώι;
- Πόση ώρα πρέπει το πέος να μείνει στον κόλπο της γυναίκας για να αφήσει το σπέρμα του;
- Όταν ένα ζευγάρι παντρεύεται, είναι φυσιολογικό να αισθάνονται ντροπή προτού την πρώτη σεξουαλική τους επαφή;
- Πως, πότε και που θα γίνει η αναπαραγωγή;
- Πως είναι το πέος παίζοντας στον κόλπο της γυναίκας;

◆ **Σχετικά με τα αντισυλληπτικά**

- Με ποιους τρόπους ένας άντρας δεν γίνεται πατέρας;
- Γιατί οι γυναίκες πρέπει να παίρνουν αντισυλληπτικά χάπια;
- Σε τι χρησιμεύει ένα προφυλακτικό;
- Οι γυναίκες παίρνουν χάπια για να αποφύγουν την εγκυμοσύνη;

◆ **Σχετικά με τις προγαμιαίες σχέσεις**

- Μπορεί ένας γιατρός να πει αν ένα κορίτσι έχει ζευγαρώσει, αλλά δεν περιμένει παιδί;

- Πως γίνεται κάποια κορίτσια στο γυμνάσιο-λύκειο να έχουν παιδιά, ενώ δεν έχουν παντρευτεί ακόμα;
- Νεαρά παιδιά που δεν έχουν παντρευτεί και έχουν σεξουαλικές σχέσεις. Τι συμβαίνει σ' αυτά, όταν, ενώ είναι πολύ νέα για να παντρευτούν, το κορίτσι περιμένει παιδί; Και τι γίνεται με το μωρό;
- Γιατί μερικά κορίτσια αποκτούν μωρό ενώ δεν είναι παντρεμένα;
- Είναι κακό για τ' αγόρια και τα κορίτσια να έχουν σεξουαλικές σχέσεις;
- Τι προκαλεί η συνουσία μεταξύ ατόμων νεαρής ηλικίας;
- Γιατί είναι κακό για τα παιδιά της εποχής μας να έχουν σεξουαλικές σχέσεις με προφυλακτικό;
- Είσαι "κακή" (ανήθικη), αν μείνεις έγκυος προτού παντρευτείς;
- Πρέπει το κορίτσι να μένει έγκυος κάθε φορά που "πάει" με ένα αγόρι;
- Τι συμβαίνει όταν ένα ανήλικο κορίτσι αποκτά μωρό;

◆ Σχετικά με τα οικογενειακά προβλήματα

- Γιατί είναι οι γονείς σου τόσο σημαντικοί για σένα;
- Τι κάνεις όταν είσαι 16 και οι γονείς σου σε μεταχειρίζονται σαν μωρό;
- Γιατί οι γονείς διαφωνούν με τους μοντέρνους τρόπους ζωής;
- Γιατί οι γονείς είναι τόσο ανόητοι;
- Γιατί οι γονείς μου λένε ότι δεν μπορώ να μένω έξω αργά, όταν οι φίλοι μου βγαίνουν μέχρι τις 8:00 περίπου ή και αργότερα; Εγώ ποτέ δεν θα διασκεδάσω;
- Γιατί το μωρό της οικογένειας συνεχώς σπρώχνεται όλη την ώρα;
- Τι κάνεις όταν ο αδελφός σου σε χτυπάει και συ, αν ανταποδώσεις το χτύπημα, έχεις μεπελάδες;
- Τι πρέπει να κάνω όταν είμαι τιμωρημένος με περιορισμό για κάτι που δεν έκανα λάθος;
- Τι κάνεις όταν έχεις καλέσει φίλους και ο πατέρας σου συνεχώς τριγυρίζει και είναι μουτρωμένος;
- Γιατί δεν μπορούμε να έχουμε κάποια δικά μας μυστικά;
- Τι κάνεις όταν μπλέκεις σε καυγά με τη μητέρα σου;
- Τι κάνεις όταν, ενώ προσπαθείς να είσαι φίλος με την αδελφή σου, δεν μπορείς; Τι πρέπει να κάνω όταν μιλώ με την μητέρα και την αδελφή μου μόνο με σαρκαστικές παρατηρήσεις;
- Όταν προσπαθείς να είσαι καλός με τ' αδέρφια σου, γιατί αυτά δεν το εκτιμούν;
- Γιατί οι ενήλικες μαλώνουν τόσο πολύ;
- Γιατί οι γονείς προσπαθούν να σε κρατήσουν μωρό;
- Πόσο μεγάλο πρέπει να είναι ένα κορίτσι για να πάει για ψώνια με τις φίλες της;
- Μπορείς να πιεις αλκοόλ όταν οι γονείς σου είναι σπίτι;
- Γιατί οι άνθρωποι ανησυχούν τόσο για τους νέους, έτσι στα ξαφνικά;
- Όταν ο πατέρας μου ήταν έφηβος ανησυχούσε κανείς άλλος εκτός από την μητέρα του;
- Τα παιδιά απέναντι στον δρόμο θέλουν να αρχίσουν καυγά με πέτρες. Τι πρέπει να κάνω;
- Πως μπορείς να σταματήσεις τους καυγάδες με τα αδέρφια σου;
- Τι μπορεί να προκαλέσει διαφωνίες ενός ατόμου με τη γιαγιά του;
- Αυτή συνεχώς λέει πως συνήθιζε να έχει το δωμάτιό της καθαρό και τακτοποιημένο και αυτό ξεκινάει τον καυγά (διαφωνία).

♦ **Διάφορα**

- Τι είναι η αληθινή αγάπη;
- Γιατί ένα αγοράκι δεν παθαίνει κακό (ζημιά), όταν του κάνουν περιτομή;
- Γιατί οι άνθρωποι παντρεύονται;
- Γιατί οι άνθρωποι κάνουν οικογένεια;
- Όταν παντρευτείς πρέπει να συντηρείς την γυναίκα σου και τα παιδιά σου. Γιατί δεν μπορούν να συντηρηθούν μόνοι τους;
- Γιατί χρειάζεται πάντα το σεξ;
- Όταν γεράσεις γιατί πρέπει να πεθάνεις;
- Είναι παράνομο το περιοδικό ‘playboy’;
- Πρέπει να πεις στους γονείς σου γι’ αυτό το μάθημα;
- Πως γνώριζαν οι άνθρωποι της λίθινης εποχής να κάνουν παιδιά;
- Όταν η μύτη αιμορραγεί, το αίμα έρχεται από την μήτρα;
- Μπορούν τα κορίτσια να έρθουν σε ρήξη (σε δημόσιο χώρο) όπως ακριβώς τα αγόρια;
- Τι είναι η αγάπη;
- Πως ξέρεις πότε είσαι ερωτευμένος;
- Γιατί τα αγόρια μισούν τα κορίτσια όταν είναι πολύ νέοι;
- Πετυχαίνουν οι γάμοι της εφηβείας;
- Πρέπει να παντρευτείς προτού ακόμα ωριμάσεις και τακτοποιηθείς;
- Γιατί η γυναίκα φοράει σουτιέν;
- Γιατί τα κορίτσια τα λένε ‘πόρνες’;
- Γιατί είναι το σεξ τόσο πολύπλοκο;
- Γιατί τα αγόρια προσποιούνται ότι δεν γνώριζαν την εγκυμοσύνη του κοριτσιού;
- Γιατί δεν μπορείς να καπνίζεις στο σχολείο;

♦ **Για την Δέκατη, Ενδέκατη και Δωδέκατη τάξη**

Ορολογία

- Τι είναι η πορνεία;
- Το ‘‘κάνω έρωτα’’ σε κάποιον είναι το ίδιο με την σεξουαλική συνεύρεση (συνουσία);
- Τι σημαίνει χαϊδολογώ (πασπατεύω); τι σημαίνει χαϊδεύω; τι είναι η αγνότητα;
- Η στύση έχει την ίδια σημασία με το dick (πέος);
- Τι σημαίνει η λέξη ‘‘αποπλανημένος’’;
- Τι είναι οργασμός;
- Τι σημαίνει παρθένος – α;

♦ **Σχετικά με τα ραντεβού**

- Τι θέλουν πραγματικά τα κορίτσια σε ένα καλό ραντεβού;
- Πως μπορεί ένα ντροπαλό αγόρι να ξεπεράσει το πρόβλημα του, ώστε να ζητήσει από ένα κορίτσι ραντεβού;
- Που πρέπει το αγόρι να πάει το κορίτσι, αν δεν έχει αυτοκίνητο;
- Μπορεί ένα αγόρι να ‘‘ψωνίσει’’ ένα κορίτσι σ’ ένα θέαμα ή όταν οι φίλοι του το κάνουν;
- Πως μπορεί ένα κορίτσι να σε φιλήσει;
- Ποιος είναι ο ρόλος του αγοριού στο ραντεβού;

- Πως τελειώνει συνήθως η σχέση;
- Πότε οι γονείς αφήνουν τα παιδιά τους να βγουν ραντεβού;
- Νομίζεις πως ένα κορίτσι, που πραγματικά θέλει ένα αγόρι, πρέπει να του ζητήσει να βγουν;
- Περιμένει το κορίτσι να της πει το αγόρι ότι πραγματικά του αρέσει;
- Αυτό είναι πολύ αποθαρρυντικό, γιατί τους ζητάς να βγείτε ανακαλύπτετε ότι ήδη βγαίνουν με κάποιον άλλο και δεν το είχαν αναφέρει πριν. Το τελευταίο χρόνο άρχισα σιγά-σιγά να νοιώθω άνετα με την παρέα των κοριτσιών. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι δεν έχω τη σωστή σχέση μαζί τους. Με βλέπουν περισσότερο σαν φίλο παρά σαν αγόρι.
- Με πόσα αγόρια μπορεί να ‘‘πάει’’ ένα κορίτσι;
- Γιατί πρέπει τα αγόρια να κάνουν πάντα το πρώτο βήμα, όταν δημιουργούν σχέση με το αντίθετο φύλο;
- Πως πρέπει ένα κορίτσι να αρνηθεί ένα ραντεβού;
- Πόσο μακριά μπορεί το κορίτσι να φτάσει σ’ ένα ραντεβού;
- Τι γίνεται με το φιλί στο πρώτο ραντεβού;
- Τα αγόρια σε σέβονται, όταν, οι ιδέες σου είναι σωστές και οι δικές του λάθος, εσύ παραδέχεσαι πως αυτός έχει δίκιο;
- Πώς να αρχίσεις μια συζήτηση μ’ ένα αγόρι στο πρώτο ραντεβού;
- Πρέπει να έχεις βγει ραντεβού μέχρι τα 15;
- Αν δυο άνθρωποι τα έχουν φτιάξει για πολύ λίγο και αποφασίζουν να τα χαλάσουν και να βγαίνουν με άλλους ανθρώπους, νομίζεις πως αυτό είναι ένας καλός τρόπος για να καταλάβουν αν πραγματικά θέλει ο ένας τον άλλο;
- Αν ένα κορίτσι βγαίνει έξω κρυφά, αυτό σημαίνει πως είναι ‘‘φτηνή’’;
- Πως μπορείς να πεις σ’ ένα τύπο ότι δεν θέλεις να πίνει ενώ είστε σε ραντεβού;
- Όταν κάποιος τα φτιάχνουν ποιος κουράζεται πρώτος από το άλλο άτομο, το αγόρι ή το κορίτσι;
- Όταν τα φτιάχνουν ποιος κουράζεται πρώτος από τις σωματικές σχέσεις, το κορίτσι ή το αγόρι;
- Τι εντυπωσιάζει περισσότερο τα αγόρια πάνω στα κορίτσια;
- Γιατί είμαστε τόσο αμήχανοι όταν συναντάμε καινούργια αγόρια;
- Είναι λάθος να πάμε με ένα αγόρι για δυο χρόνια όταν αυτός είναι 18 και εσύ 15;
- Πρέπει ένα αγόρι να πει στην φίλη του αν είχε πριν σχέση με άλλο κορίτσι;
- Είναι δυνατόν να αγαπήσεις αληθινά ένα αγόρι ή έναν άντρα, ενώ είσαι 15;
- Πρέπει να ανησυχείς αν δεν βγαίνεις ραντεβού αμέσως;
- Ένα αγόρι θα προτιμήσει να βγει ραντεβού με ένα κορίτσι λεπτό άλλα με άθλιο χαρακτήρα ή με ένα κορίτσι παχουλό αλλά με πραγματικά καλό χαρακτήρα;

◆ Σχετικά με τα χαϊδολογήματα

- Γιατί τα αγόρια είναι τόσο επιθετικά;
- Γιατί τα κορίτσια αφήνουν τα αγόρια να παίζουν μαζί τους όταν ξέρουν τι μπορεί να συμβεί, αφού αυτά έχουν να χάσουν τα περισσότερα;
- Γιατί η κοινωνία καταδικάζει τους έφηβους για τα χάδια τα φιλιά και τα παρόμοια;
- Αρέσει στα κορίτσια να τα χαϊδολογούν τόσο όσο αρέσει στα αγόρια να το κάνουν;

- Αν ένα αγόρι και ένα κορίτσι είναι μαζί για περίπου 9 μήνες, νομίζεις πως τα χάρδια είναι εκτός τόπου;
- Νομίζεις πως η σωματική επαφή με το αντίθετο φύλο έχει σχέση με το να δείξουν πως νοιώθει ο ένας για τον άλλον;
- Γιατί θεωρείται λάθος για το κορίτσι όταν δεν ξέρει να θέσει κάποια όρια;
- Πως μπορούν οι άνθρωποι να ελέγξουν τα σεξουαλικά τους αισθήματα;
- Γιατί τα περισσότερα κορίτσια χαϊδολογούνται, αν δεν περιμένουν να έχουν σεξουαλική σχέση με τα αγόρια;
- Γιατί κάνουν τέτοια πράγματα ώστε να ενθαρρύνουν το αγόρι;
- Ποιοι είναι οι κανόνες του σεξ;
- Δεν μπορείς να πεις απλά μια ώρα χάρδια και φιλιά και μετά στοπ;
- Υπάρχουν κάποια πλεονεκτήματα στα χάρδια και στα φιλιά;
- Γιατί τα αγόρια δοκιμάζουν συνεχώς τα κορίτσια;
- Τι πρέπει να κάνει ένα κορίτσι αν το αγόρι εκδηλώνει την επιθυμία να έχουν σεξουαλικές σχέσεις (όταν το αγόρι της αρέσει, αλλά αυτή δεν θέλει τέτοιες σχέσεις);
- Νομίζεις πως όταν είστε μαζί για λίγο χρονικό διάστημα και το αγόρι δεν προσπαθεί να κάνει κάτι, ότι σε σέβεται;
- Αν είστε αρραβωνιασμένοι είναι κακό να χαϊδολογήστε;
- Δυο άνθρωποι που δεν έχουν επιθυμίες για φιλιά και χάρδια πριν το γάμο είναι συμβιβασμένοι ή ακόμα ερωτευμένοι;

♦ **Σχετικά με τον αρραβώνα**

- Τι είναι ακριβώς ο αρραβώνας;
- Τι νομίζεις για τους αρραβώνες εξ αποστάσεως, όπως όταν ο αρραβωνιαστικός σου είναι στο εξωτερικό; Νομίζεις ότι αυτοί μπορούν να μείνουν πιστοί ο ένας στον άλλον;
- Πόσο καιρό πρέπει να κρατά ο αρραβώνας;

♦ **Σχετικά με τη συνουσία**

- Διαμορφώνεται η συνήθεια των σεξουαλικών σχέσεων;
- Τι είναι η σεξουαλική συνεύρεση (συνουσία);
- Υπάρχει μια ορισμένη χρονική στιγμή για να αποκτήσεις σεξουαλικές σχέσεις; Αυτό πονάει;
- Ποιος θα υποδείκνυε σεξουαλική επαφή ανάμεσα σε ένα παντρεμένο ζευγάρι; Πως;
- Διάβασα σε ένα ιατρικό βιβλίο πως κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής επαφής η γυναίκα χρειάζεται περισσότερο χρόνο από τον άντρα για να τελειώσει και επίσης τότε πρέπει να αλλάζεις θέμα και να μιλάς για τους τοίχους ή τις κουρτίνες του δωματίου. Τι σημαίνει αυτό; (και κυρίως το "τελειώνω"). Και πως καταλαβαίνεις ότι φτάνεις στο τέλος;
- Είναι η επαφή ευχάριστη;
- Πως πηγαίνει το σπέρμα από τον άντρα στο σώμα της γυναίκας;
- Μετά τον γάμο, όταν έχεις τις πρώτες σεξουαλικές επαφές, είναι πιθανόν να έχει κάνει λάθος ο ένας για τον άλλο στον σεξουαλικό τομέα;
- Ποια χρονική περίοδο, αν επιθυμείς ένα παιδί, πρέπει να έχεις σεξουαλική επαφή;
- Γιατί ένας άντρας ή μια γυναίκα δεν ικανοποιείται σεξουαλικά;

- Αν ένα κορίτσι δεν μπορεί να κάνει παιδιά, μπορεί ακόμα να έχει σεξουαλικές επαφές με τον άντρα της;
- Πόσες φορές κάνουν έρωτα οι παντρεμένοι;
- Οι παντρεμένοι νιώθουν αμηχανία μετά την επαφή;
- Πόσο χρόνο κρατά η συνουσία;
- Όταν έχεις σεξουαλική επαφή, υπάρχει πάντα μια κατάληξη;
- Πρέπει το πέος να εφαρμόζει καλά (βολικά) μέσα στη μήτρα, ενώ εκκρίνεται το σπέρμα, για να έχουν μια πετυχημένη επαφή;
- Ποιος είναι ο σωστός τρόπος να ενεργείς κατά την συνουσία;

♦ Σχετικά με τις προγαμιαίες σχέσεις

- Όταν φτιάχνεστε, χαϊδολογιέστε και πραγματικά ερεθίζεστε και τότε πρέπει να σταματήσετε, αυτό κάνει την σεξουαλική πράξη μια απογοήτευση όταν παντρεύεστε;
- Είναι σωστό να έχεις σεξουαλικές σχέσεις πριν το γάμο, αν σκέφτεσαι σοβαρά για τον άλλον;
- Δεν είναι η σεξουαλική επαφή βαρετή μετά από 10 χρόνια γάμου;
- Αν είσαι περίπου 20 είναι εντάξει να έχεις σεξουαλικές σχέσεις πριν το γάμο, ακόμα και αν πρόκειται να παντρευτείς;
- Υπάρχει κάτι κακό στο να έχεις σεξουαλική σχέση με κάποιον από την οικογένεια σου;
- Πόσο επηρεάζει το περιβάλλον την ευχαρίστηση της επαφής;
- Πως επιδρούν οι προγαμιαίες σχέσεις στην αντίληψη κάποιου για το γάμο;
- Οι άνθρωποι κατά μέσον όρο έχουν σεξουαλικές σχέσεις πριν τα 21 ή πριν παντρευτούν;
- Γιατί τα αγόρια θέλουν πάντα τις σεξουαλικές με τα κορίτσια και ταυτόχρονα θέλουν να παντρευτούν παρθένα;
- Μπορεί ένα κορίτσι να έχει επαφές αλλά να μην μείνει έγκυος;
- Πιστεύεις ότι οι γονείς μιάς ανύπαντρης μητέρας πρέπει να αναλάβουν (πάρουν) το μωρό της;
- Αν ένα νεαρό κορίτσι συνάψει σχέσεις με ένα αγόρι με τη συγκατάθεση της, αλλά έπειτα στραφεί δικαστικά εναντίον του, το δικαστήριο θα την υπερασπιστεί και τότε;
- Γιατί ένα άτομο πρέπει να περιμένει μέχρι το γάμο για να έχει σεξουαλική επαφή;
- Ποιο είναι το ποσοστό σε όλες τις εποχές της πιθανότητας να μείνεις έγκυος;
- Μπορείς να θυμάσαι την επαφή, όταν συνέλθεις από τη μέθη;
- Υπάρχει κάτι κακό όταν το αγόρι πιστεύει στην σεξουαλική επαφή με την αντισύλληψη πριν το γάμο;
- Τι σημαίνει ότι το κορίτσι δεν ικανοποιεί το αγόρι;
- Γιατί τα κορίτσια, όπως φαίνεται, παίρνουν όλη την ντροπή όταν μένουν έγκυες πριν το γάμο, ενώ το αγόρι αντιμετωπίζεται σαν ένας αθώος παρευρισκόμενος;
- Νομίζεις πως αν το αγόρι ή το κορίτσι είχαν κάποτε προβλήματα, όπως μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, πρέπει να το πουν στον μελλοντικό τους σύντροφο είτε πριν είτε μετά τον γάμο;
- Ποιος είναι ο κύριος λόγος για τις εγκυμοσύνες πριν το γάμο;
- Αν ένα κορίτσι μείνει έγκυος πριν το γάμο, ποια πιθανά μέτρα πρέπει να λάβει; (έξοδα, σπίτι, το μωρό)
- Πως πρέπει να πεις στους γονείς σου ότι είσαι έγκυος;

◆ Σχετικά με το γάμο

- Πως μπορεί ο άντρας να καταλάβει αν οι γυναίκα του είχε εξωσυζυγικές σχέσεις;
- Όταν έρθει η ώρα να αποφασίσουν για τον αριθμό των παιδιών, ποιος έχει τον πρώτο λόγο;
- Ποιος πρέπει να φέρνει τη συζήτηση για τον αριθμό των παιδιών; Ο άντρας ή η γυναίκα;
- Για τους περισσότερους ανθρώπους ο γάμος σημαίνει παιδιά ή απλά σεξουαλικές επαφές;
- Τι περιμένει ο άντρας από την γυναίκα του στον σεξουαλικό αλλά και σε άλλους τομείς;
- Γιατί τα κορίτσια ενδιαφέρονται περισσότερο από τα αγόρια για το γάμο;
- Ένας πρώιμος γάμος καταλήγει συνήθως σε διαζύγιο σε λίγα χρόνια;
- Πως θα αποκτήσεις έναν πετυχημένο γάμο; Πως θα βρεις ένα καλό σύντροφο;
- Για πόσο καιρό πιστεύεις ένα αγόρι και ένα κορίτσι πρέπει να είναι μαζί προτού κάνουν σοβαρά βήματα (ηλικία 18-20);
- Νομίζεις πως ένα παντρεμένο κορίτσι είναι σωστό να συνεχίζει το σχολείο ή πρέπει να πάει νυχτερινό; Νομίζεις ότι αυτό θα βλάψει το γάμο;
- Γιατί οι μεγάλοι φοβούνται ότι ο γάμος εφήβων δεν θα πετύχει;
- Πρέπει να παντρευτείς από αγάπη ή για ασφάλεια; Είναι ένας καλός γάμος πάντα ευτυχισμένος; Ποια θέση έχουν τα χρήματα στο γάμο; Είναι η θρησκεία ένα απαραίτητο μέρος του γάμου;
- Τι πρέπει να πεις στα παιδιά σου, όταν αρχίζουν να σε ρωτάνε για τα πουλάκια και τις μελισσούλες; Πρέπει να τους πεις ένα παραμύθι ή να τους εξηγήσεις τι πραγματικά συμβαίνει;
- Αν η γυναίκα έχει ένα μωρό που γεννήθηκε χωρίς χεράκι, είναι αλήθεια ότι η μητέρα έχει κακό αίμα;
- Είναι σωστό να κλεφτούν;
- Πρέπει η γυναίκα να συνεχίσει να εργάζεται μετά το πρώτο της παιδί; Γιατί ναι ή γιατί όχι;
- Πως μπορείς να εξακριβώσεις αν ένας άντρας μπορεί να κάνει παιδιά;
- Νομίζεις πως τα παιδιά στεριώνουν το γάμο;

◆ Σχετικά με την αντισύλληψη

- Όταν είσαι παντρεμένος, υπάρχουν κάποιες προφυλάξεις που πρέπει να πάρεις κατά τη διάρκεια της επαφής;
- Είναι αλήθεια ότι δεν μπορείς να μείνεις έγκυος πριν ή μετά την περίοδο; Αν ναι ποιος είναι κατά προσέγγιση ο αριθμός των ημερών;
- Υπάρχει κάποιος σίγουρος τρόπος να αποφύγεις την εγκυμοσύνη;
- Τι είναι τα αντισυλληπτικά χάπια και πως λειτουργούν;
- Υπάρχει κάποια μέθοδος σχετική με τον χρόνο που χρησιμοποιείται ευρέως για την πρόληψη της εγκυμοσύνης και είναι αξιόπιστη;
- Πως ένα αγόρι γίνεται στείρο;
- Τι είναι το προφυλακτικό;
- Αν χρησιμοποιείς προφυλακτικό, μπορεί το κορίτσι να μείνει έγκυος;

♦ **Σχετικά με τα αφροδίσια νοσήματα**

- Τι είναι η σύφιλη;
- Αν το αγόρι έχει σύφιλη, θα την μεταδώσει σίγουρα στο κορίτσι;
- Μπορούν και τα δύο φύλα να έχουν κάποιο αφροδίσιο νόσημα;
- Μπορεί η σύφιλη να μεταδοθεί με το φιλί;
- Έχει βρεθεί θεραπεία για την σύφιλη;
- Ποια είναι τα συμπτώματα της σύφιλης;
- Όταν ο γονιός έχει σύφιλη, θα έχει και το παιδί την ίδια ασθένεια;

♦ **Σχετικά με την περίοδο**

- Πότε και γιατί σταματά η περίοδος σε μια γυναίκα;
- Πρέπει ένα κορίτσι που έχει ανώμαλη περίοδο να πάει στο γιατρό;
- Είναι ακίνδυνο για μια 15χρονη να χρησιμοποιεί ταμπόν;
- Πόσο συχνά συμβαίνει σε ένα κορίτσι 8 ετών ή ακόμα μικρότερο να του έρθει περίοδος;
- Πως απαλλάσσεσαι από τις κράμπες της περιόδου; Γιατί τις παθαίνεις;

♦ **Σχετικά με τον αυνανισμό**

- Γιατί τα αγόρια αυτοερεθίζονται;
- Τι συμβαίνει αν εκσπεματώνεις πάρα πολύ;
- Η εκσπεμάτωση είναι το ίδιο με τον αυνανισμό;
- Πόση ώρα κρατά ο αυνανισμός;
- Κάποιος που αυνανίζεται είναι ομοφυλόφιλος;

♦ **Σχετικά με την εκσπεμάτωση**

- Τι είναι μια σπερματική κύστη;
- Τα αγόρια ξέρουν πότε έχουν μια ονειρώξη;
- Τι είναι η ονειρώξη (wet dreams);
- Πόσο συχνά συμβαίνει μια ονειρώξη;
- Πως καταλαβαίνεις αν ορμόνες ή σπέρμα ελευθερώνονται κατά τη διάρκεια του ύπνου;

♦ **Σχετικά με την αγάπη**

- Τα κορίτσια σέβονται ένα αγόρι το οποίο "πηδάει" από τη μια σχέση στην άλλη;
- Μπορείς να καταλάβεις αν ένας τύπος σε έλκει απλά σωματικά ή νομίζεις ότι πραγματικά σου αρέσει (τον συμπαθείς);
- Τι είναι η αγάπη;
- Νομίζεις πως είναι εντελώς απίθανο για ένα δευτεροετή φοιτητή να ερωτευτεί αληθινά ή θα είναι απλά σαν το παιδικό έρωτα;

♦ **Σχετικά με την προέλευση και την εξέλιξη**

- Η παραγωγή σπέρματος είναι η μόνη δουλειά των όρχεων;
- Γιατί οι περισσότεροι άνθρωποι μοιάζουν στους προγόνους τους;

- Από πού προέρχονται τα χαρακτηριστικά και το φέρσιμο μας;
- Θα ήθελα να ξέρω σε ποια ηλικία σταματά η παραγωγή σπέρματος
- Γιατί τα αγόρια έχουν το "μήλο του Αδάμ" και τα κορίτσια όχι;
- Τι γίνεται αν το πέος του αγοριού είναι πολύ μεγάλο για το κορίτσι;
- Ποιο είναι το τελευταίο στάδιο ωρίμανσης που περνάει ένα φυσιολογικό αγόρι;
- Τι προκαλεί τη στύση στα αγόρια;
- Μπορούν δύο ωάρια από τις δύο ωοθήκες (ένα από την καθεμία) να ωριμάσουν και να περάσουν στις σάλπιγγες την ίδια στιγμή;
- Πως λέγεται το σημείο που αιμορραγεί κατά την πρώτη σεξουαλική επαφή; Και γιατί δεν το κάνει με τον ίδιο τρόπο, όπως όταν έχεις περίοδο; Ποιος είναι ο σκοπός του;
- Γιατί μεγαλώνουν οι τρίχες στα γεννητικά όργανα;
- Γιατί συμβαίνει αυτό, μερικές γυναίκες να έχουν ένα κάλυμμα (υμένα) στη μήτρα και άλλες όχι;
- Τι είναι ακριβώς ο προστάτης και που βρίσκεται;
- Νοιώθουν κάτι τα αγόρια όταν εκσπερματώνουν;

♦ Σχετικά με την αναπαραγωγή

- Γιατί δεν μπορούν μερικές γυναίκες να κάνουν παιδιά;
- Υπάρχουν δίδυμα από δύο διαφορετικά ωάρια;
- Έχει σημασία από ποια ωοθήκη προέρχεται το ωάριο;
- Τι ονομάζεται αναπαραγωγικό υγρό;
- Έχει ο πατέρας κάποια σχέση με την πρόωρη γέννηση του μωρού;
- Είναι δυνατόν ή έχει συμβεί ποτέ μια γυναίκα να αποκτήσει μωρό χωρίς την συνδρομή ενός άντρα;
- Είναι οι έγκυες γυναίκες αμήχανες ή ενσυνείδητες;
- Τι συμβαίνει με τα σπερματοζωάρια που δεν γονιμοποιούν το ωάριο;
- Πως φεύγουν από το σώμα; Επηρεάζουν καθόλου τη γυναίκα;
- Είναι πιθανόν να διακοπεί η εγκυμοσύνη οποιαδήποτε στιγμή μετά τη σύλληψη χωρίς έκτρωση;
- Γιατί γεννιούνται παιδιά σιαμαία;
- Που οφείλονται οι γενετικές ατέλειες;
- Σε ποιο στάδιο καθορίζεται το φύλο του εμβρύου;
- Είναι όλες οι επαφές πετυχημένες (δηλ. η γυναίκα να μπορεί να μείνει έγκυος σχεδόν κάθε φορά που) όταν το σπέρμα ελευθερώνεται μέσα στον κόλπο και υπάρχει ωάριο στη σάλπιγγα; Πως μπορείς να ξέρεις αν υπάρχει ωάριο στις σάλπιγγες;
- Πως τρέφεται το ανθρώπινο έμβρυο;
- Ποια είναι τα συμπτώματα της εγκυμοσύνης και πότε αυτά συμβαίνουν;
- Μπορείς να μείνεις έγκυος και να έχεις ακόμα περίοδο;
- Είναι σωστό να έχεις σεξουαλικές επαφές κατά τη διάρκεια της περιόδου;
- Πρέπει να κάνεις ιατρικές εξετάσεις για να δεις αν εσύ ή και ο σύζυγος σου μπορείτε να κάνετε παιδιά προτού αποκτήσετε σεξουαλικές σχέσεις;
- Μπορεί το μωρό να παρουσιάσει ανωμαλίες αν μείνεις έγκυος κατά τη διάρκεια της περιόδου;
- Για πόσο καιρό η γυναίκα έχει περίοδο, αφού αποκτήσει παιδί;
- Ποιες είναι οι αιτίες του πρόωρου τοκετού; Τι προκαλεί τις πρωινές ναυτίες;
- Τι είναι η αποβολή και γιατί συμβαίνει;

- Υπάρχει πρόληψη κατά την εγκυμοσύνη (αντισύλληψη);
- ◆ **Σχετικά με την ομοφυλοφιλία**
 - Τι είναι η ομοφυλοφιλία;
 - Τι προκαλεί τους ομοφυλόφιλους;
 - Ποιο είναι το καλύτερο πράγμα να κάνεις όταν ένας ομοφυλόφιλος σε παγιδεύσει σε ένα αμάξι που τρέχει με 60 μίλια την ώρα;
 - Πως λειτουργούν οι ομοφυλόφιλοι;
 - Τι κάνει έναν άνθρωπο ομοφυλόφιλο;
 - Γεννιέται κάποιος έτσι ή αρχίζει σιγά-σιγά να νοιώθει έλξη για το δικό του φύλο;
- ◆ **Σχετικά με τα οικογενειακά προβλήματα**
 - Γιατί κάποιοι γονείς κρύβουν το σεξ από τα παιδιά τους;
 - Γιατί τα μικρά αδέρφια συνεχώς ενοχλούν το μεγάλο παιδί και, όταν το μεγαλύτερο παιδί τους φωνάζει, αυτά λένε στους γονείς "μαμά αυτός με χτύπησε";
 - Γιατί τα μέλη μιας οικογένειας (τα αδέρφια) έχουν την τάση να τσακώνονται περισσότερο μεταξύ τους παρά με τους φίλους τους;
 - Τι κάνεις όταν οι γονείς σε πειράζουν για τα ραντεβού σου;
 - Γιατί οι γονείς έχουν την τάση να είναι πιο επιεικής με τα αγόρια, ακόμα και όταν αυτά είναι μικρότερα από τα κορίτσια;
 - Γιατί τα παιδιά έχουν τόση ελευθερία;
 - Αν δεν μπορείς να μιλήσεις στους γονείς σου, τότε τι πρέπει να κάνεις;
 - Αν αυτοί απλά δεν καταλαβαίνουν, όπως σου έδειξε η εμπειρία του παρελθόντος μαζί τους;
- ◆ **Διάφορα**
 - Μπορούν τα αγόρια να είναι παρθένοι;
 - Μπορεί ένας βιασμός να καταλήξει σε εγκυμοσύνη;
 - Υπάρχει νόμιμη έκτρωση στις Η.Π.Α. ή σε άλλη χώρα;
 - Πως αποφεύγει την εγκυμοσύνη μια πόρνη;
 - Μπορεί ο παρθενικός υμένας να σπάσει σε άλλες περιπτώσεις εκτός από την συνουσία;
 - Υπάρχει κάποιος τρόπος για να καταλάβεις ότι αυτός έσπασε;
 - Γιατί σήμερα το σεξ θεωρείται μια κακή λέξη;

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Ε΄ ΚΑΙ ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ο μαθητής :

1. Αναπτύσσει μια αντίληψη για την ηλικία της εφηβείας.
2. Συνεχίζει να αναπτύσσει μια εκτίμηση για την μοναδικότητα όπως επίσης και τις ομοιότητες των ατόμων.
3. Συνεχίζει να αναπτύσσει επικοινωνιακούς τρόπους να εκφράζει την σεξουαλικότητα του.
4. Είναι ικανός να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη για την δική του φροντίδα και το καλό των άλλων.
5. Αναπτύσσει μια ρεαλιστική εικόνα των ταλέντων του και των ορίων του.
6. Συνεχίζει να αναπτύσσει σεβασμό και αποδοχή όλων των μελών της οικογένειας.
7. Συνεχίζει να αναπτύσσει ικανότητες στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Περιεχόμενο

Τι συμβαίνει όταν μεγαλώνεις;

A. Εφηβεία

1. Σωματικές αλλαγές που συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της εφηβείας.

2. Δευτερεύοντα χαρακτηριστικά του sex.

B. Ο ρόλος των ενδοκρινικών αδένων στον κύκλο ανάπτυξης.

1. Ενδοκρινικοί αδένες

2. Η εξάρτηση της φυσιολογικής ανάπτυξης από την σωστά χρονικά δράση των ορμονών.

Γ. Συναισθηματική ανάπτυξη

1. Τρόποι επίδειξης των συναισθημάτων.

2. Πως τα συναισθήματα μπορούν να επηρεάσουν την σωματική μας ανάπτυξη.

Προτεινόμενες Ευκαιρίες Μάθησης

- Αναθέστε στους μαθητές να φέρουν φωτογραφίες που απεικονίζουν την ποικιλία των μεγεθών για παιδιά πέμπτης τάξης.

- Αναθέστε στους μαθητές να συζητήσουν την έννοια της *εφηβείας*, από το λατινικό ρήμα *pubescere* που σημαίνει «να γίνομαι τριχωτός».

- Προβάλετε και συζητήστε την ταινία *Η Ιστορία του Έμμηνου Κύκλου* (*The story of Menstruation*) και τις ταινίες *Ειδικά για Αγόρια* (*Especially for Boys*) και *Ειδικά για Κορίτσια* (*Especially for Girls*). Μην χωρίσετε την τάξη σε αγόρια και κορίτσια. Η τάξη σαν σύνολο θα έπρεπε να δει και τις δύο ταινίες.

- Διευκρινίστε κάθε παρανόηση που μπορεί να συμβεί σχετικά με τις σπερματικές εκχύσεις, τον αυνανισμό και την περίοδο.

- Διαβάστε και συζητήστε τα φυλλάδια *Τα Χρόνια της Ανακάλυψης του Εαυτού σου* (*Your Years of Self-Discovery*). Ένα αγόρι Σήμερα, ένας άντρας Αύριο.

- Συζητήστε τα δευτερεύοντα χαρακτηριστικά του sex που απεικονίζονται στις ταινίες και την αυξημένη ανάγκη για φροντίδα της σωματικής φόρμας και καθαριότητας.

- Αναθέστε σε μερικούς από τους μαθητές να ετοιμάσουν και να παρουσιάσουν μια εργασία για τους βλεννογόνους αδένες.

- Συζητήστε τον ρόλο των ενδοκρινικών αδένων όπως παρουσιάζεται στις ταινίες.

- Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο «Ανάπτυξη» (*Growth*).

- Συζητήστε πως η αλλαγή της λειτουργίας των αδένων επηρεάζει αλλαγές στην προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντα.

- Αναθέστε στους μαθητές να συζητήσουν τρόπους με τους οποίους μπορεί να δείχνει κανείς τα συναισθήματά του και αξιολογήστε εποικοδομητικά.

- Συζητήστε τους διαφορετικούς τρόπους που εκφράζουν τα συναισθήματά τους αγόρια και κορίτσια.

- Κατασκευάστε έναν πίνακα με φωτογραφίες ανθρώπων που εκφράζουν διαφορετικές διαθέσεις. Ονοματίστε και συζητήστε τις.

- Εξηγήστε πως μπορεί να αλλάξει η διάθεση και γιατί.

- Συζητήστε πως όταν είμαστε λυπημένοι

Τι είναι οι διαπροσωπικές σχέσεις;

A. Σχέσεις στο σπίτι.

1. Πως το να συζητάς με τους γονείς βοηθά στην ανακούφιση από το θυμό. Έγνοιες και φόβους και βοηθά στην επίλυση προβλημάτων.

2. Πως οι οικογενειακές σχέσεις διαμορφώνουν τις ζωές μας.

B. Σχέσεις στο σχολείο

1. Γενικά

2. Σχέσεις αγοριών – κοριτσιών

α. Κοινωνική ανάμιξη

μπορεί να μην τρώμε ή να τρώμε υπερβολικά.

- Βάλτε την τάξη να συζητήσει και / ή να υποδυθεί καταστάσεις που να δείχνουν αργή ανάπτυξη του συναισθηματικού ελέγχου, για παράδειγμα, πληγωμένα συναισθήματα, ντροπή και επιδειξιμανία.

- Συζητήστε με την τάξη την έννοια των διαπροσωπικών σχέσεων.

- Διαλέξτε μαθητές να κάνουν εργασίες για βιβλία όπως *Το Δημοφιλές Πλήθος (The Popular Crowd)*, *Μοναχοπαίδι (Only Child)*, *Γλυκόπικρη Χρονιά (Bittersweet Year)*, *Ο Φακιδομύτης Frankel (Freckle-face Frankel)*. Συνεχίστε με συζήτηση.

- Χρησιμοποιείστε ένα «Κουτί Ερωτήσεων» και ζητήστε από τους μαθητές να βάλουν ανώνυμα προβλήματα που έχουν με τις οικογενειακές τους σχέσεις.

- Χωρίστε την τάξη σε μικρές ομάδες συζήτησης. Βάλτε τους να εφαρμόσουν τεχνικές επίλυσης προβλημάτων που έμαθαν στην Τέταρτη Τάξη, και να θέσουν λύσεις σε επιλεγμένα προβλήματα από το Κουτί των Ερωτήσεων. Αναθέστε σε έναν εκπρόσωπο από κάθε ομάδα να κάνει μια σύντομη περιλήψη της συζήτησης της ομάδας του στην συγκεντρωμένη τάξη.

- Βάλτε μερικούς από τους μαθητές να περιγράψουν τα συναισθήματά τους όταν εισέπραξαν γονική απόρριψη, αδελφική αντιζηλία ή «άδικη» τιμωρία.

- Βάλτε τους μαθητές να παραστήσουν τρόπους αντιμετώπισης των παραπάνω προβλημάτων.

- Βάλτε κάθε μαθητή να αριθμήσει ανώνυμα τρία πράγματα που του αρέσουν και τρία πράγματα που δεν του αρέσουν σχετικά με την τάξη και τις δραστηριότητες. Συγκεντρώστε τα όλα και συζητήστε τα με την τάξη.

- Αναθέστε σε μια επιτροπή μαθητών να παρατηρεί και να αναφέρει σχετικά με σχέσεις που παρατηρούν στο προαύλιο κατά την διάρκεια των διαλειμμάτων.

- Βάλτε την τάξη να συζητήσει τη δήλωση «στην τάξη μας, περισσότερα κορίτσια ενδιαφέρονται για αγόρια από ότι αγόρια για κορίτσια».

- Κάνετε μια ανώνυμη σφυγμομέτρηση για να διαπιστώσετε κατά πόσο ισχύει αυτή η δήλωση για την τάξη. Οργανώστε μια τάξη για εκδρομή.

- Ελέγξτε αν στην κοινότητα υπάρχουν πηγές άντλησης δραστηριοτήτων για παιδιά της

Πέμπτης τάξης.

β. Ανταγωνιστικότητα

- Αναθέστε στους μαθητές να διοργανώσουν ένα πάρτι στο σπίτι τους. Κάντε αναπαράστασή του οικοδεσπότη, της οικοδέσποινας, καλεσμένου και συνοδού.

- Συζητήστε τους στερεότυπους ρόλους της κοινωνίας όσον αφορά στην ανταγωνιστικότητα άντρα-γυναίκας για παράδειγμα, τα αγόρια είναι καλύτερα στα αθλητικά. Τα κορίτσια μπορούν να παίζουν ποδόσφαιρο αλλά τα αγόρια δεν μπορούν να παίζουν με τις κούκλες.

- Δείτε και συζητήστε ταινίες όπως το *Αναπτύσσοντας φιλίες (Developing Friendships)*, *Αισθάνεσαι παραμελημένος; (Feeling Left out?)*, *Πόσο Φιλικός Είσαι; (How Friendly Are You?)*, *Δημιουργώντας Φιλίες (Making Friends)*.

γ. Τρόποι στο σχολείο και σχέσεις

- Διαβάστε και συζητήστε βιβλία όπως *Ηρωες του Μικρού Πρωταθλήματος (Little League Heroes)*, *Το Χειρότερο Δωμάτιο του Σχολείου (Worst Room in the School)*, *Robert E.*

- Αναπαραστήστε καταστάσεις που δείχνουν θετικές και αρνητικές συμπεριφορές, για παράδειγμα, νέος μαθητής στο σχολείο, αντιδράσεις της τάξης ενώ ένας μαθητής λέει το μάθημα, ο δάσκαλος δίνει οδηγίες.

Γ. Τι χρειαζόμαστε για να μας βοηθήσει να δέσουμε τις σχέσεις μας με τους ανθρώπους.

- Διαβάστε και συζητήστε το φυλλάδιο *Τα πάω καλά στο Σχολείο (Getting Along in School)*.

- Αναθέστε σε κάθε μαθητή να φτιάξει κατάλογο βασικών προϋποθέσεων για αποτελεσματικές διαπροσωπικές σχέσεις, δηλαδή, φιλικότητα, σεβασμός, ενδιαφέρον, υπευθυνότητα, ευχαρίστηση, αποδοχή και άλλα. Συγκεντρώστε τα και συζητήστε.

Τι είδους άνθρωπος είμαι;
Α. Πόσο καλά ξέρω τον εαυτό μου;

Β. Πόσο υπεύθυνος είμαι;

Γ. Κοροϊδεύω τον εαυτό μου;

- Αναθέστε στην τάξη να σχεδιάσει μια κλίμακα εκτίμησης προσωπικών προσόντων, όπως το να είσαι χαρούμενος, να σκέφτεσαι τους άλλους, γενναιόδωρος, αξιόπιστος, μελετηρός, αθλητικός, να κάνεις πράγματα με ταχύτητα, να κάνεις εύκολα φίλους, αρχηγός, ακόλουθος, οξύθυμος, ομιλητικός, περιπετειώδης, επιμελής και σοβαρός.

- Φτιάξτε την κλίμακα και συζητήστε με την τάξη τα προσόντα που θέλουν οι μαθητές να συζητήσετε.

- Ζητήστε από τους μαθητές (1) να γράψουν μια πρόταση που να περιγράφει μια σύγκρουση (π.χ. μια μητέρα που θυμίζει σε έναν μαθητή το διάβασμά του, η αδελφή μιας μαθήτριας δεν την αφήνει να δει το αγαπημένο της πρόγραμμα στην τηλεόραση) και μετά (2) να προτείνουν προς

αξιολόγηση στην τάξη τρεις ή τέσσερις τρόπους με τους οποίους ένα άτομο αντιμέτωπο με αυτήν την κατάσταση θα μπορούσε να συμπεριφερθεί.

- Κατασκευάστε ένα τεστ αυτοαξιολόγησης συγκεντρώνοντας τα στοιχεία που έγραψαν οι μαθητές και μοιράστε το στην τάξη. Συζητήστε τις απαντήσεις: Επέλεξαν τον πιο εποικοδομητικό και υπεύθυνο τρόπο συμπεριφοράς;

- Βάλτε τους μαθητές να περιγράψουν τα μερικά από τα όνειρα που κάνουν ξύπνοι και να σχετίζουν με την πραγματικότητα και την αποτελεσματική αντίδραση.

Ο μαθητής:

1. Καταλαβαίνει τι τον βοηθά να μεγαλώνει έχοντας σχέση με άλλους ανθρώπους.
2. Έχει γνώση και δέχεται τις σωματικές και συναισθηματικές αλλαγές της εφηβείας.
3. Συνεχίζει να αναπτύσσει εποικοδομητικούς τρόπους να αντιμετωπίζει τα συναισθήματα.
4. Κατανοεί καλύτερα πως η φυλετική του ταυτότητα επηρεάζεται από τον τρόπο που οι ρόλοι αντρών και γυναικών αλλάζουν καθώς μεγαλώνουν και από τον τρόπο που η κοινωνία αλλάζει τεχνολογικά.
5. Συνειδητοποιεί ότι το να κάνει επιλογές συμπεριλαμβάνει και αποδοχή των συνεπειών.
6. Αντιλαμβάνεται ότι χρειάζεται χρόνος και προσπάθεια για να γίνει κανείς σωματικά, συναισθηματικά και κοινωνικά ώριμος.
7. Είναι σε θέση να μιλήσει για το sex με ειλικρίνεια και ευπρέπεια χωρίς να βρίσκεται σε αμηχανία.

Περιεχόμενο

Προτεινόμενες Ευκαιρίες Μάθησης

- Επιλύνοντας προβλήματα που δημιουργούνται στις σχέσεις καθώς μεγαλώνεις.
- A. Πως μπορώ να κάνω και να κρατήσω καλούς φίλους;
1. Στάσεις και συμπεριφορές
 2. Συμπεριφορές και συναισθήματα.
- B. Τι μπορώ να κάνω για να νιώθω άνετα σε κοινωνικές περιστάσεις;
1. Γνώριζε ποιο είναι το σωστό να κάνεις (καλοί τρόποι).
 2. Ενδιαφερθείτε για άλλους και δείξτε το.
- Γ. Μπορώ να δώσω καλή πρώτη εντύπωση;
- Αναθέστε στους μαθητές να κάνουν ερωτήσεις σχετικά με σχέσεις στην τάξη ή σε μικρότερες ομαδικές συζητήσεις.
 - Αναθέστε στους μαθητές να αναλύσουν την διαφορά μεταξύ ενός φίλου και μιας γνωριμίας.
 - Αναπαραστήστε και συζητήστε καταστάσεις όπως το πώς να κάνεις έναν καινούργιο μαθητή στην τάξη να νοιώθει ευπρόσδεκτος. Πώς να συμφωνείς ή να διαφωνείς με τον άλλον και να παραμένετε φίλοι.
 - Βάλτε τα αγόρια και τα κορίτσια της τάξης να φτιάξουν λίστες με τα προτερήματα που αρέσουν στους μεν και στους Δε. Συζητείστε.
 - Διαβάστε και συζητήστε βιβλία όπως *O Henry και ο Χάρτινος Δρόμος (Henry and the Paper Route)*, *Η Cristy στο Skippinghills*, *Ο Καλοκαιρινός Φίλος της Judy (Judy's Summer Friend)*.
 - Συζητήστε το αποτέλεσμα του να γιουχάρεις ένα άτομο. Πως επηρεάζει εσένα; Πως επηρεάζει αυτόν;
 - Παραστήστε πολλές κοινωνικές περιστάσεις, όπως το να συστήνετε κορίτσια και αγόρια, φίλους και οικογένεια σωστά.
 - Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο *Καλοί τρόποι για Μικτούς (Manners for Minors)*.
 - Χρησιμοποιείστε ένα «Κουτί Quiz καλών Τρόπων» με ανώνυμες ερωτήσεις που θα απαντηθούν από την τάξη ή μια μικρότερη ομάδα.
 - Συζητήστε την έκφραση «Το να σβήνεις το κερί του άλλου δεν κάνει το δικό σου να λάμπει περισσότερο».
 - Υποδυθείτε καταστάσεις που να αναπαριστούν τι πρέπει να κάνεις και να πεις όταν σε συστήνουν.
 - Παρακολουθείστε και συζητήστε ταινίες όπως *Ο Ντροπαλός και το Ψώνιο (Shy Guy and the Show-off)*.
 - Συζητήστε την σημαντικότητα της εμφάνισης κάποιου, συμπεριλαμβανομένων των στάσεων του σώματος και εκφράσεων του προσώπου.
 - Αναθέστε στα κορίτσια να φτιάξουν μια λίστα «Συμβουλών για τα Αγόρια» σχετικά με τα ρούχα, την καθαριότητα, και τη φροντίδα των μαλλιών. Αναθέστε και στα αγόρια να φτιάξουν μια λίστα για τα κορίτσια.
 - Βάλτε μια επιτροπή να παρακολουθεί έναν δημοφιλή μαθητή και να φτιάξει μια λίστα των

χαρακτηριστικών και κινήσεων που τον κάνουν δημοφιλή.

Δ. Πως μπορώ να έχω καλές οικογενειακές σχέσεις;

1. Με τους γονείς

2. Με τα αδέρφια

- Φτιάξτε μια μικρή ομάδα συζήτησης για το θέμα «Τι μπορώ να κάνω όταν πιστεύω ότι οι κανόνες των γονιών μου είναι πολύ αυστηροί»;

- Φτιάξτε μια ομάδα μαθητών να συζητήσουν για το θέμα «Πως δείχνουμε στους γονείς μας ότι τους εκτιμούμε».

- Ζητήστε από κάποιους μαθητές να αναφέρουν πως διευθέτησαν μια διαφορά με έναν μεγαλύτερο αδελφό ή αδελφή και με έναν νεότερο. Κάντε την τάξη να συζητήσει την αποτελεσματικότητα του τρόπου διευθέτησης.

- Βάλτε τους μαθητές να κάνουν μια λίστα των πραγμάτων που κάνουν για να βοηθήσουν τα μικρότερα αδέρφια τους.

- Βάλτε τα παιδιά να δώσουν ιδέες για το πως μπορούν να κάνουν την οικογένεια τους περήφανη για αυτά.

- Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο *Πώς να Αντιμετωπίζεις τους Γονείς και Άλλα Προβλήματα (How to Deal with Parents and Other Problems)*.

- Συζητήστε την ιδέα ότι κάποιες καταστάσεις απαιτούν ειδικές «γνώσεις». Η εθιμοτυπία κάνει τη ζωή ευκολότερη.

- Συζητήστε την ιδέα ότι καλές σχέσεις αναπτύσσονται από τις πράξεις μας, όχι μόνο από τις γνώσεις.

- Επεξεργαστείτε την άποψη και σεβασμός για άλλους προϋποθέτει αγάπη για τον εαυτό μας.

- Υποδυθείτε καταστάσεις που επιδεικνύουν την ανάγκη να μπορεί κανείς να επικοινωνεί με άλλους και να ακούει την επικοινωνία των άλλων προς αυτόν.

- Βάλτε την τάξη να φτιάξει μια λίστα των σημαδιών ότι κάποιος μεγαλώνοντας έχει σχέσεις, για παράδειγμα, είναι φιλικός, νοιάζεται για τους άλλους σέβεται τον εαυτό του και τους άλλους, ενδιαφέρεται και είναι και ο ίδιος ενδιαφέρων.

- Ξανακοιτάξτε το υλικό της πέμπτης τάξης για την εφηβεία.

- Ζητήστε από την τάξη να φέρει ολόσωμες φωτογραφίες των εαυτών τους από νεότερη ηλικία. Συζητήστε τις αλλαγές μεγέθους και σχήματος.

- Παρακολουθείστε και συζητήστε την ταινία *Ανθρώπινη Ανάπτυξη (Human Growth)*.

- Ζητήστε από την τάξη να φτιάξει μια λίστα συναισθηματικών αναγκών και ανθρώπων.

- Ζητήστε από μερικούς μαθητές να μιλήσουν

Ε. Ποιοι είναι οι βασικοί κανόνες για καλές σχέσεις;

Αλλαγές που συνέβησαν κατά την διάρκεια της εφηβείας.

A. Σωματικές

1. Μέγεθος και σχήμα σώματος

2. Εμμηνοσ κύκλος

3. Ονειρώξεις

B. Συναισθηματικές

- για κάποιες από τις πρόσφατες διαθέσεις τους συζητήστε.
1. Κυκλοθυμία
- Συζητήστε πως αλλαγές στη λειτουργία των αδένων επηρεάζουν τα συναισθήματα. Διαβάστε και συζητήστε το φυλλάδιο *Τα πάντα Γύρω από Εσένα (All About You)*.
2. Αγάπη
- Ξανακοιτάζτε προηγούμενο υλικό για την αγάπη. Ζητήστε από την τάξη να εκθέσει τις απόψεις της για την αγάπη, και συγκρίνεται με προηγούμενες απόψεις.
3. Σχέσεις αγοριών – κοριτσιών
- α. Φιλία
- Διαβάστε και συζητήστε βιβλία όπως *Τι θέλουν να Μάθουν τα Αγόρια Σχετικά με τα Κορίτσια (What Boys Want to Know About Girls)* και *Τι θέλουν να Μάθουν τα Κορίτσια Σχετικά με τα Αγόρια (What Girls Want to Know About Boys)*.
 - Κάντε μια ομάδα συζήτησης με το θέμα «Σε ποια ηλικία είμαι έτοιμος / η να βγω ραντεβού».
- β. Ραντεβού
- Φτιάξτε μια ομάδα συζήτησης από γονείς για το θέμα των ραντεβού μεταξύ παιδιών της έκτης τάξης.
 - Χρησιμοποιείστε το Κουτί των Ερωτήσεων για ανώνυμες ερωτήσεις περί των ραντεβού και απευθυνθείτε στην τάξη για απαντήσεις.
 - Αναπαραστήστε καταστάσεις ραντεβού, όπως το να ζητάς ραντεβού και να λες καληνύχτα.
 - Ξανακοιτάζτε υλικό της πέμπτης τάξης για τα πάρτι αγοριών – κοριτσιών.
- Πρότυπα Καλής Διαγωγής
- Βάλτε την τάξη να φτιάξει μια λίστα με ό,τι πιστεύουν ότι είναι καλά πρότυπα διαγωγής συζητήστε.
 - Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο *Το πρώτο Βιβλίο Ηθικής (The First Book of Ethics)*.
 - Βάλτε κάθε μαθητή να γράψει έναν κώδικα συμπεριφοράς ή προτύπων διαγωγής και κρατείστε το σαν σημείο αναφοράς.
- A. Συμφωνία
- Ορίστε και συζητήστε τη λέξη *συμφωνία*.
 - Βάλτε κάθε μαθητή να υποβάλει ανώνυμα καταστάσεις που δείχνουν ότι τα «πας καλά με το πλήθος», συζητήστε και αξιολογήστε τις σαν εποικοδομητικές ή καταστροφικές σε σχέση με τον κώδικα συμπεριφοράς που κάθε μαθητής θα έχει μόλις γράψει.
- B. Εναλλακτικές συμπεριφορές
- Διαβάστε και συζητήστε κάποιες από τις ιστορίες στο *Προφίλ με Κουράγιο (Profiles in Courage)*. Υποθέστε πόσο διαφορετική θα ήταν η ιστορία αν το άτομο στην ιστορία είχε συμβιάσει τις αρχές του.

- Βάλτε την τάξη να φτιάξει έναν κατάλογο των περιπτώσεων στις οποίες λαμβάνουν μεγάλες αποφάσεις. Επιλέξτε μερικές για συζήτηση και εκτιμήστε το τίμημα και τις συνέπειες των διαφόρων συμπεριφορών που μπορεί να επιλεγθούν. Χρησιμοποιείστε την τεχνική επίλυση προβλημάτων.
- Ζητήστε από την τάξη να συζητήσει που θα μπορούσαν να δεχτούν βοήθεια στο να εκτιμάνε το τίμημα και τις συνέπειες μιας επιλογής, δηλαδή, από γονείς, από μεγαλύτερα αδέρφια, ένα δάσκαλο, τη σχολική νοσοκόμα, ένα σύμβουλο ή ένα συγγενή.
- Κάντε μια ομάδα συζήτησης πάνω στην ερώτηση «Τι θα μου συμβεί αν σπάσω τον δικό μου κώδικα συμπεριφοράς;».

Περιεχόμενο

Προτεινόμενες Ευκαιρίες Μάθησης

Επιλύοντας προβλήματα που δημιουργούνται στις σχέσεις καθώς μεγαλώνεις.

A. Πως μπορώ να κάνω και να κρατήσω καλούς φίλους;

1. Στάσεις και συμπεριφορές

2. Συμπεριφορές και συναισθήματα.

B. Τι μπορώ να κάνω για να νιώθω άνετα σε κοινωνικές περιστάσεις;

1. Γνώριζε ποιο είναι το σωστό να κάνεις (καλοί τρόποι).

2. Ενδιαφερόμαστε για άλλους και δείξτε το.

Γ. Μπορώ να δώσω καλή πρώτη εντύπωση;

- Αναθέστε στους μαθητές να κάνουν ερωτήσεις σχετικά με σχέσεις στην τάξη ή σε μικρότερες ομαδικές συζητήσεις.

- Αναθέστε στους μαθητές να αναλύσουν την διαφορά μεταξύ ενός φίλου και μιας γνωριμίας.

- Αναπαραστήστε και συζητήστε καταστάσεις όπως το πώς να κάνεις έναν καινούργιο μαθητή στην τάξη να νιώθει ευπρόσδεκτος. Πώς να συμφωνείς ή να διαφωνείς με τον άλλον και να παραμένετε φίλοι.

- Βάλτε τα αγόρια και τα κορίτσια της τάξης να φτιάξουν λίστες με τα προτερήματα που αρέσουν στους μεν και στους Δε. Συζητείστε.

- Διαβάστε και συζητήστε βιβλία όπως *O Henry και ο Χάρτινος Δρόμος (Henry and the Paper Route)*, *Η Cristy στο Skippinghills*, *Ο Καλοκαιρινός Φίλος της Judy (Judy's Summer Friend)*.

- Συζητήστε το αποτέλεσμα του να γιουχάρεις ένα άτομο. Πως επηρεάζει εσένα; Πως επηρεάζει αυτόν;

- Παραστήστε πολλές κοινωνικές περιστάσεις, όπως το να συστήνετε κορίτσια και αγόρια, φίλους και οικογένεια σωστά.

- Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο *Καλοί τρόποι για Μικτούς (Manners for Minors)*.

- Χρησιμοποιείστε ένα «Κουτί Quiz καλών Τρόπων» με ανώνυμες ερωτήσεις που θα απαντηθούν από την τάξη ή μια μικρότερη ομάδα.

- Συζητήστε την έκφραση «Το να σβήνεις το κερί του άλλου δεν κάνει το δικό σου να λάμπει περισσότερο».

- Υποδυθείτε καταστάσεις που να αναπαριστούν τι πρέπει να κάνεις και να πεις όταν σε συστήνουν.

- Παρακολουθείστε και συζητήστε ταινίες όπως *Ο Ντροπαλός και το Ψώνιο (Shy Guy and the Show-off)*.

- Συζητήστε την σημαντικότητα της εμφάνισης κάποιου, συμπεριλαμβανομένων των στάσεων του σώματος και εκφράσεων του προσώπου.

- Αναθέστε στα κορίτσια να φτιάξουν μια λίστα «Συμβουλών για τα Αγόρια» σχετικά με τα ρούχα, την καθαριότητα, και τη φροντίδα των μαλλιών. Αναθέστε και στα αγόρια να φτιάξουν μια λίστα για τα κορίτσια.

- Βάλτε μια επιτροπή να παρακολουθεί έναν δημοφιλή μαθητή και να φτιάξει μια λίστα των

χαρακτηριστικών και κινήσεων που τον κάνουν δημοφιλή.

Δ. Πως μπορώ να έχω καλές οικογενειακές σχέσεις;

1. Με τους γονείς

2. Με τα αδέρφια

- Φτιάξτε μια μικρή ομάδα συζήτησης για το θέμα «Τι μπορώ να κάνω όταν πιστεύω ότι οι κανόνες των γονιών μου είναι πολύ αυστηροί»;

- Φτιάξτε μια ομάδα μαθητών να συζητήσουν για το θέμα «Πως δείχνουμε στους γονείς μας ότι τους εκτιμούμε».

- Ζητήστε από κάποιους μαθητές να αναφέρουν πως διευθέτησαν μια διαφορά με έναν μεγαλύτερο αδελφό ή αδελφή και με έναν νεότερο. Κάντε την τάξη να συζητήσει την αποτελεσματικότητα του τρόπου διευθέτησης.

- Βάλτε τους μαθητές να κάνουν μια λίστα των πραγμάτων που κάνουν για να βοηθήσουν τα μικρότερα αδέρφια τους.

- Βάλτε τα παιδιά να δώσουν ιδέες για το πώς μπορούν να κάνουν την οικογένεια τους περήφανη για αυτά.

- Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο *Πώς να Αντιμετωπίζεις τους Γονείς και Άλλα Προβλήματα (How to Deal with Parents and Other Problems)*.

Ε. Ποιοι είναι οι βασικοί κανόνες για καλές σχέσεις;

- Συζητήστε την ιδέα ότι κάποιες καταστάσεις απαιτούν ειδικές «γνώσεις». Η εθιμοτυπία κάνει τη ζωή ευκολότερη.

- Συζητήστε την ιδέα ότι καλές σχέσεις αναπτύσσονται από τις πράξεις μας, όχι μόνο από τις γνώσεις.

- Επεξεργαστείτε την άποψη και σεβασμός για άλλους προϋποθέτει αγάπη για τον εαυτό μας.

- Υποδυθείτε καταστάσεις που επιδεικνύουν την ανάγκη να μπορεί κανείς να επικοινωνεί με άλλους και να ακούει την επικοινωνία των άλλων προς αυτόν.

- Βάλτε την τάξη να φτιάξει μια λίστα των σημαδιών ότι κάποιος μεγαλώνοντας έχει σχέσεις, για παράδειγμα, είναι φιλικός, νοιάζεται για τους άλλους σέβεται τον εαυτό του και τους άλλους, ενδιαφέρεται και είναι και ο ίδιος ενδιαφέρων.

Αλλαγές που συνέβησαν κατά την διάρκεια της εφηβείας.

A. Σωματικές

1. Μέγεθος και σχήμα σώματος

2. Έμμηνος κύκλος

3. Ονειρώξεις

- Ξανακοιτάξτε το υλικό της πέμπτης τάξης για την εφηβεία.

- Ζητήστε από την τάξη να φέρει ολόσωμες φωτογραφίες των εαυτών τους από νεότερη ηλικία. Συζητήστε τις αλλαγές μεγέθους και σχήματος.

- Παρακολουθείστε και συζητήστε την ταινία *Ανθρώπινη Ανάπτυξη (Human Growth)*.

- Ζητήστε από την τάξη να φτιάξει μια λίστα συναισθηματικών αναγκών και ανθρώπων.

B. Συναισθηματικές

- Ζητήστε από μερικούς μαθητές να μιλήσουν

- για κάποιες από τις πρόσφατες διαθέσεις τους συζητήστε.
1. Κυκλοθυμία
 - Συζητήστε πως αλλαγές στη λειτουργία των αδένων επηρεάζουν τα συναισθήματα. Διαβάστε και συζητήστε το φυλλάδιο *Τα πάντα Γύρω από Εσένα (All About You)*.
 2. Αγάπη
 - Ξανακοιτάξτε προηγούμενο υλικό για την αγάπη. Ζητήστε από την τάξη να εκθέσει τις απόψεις της για την αγάπη, και συγκρίνεται με προηγούμενες απόψεις.
 3. Σχέσεις αγοριών – κοριτσιών
 - α. Φιλία
 - Διαβάστε και συζητήστε βιβλία όπως *Τι θέλουν να Μάθουν τα Αγόρια Σχετικά με τα Κορίτσια (What Boys Want to Know About Girls)* και *Τι θέλουν να Μάθουν τα Κορίτσια Σχετικά με τα Αγόρια (What Girls Want to Know About Boys)*.
 - Κάντε μια ομάδα συζήτησης με το θέμα «Σε ποια ηλικία είμαι έτοιμος / η να βγω ραντεβού».
 - Φτιάξτε μια ομάδα συζήτησης από γονείς για το θέμα των ραντεβού μεταξύ παιδιών της έκτης τάξης.
 - Χρησιμοποιείστε το Κουτί των Ερωτήσεων για ανώνυμες ερωτήσεις περί των ραντεβού και απευθυνθείτε στην τάξη για απαντήσεις.
 - Αναπαραστήστε καταστάσεις ραντεβού, όπως το να ζητάς ραντεβού και να λες καληνύχτα.
 - Ξανακοιτάξτε υλικό της πέμπτης τάξης για τα πάρτι αγοριών – κοριτσιών.
 - β. Ραντεβού
 - Βάλτε την τάξη να φτιάξει μια λίστα με ό,τι πιστεύουν ότι είναι καλά πρότυπα διαγωγής συζητήστε.
 - Διαβάστε και συζητήστε το βιβλίο *Το πρώτο Βιβλίο Ηθικής (The First Book of Ethics)*.
 - Βάλτε κάθε μαθητή να γράψει έναν κώδικα συμπεριφοράς ή προτύπων διαγωγής και κρατείστε το σαν σημείο αναφοράς.
 - Ορίστε και συζητήστε τη λέξη *συμφωνία*.
 - Βάλτε κάθε μαθητή να υποβάλει ανώνυμα καταστάσεις που δείχνουν ότι τα «πας καλά με το πλήθος», συζητήστε και αξιολογήστε τις σαν εποικοδομητικές ή καταστροφικές σε σχέση με τον κώδικα συμπεριφοράς που κάθε μαθητής θα έχει μόλις γράψει.
- Πρότυπα Καλής Διαγωγής
- A. Συμφωνία
 - Διαβάστε και συζητήστε κάποιες από τις ιστορίες στο *Προφίλ με Κουράγιο (Profiles in Courage)*. Υποθέστε πόσο διαφορετική θα ήταν η ιστορία αν το άτομο στην ιστορία είχε συμβιβάσει τις αρχές του.
 - B. Εναλλακτικές συμπεριφορές

- Βάλτε την τάξη να φτιάξει έναν κατάλογο των περιπτώσεων στις οποίες λαμβάνουν μεγάλες αποφάσεις. Επιλέξτε μερικές για συζήτηση και εκτιμήστε το τίμημα και τις συνέπειες των διαφόρων συμπεριφορών που μπορεί να επιλεγθούν. Χρησιμοποιείστε την τεχνική επίλυση προβλημάτων.
- Ζητήστε από την τάξη να συζητήσει που θα μπορούσαν να δεχτούν βοήθεια στο να εκτιμάνε το τίμημα και τις συνέπειες μιας επιλογής, δηλαδή, από γονείς, από μεγαλύτερα αδέρφια, ένα δάσκαλο, τη σχολική νοσοκόμα, ένα σύμβουλο ή ένα συγγενή.
- Κάντε μια ομάδα συζήτησης πάνω στην ερώτηση «Τι θα μου συμβεί αν σπάσω τον δικό μου κώδικα συμπεριφοράς;».

Προτεινόμενο περιεχόμενο για την δέκατη βαθμίδα

Οι ακόλουθες ερωτήσεις θα πρέπει να παροτρύνουν τη σκέψη για την ετοιμότητα για το γάμο. Δεν υπάρχουν σωστές απαντήσεις. Απαντήστε βάζοντας κύκλο στο «Ναι», «Όχι», ή «;». Χρησιμοποιείτε το ερωτηματικό μόνο όταν είσαι αβέβαιος. Όταν έχεις τελειώσει, σκέψου την έννοια των απαντήσεων σου, και εάν είναι δυνατόν συζήτησέ τις με κάποιον. Το ερωτηματολόγιο υποθέτει ότι τώρα σκέφτεσαι κάποιο συγκεκριμένο άτομο για γάμο.

Ναι, Όχι; 1. Αν ναι μπορείς να δεχτείς συμβουλή από τους γονείς σου, παίρνεις σοβαρές αποφάσεις μόνος σου;

2. Νοσταλγείς συχνά όταν λείπεις από το σπίτι σου;

3. Νιώθεις ντροπή στο να δίνεις ή να παίρνεις στοργή;

4. Πληγώνεσαι εύκολα με κριτική;

5. Σου αρέσει να παίζεις ή να εργάζεσαι με μικρά παιδιά;

6. Αισθάνεσαι ντροπή ή άβολα με συζητήσεις για τον έρωτα με μεγαλύτερα άτομα ή μέλη του αντίθετου φύλου;

7. Κατανοείς την έννοια της συνουσίας και αναγωγής;

8. Κατανοείς τους ψυχολογικούς παράγοντες που καθορίζουν μία καλή σεξουαλική προσαρμογή;

9. Είχες την εμπειρία να χρησιμοποιείς τα έσοδά σου για να βοηθήσεις στα έξοδα των άλλων;

10. Σε μια διαφωνία, χάνεις την ψυχραιμία σου εύκολα;

11. Εσύ ή η αρραβωνιαστικιά σου έχετε ξεδιαλύνει δυσarέσκειες σε συμπεράσματα που συμφωνούσατε και οι δύο;

12. Μπορείς να αναβάλεις κάτι για χάρη να το απολαύσεις αργότερα;

13. Συνήθως είσαι ελεύθερος από τη ζήλια;

14. Έχεις σκεφτεί σοβαρά οι στόχοι που θα επιδιώξεις στο γάμο σου;

15. Αισθάνεσαι μερικές φορές να επαναστατείς όταν έχεις να αντιμετωπίσεις τις ευθύνες του γάμου, εργασίας ή οικογενειακή ζωή;

16. Έχεις καταφέρει να παραιτηθείς αρμονικά κάτι που θα ήθελες πάρα πολύ;

17. Θεωρείς τη συνουσία κυρίως ως εμπειρία ευχαρίστησης;

18. Δυσκολεύεσαι να διαφοροποιηθείς από τους άλλους σε θέματα συμπεριφοράς ή ενδυμασίας αν και διαφωνείς με αυτό που νομίζουν;

19. Συχνά πρέπει να τσακωθείς να γίνει το δικό σου;

20. Συχνά κάνεις φαρμακερά σχόλια ή χρησιμοποιείς ειρωνείες προς άλλους;

21. Τονίζεις πολύ τη χλιδή του γάμου, π.χ. την ανακοίνωση, συγχαρητήρια, γιορτές ή γάμο;

22. Εσύ ή ο αρραβωνιαστικός (ια) έχετε ποτέ συσχετιστεί σε καταστάσεις μη-διασκέδασης, π.χ. να φροντίζετε παιδιά σε εργασία σε περίοδο άγχους;

23. έχετε συζητήσει θέματα που μπορεί να δημιουργήσουν συγκρούσεις στο γάμο; Π.χ. (Υπογράμμισε αυτά που έχετε συζητήσει) θρησκευτικές διαφορές, σχέδια να κάνετε παιδιά, απόψεις προς τον έρωτα, διαφορές στο οικογενειακό υπόβαθρο, οικονομική συμφωνία στο γάμο, βασικές αξίες στη ζωή.

Πότε ο Αρραβώνας θα πρέπει να επανεξεταστεί.

Έλεγξε τον εαυτό σου. Ποιους από τους ακόλουθους αρραβώνες θα πρέπει να επανεξεταστούν με την πιθανότητα οριστικού χωρισμού;

1. Ο Τζων είναι αρραβωνιασμένος με την Ευριδίκη, υπηρετούσε στις ένοπλες δυνάμεις, και αγνοείται εδώ και δύο χρόνια.
2. Ο Μπόμπο, καθολικός, η Τζέην, προτεστάντης, και κανείς δεν άλλαξε θρησκεία, αποφεύγουν το θέμα μετά από τρεις μήνες αρραβώνα.
3. Ο Τζιμ έχει επιστρέψει από τη Βραζιλία άρρωστος, ίσως μόνιμα ανάπηρος, επιθυμεί να χωρίσει με την Ελοίζε με την οποία είναι αρραβωνιασμένος εδώ και πέντε χρόνια, αφού δεν θα μπορέσει να υποστηρίξει την οικογένειά του σε αυτή την κατάσταση.
4. Ο Τζορτζ έχει χαλάσει τρεις αρραβώνες και είναι στα πρόθυρα χωρισμού του τέταρτου με την Τζωρζίνα, η οποία δεν εγκρίνει η ξεμωραμένη μητέρα του.
5. Μια εβδομάδα πριν το γάμο η Σούζαν γνωρίζει τυχαία την πρώην σύζυγο του Φρανκ, του αρραβωνιαστικού της, και μαθαίνει λεπτομέρειες της ζωής τους που δεν της είχε πει ποτέ. Η οικογένεια του τη διαβεβαιώνει ότι όλα θα πάνε καλά. – Ο Φρανκ ήταν τόσο παθιασμένος μαζί της – αυτή τη φορά θα είναι διαφορετικά τα πράγματα.
6. Ο Τζων ορκίζεται ότι θα αυτοκτονήσει εάν η Ντόροθυ χαλάσει τον αρραβώνα τους και κουνάει ένα δίκαννο για να το αποδείξει.

- Κλειδί. Όλα πρέπει να επανεξεταστούν.

Όταν ο Χάρυ Άλεν παντρεύτηκε την Σούζι Ρόμπινσον πριν από 80 χρόνια το πρόβλημα επιλογής συντρόφου ήταν πιο απλό από ότι είναι τώρα. Η ποικιλία επιλογής για τους περισσότερους νέους ήταν μέχρι όσο μπορούσε ο Ρόμπιν θα μπορούσε να ταξιδέψει και να επιστρέψει την ίδια μέρα – πιθανόν 10 ή λιγότερα μίλια. Μέσα σε αυτή την ακτίνα υπήρχαν ίσως μια ντουζίνα διαθέσιμα κορίτσια που θα μπορούσε ο Χάρυ να διαλέξει. Οι περισσότερες είχαν γενικά το ίδιο υπόβαθρο. Σήμερα ο δισέγγονός του ζει σε μεγάλη πόλη. Η ακτίνα του είναι 50 μίλια, και μέσα σε αυτή την περιοχή ζουν χιλιάδες πιθανά διαθέσιμα κορίτσια. Επίσης στην σύγχρονη συγκοινωνία, αυτή η ακτίνα αόριστα προεκτείνεται. Ένα κορίτσι από το Πόρτλαντ του Ορεγκον γνωρίζει ένα αγόρι από το Πόρτλαντ του Μαρι, ενώ κάνουν διακοπές στο Μαιάμι Μπιτς της Φλόριντα. Εξωτερικά αυτοί οι άνθρωποι φαίνονται, συμπεριφέρονται το ίδιο, αλλά ίσως να αντιπροσωπεύουν εντελώς διαφορετικές και συχνά αντικρουόμενα υπόβαθρα και απόψεις.

Δεύτερον, ο Χάρυ Άλεν και η Σούζι Ρόμπινσον γνώριζαν τις οικογένειες που θα παντρευόταν. Ο Χάρυ γνώριζε, όπως όλοι, ότι η θεία Σούζι είχε φύγει με έναν άντρα που δεν ήταν ο σύζυγός της και ότι ζούσε κάπου στη Βοστώνη με ένα 42χρονο γιο, που υποστηριζόταν εν μέρει από τον αδελφό του Τζο που ήταν ο πατέρας της Σούζι. Οι άνθρωποι γνώριζαν την θεία του Χάρυ, τη θεία Μαίρη, η οποία δεν ήταν πολύ έξυπνη και η μητέρα του Χάρυ δεν ήταν καλά ψυχολογικά από τότε που πέθανε το μικρότερο παιδί της. Ναι, τότε οι νέοι μπορούσαν να ξέρουν, όχι μόνο τα άτομα που παντρεύονταν, αλλά και τον χαρακτήρα των συγγενών τους. Σήμερα δεν είναι εύκολο για τους νέους να γνωρίζουν πολλά για τις οικογένειες όπου θα μάθουν όταν παντρευτούν.

Ο Χάρυ και η Σούζι γνώριζαν τι σήμαινε ο γάμος γι' αυτούς πολύ καλύτερα από ότι γνωρίζουν τώρα οι νέοι. Όταν η Σούζι είπε «Ναι» στο Χάρυ γνώριζε τι έκανε και το πιο σημαντικό είχε μάθει να το αντιμετωπίζει. Μπορούσε να φτιάξει πίτα από κεράσι, να συντηρεί κήπο, να θρέφει κόττες, να ράβει ρούχα και να συντηρεί ένα νοικοκυριό. Αυτή και ο Χάρυ ποτέ δεν θα είχαν ονειρευτεί να συζητήσουν για τον

έρωτα, αν και οι ίδιοι είχαν ανατραφεί σε αγρόκτημα που συντηρούσαν ζώα και πρακτικά, ήξεραν περισσότερα γύρω από τον έρωτα από ότι περισσότεροι νέοι γνωρίζουν σήμερα.

Επειδή ο Χάρυ και η Σούζι απαιτούσαν λιγότερα από το γάμο τους, είχαν καλές προοπτικές να βρουν αυτό που απαιτούσαν. Η ζωή ήταν δύσκολη και συχνά σκληρή. Ο γάμος μπορεί να είχε τις στιγμές ρομαντισμού και συναισθηματικής λάμψης, αλλά η κύρια ανησυχία ήταν να συνεργάζονται, να δημιουργούν τις σημαντικές αναγκαιότητες της ζωής. Ο Χάρυ δεν θα περίμενε από τη Σούζι κάποια πολυτέλεια πολύ περισσότερο από ότι θα περίμενε από την πονεμένη του φοράδα. Οι νέοι σήμερα συχνά παντρεύονται χωρίς να ξέρουν τι θα περιμένουν-τι εστί να δεσμεύσει από τα παιδιά, να τυραννιέσαι από λογαριασμούς ή να είσαι υπεύθυνος για το νοικοκυριό. Αυτό που περιμένουν από την αγάπη και τον έρωτα ίσως να είναι τόσο μη-ρεαλιστικό που ο γάμος φέρνει όχι ευτυχία και χαρά, αλλά πικρή απογοήτευση. Η Σούζι και ο Χάρυ απαιτήσαν από τον σύντροφό τους ότι ίσως θα έπρεπε να είναι ευπρεπείς και εργατικοί. Σήμερα περιμένουμε από το άλλο άτομο να μας κάνει χαρούμενους. Το Χόλγουντ και τα τηλεοπτικά έργα συχνά δημιουργούν μη-ρεαλιστικά πρότυπα για την αγάπη και το ρομαντική ευτυχία που αναμένεται σε έναν γάμο.

Δεν θα πρέπει να περιμένουμε πολλά λίγα, όμως. Ο γάμος μπορεί να φέρει μεγάλη ικανοποίηση και εκπλήρωση-πολύ περισσότερο από ότι μπορούν τα ζευγάρια να πετύχουν. Εξυπνάδα, κατανόηση και συνεργασία μπορεί να κάνουν το γάμο μια πλούσια, εποικοδομητική εμπειρία.

Προβλέποντας Επιτυχία στο γάμο – «Προγραμμαίοι Παράγοντες»

Ο Κλίφορντ Κιρκπάτρικ είναι ειδικός στο γάμο και την οικογενειακή ζωή. έχει καταγράψει τους παράγοντες που αναφέρθηκαν αρκετές μελέτες που σχετίζονται με τη γαμήλια ευτυχία.

- Ευτυχία γάμου γονέων
- Επαρκή διάρκεια γνωριμίας, ερωτοτροπία, αρραβώνας
- Επαρκή πληροφόρηση για τον έρωτα στην παιδική ηλικία
- Προσωπική ευτυχία στην παιδική ηλικία
- Έγκριση γάμου από γονείς και άλλους
- Προσαρμογή στον αρραβώνα και φυσικό κίνητρο προς γάμο
- Εθνική και θρησκευτική ομοιότητα
- Ψηλότερο κοινωνικό και παιδαγωγικό κύρος
- Ωριμη και παρόμοια χρονολογική ηλικία
- Αρμονική στοργή με γονείς στην παιδική ηλικία

Οδηγός για σχολιασμό: Πώς να αξιολογήσεις το οικογενειακό υπόβαθρο

Οι μαθητές θα πρέπει να του υπενθυμίσουμε για την ανάγκη οικογενειακής αφοσίωσης πριν αρχίσει η συζήτηση στην τάξη. Η συζήτηση θα πρέπει να επικεντρωθεί γύρω από την ιδέα ότι:

- 1) Πριν ένα άτομο είναι ώριμο για γάμο, πρέπει να μπορεί να δει και να κατανοήσει το οικογενειακό του υπόβαθρο, την συνεισφορά που έχει στην προσωπικότητά του, και στις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στο γάμο του.
- 2) Εάν ο μαθητής βρει οικογενειακό υπόβαθρο, αποτυχία γάμου και δυστυχία, πρέπει να δοκιμάσει, να σκεφτεί αντικειμενικά και θετικά για την κατάσταση, και να προσπαθήσει να αποφύγει την επανάληψη στη δική του ζωή.
- 3) Η έρευνα έχει δείξει ότι ένα υπόβαθρο δυστυχιών είναι μια αναπηρία, αλλά, όπως οποιαδήποτε άλλη οικογενειακή ιστορία, χρόνιας ασθένειας, η θετική πράξη μπορεί να το ξεπεράσει αυτό.
- 4) Ο μαθητής θα πρέπει να ενθαρρυνθεί να δώσει στους γονείς του για τις επιτυχίες και δυνάμεις παρά να ζητήσει ευθύνες για τις αδυναμίες και αποτυχίες του.
- 5) Ο μαθητής όπου το οικογενειακό του υπόβαθρο ήταν χαρούμενο, δεν θα πρέπει να το παίρνει σαν δεδομένο ότι θα είναι και το δικό του, αλλά θα πρέπει να προσπαθήσει να κατανοήσει τις τεχνικές της ζωής που έχουν σημάει ευτυχία στην οικογένειά του.
- 6) Σε κάθε μαθητή όπου η οικογενειακή ζωή είναι δυστυχισμένη, θα πρέπει να εξετάσει την πιθανότητα ότι εν μέρει έφταιγε και να προσπαθήσει να συμπεριφερθεί διαφορετικά όταν αυτός παντρευτεί.

Τα συγκεκριμένα προβλήματα της οικογένειας του μαθητή για το δημόσιο περιβάλλον και να του συστήσει να απευθυνθεί σε σύμβουλο για ατομική προσοχή.

Περίληψη για αυτό-μελέτη: Ωριμότητα για Γάμο

Η επιτυχία ενός γάμου εξαρτάται από την ωριμότητα των ανθρώπων που αναμειγνύονται. Μελέτησε τον εαυτό σου στα ακόλουθα κριτήρια. Εάν δυσκολευτείς να αξιολογήσεις τον εαυτό σου, ζήτη από ένα φίλο ή μέλος της οικογένειάς σου να βοηθήσει. Πολλοί λίγοι άνθρωποι είναι ώριμοι σε όλα τα σημεία, γι' αυτό μην αποθαρρυνθείς εάν βρεις κάποιες ανωριμότητες στον εαυτό σου.

- I. Έχεις αναπτύξει ένα μέτρο αντικειμενικότητας;
 1. Βλέπεις τον εαυτό σου καθώς κοιτάζεις τους άλλους;
 2. Βλέπεις τους άλλους όπως τους βλέπουν οι άλλοι άνθρωποι;
 3. Μπορείς να ξεχωρίσεις ανάμεσα σε γεγονότα και συναισθήματα για τον εαυτό σου, άλλους, και πράγματα;
 4. Ενεργείς από τα γεγονότα σε μια κατάσταση ανεξάρτητα από τα συναισθήματα σου;
- II. Έχεις αναπτύξει ένα μέτρο ωριμότητας στο να αντιμετωπίζεις αγανάκτηση;
 1. Ποια ήταν η συμπεριφορά σου όταν οι επιθυμίες μπλοκαρίστηκαν σε ηλικία πέντε ετών; δέκα ετών; δεκαπέντε ετών; η τωρινή ηλικία; Βλέπεις ανάπτυξη προς ωριμότητα στην αλλαγή συμπεριφοράς;
 2. Καθώς σκέφτεσαι τα λάθη που έχεις κάνει στο παρελθόν, μπορείς να σκεφτείς συγκεκριμένα πράγματα που έχεις μάθει από τα λάθη σου;
 3. Πόσες φορές τον τελευταίο μήνα έχεις ρίξει ευθύνη στους άλλους για κάτι που ήταν εν μέρει ευθύνη σου;

1. Έχεις φιλοσοφία στη ζωή σου που επιτρέπει να αντιμετωπίζεις αμετάβλητες καταστάσεις με άνεση;
2. Εξασκείς ένα λογικό μέτρο πειθαρχίας για να κάνεις τη δουλειά σου ή να ικανοποιείς ευθύνες και υποχρεώσεις;
3. Ζεις για το παρόν και σχεδιάζεις το μέλλον, αφήνοντας το παρελθόν πίσω, εκτός και εάν μπορείς να κερδίσεις έχοντας μάθει από τις εμπειρίες σου;
4. Μπορείς να στηρίζεις τον εαυτό σου οικονομικά;
5. Είχες την εμπειρία να βγάλεις χρήματα μόνος σου και να ζεις μέσα σε ένα συγκεκριμένο προϋπολογισμό;
6. Έχεις αναπτύξει ένα βαθμό άλλης κεντρικότητας; Το βρίσκεις εύκολο να προσαρμοστείς και να ικανοποιήσεις τις ανάγκες του εγώ των άλλων;
7. Πόσες προκαταλήψεις έχετε; (προκατάληψη που σχετίζεται με θέματα ή σε κοινωνικό ή οικονομικό κύρος, καθώς επίσης η φυλή, πολιτική, θρησκεία και πολλά άλλα θέματα). Έχεις λιγότερα από περισσότερα από ή περίπου τον ίδιο αριθμό από δυνατές προκαταλήψεις όπως είχες πριν από 5 χρόνια;

III. Πλησιάζεις μια επαρκή ωριμότητα για γάμο;

1. Μπορείς να κοιτάξεις το οικογενειακό σου υπόβαθρο και να αξιολογήσεις την συνεισφορά του ως προς τις απόψεις σου, και συναισθήματα για το γάμο;
2. Έχουν οι εμπειρίες σου γύρω από την αγάπη και στοργή, δώσει την ικανότητα να αναζητήσεις μια κατανόηση γύρω από την αγάπη;
3. Βλέπεις τον έρωτα στο γάμο ως μια επιθυμητή και ολοκληρωτική σχέση, σχεδιασμένο να φέρει ικανοποίηση και ασφάλεια στους δύο συντρόφους;
4. Έχεις συναισθηματικά αποκοπεί από τους γονείς σου έτσι ώστε ο/η σύζυγος σου να έχει λόγο να αισθάνεται ότι εσύ εξαρτάσαι από αυτούς;
5. Έχεις μεγαλώσει στο μέρος όπου πρώτα βάζεις τις ευθύνες σου προς τους άλλους και θυσιάζεις τις προσωπικές σου ανάγκες όταν είναι αναγκαίο;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Προτεινόμενο περιεχόμενο για την ενδέκατη βαθμίδα

Περίληψη

Αυτό το κεφάλαιο ξεκινά με μια μελέτη της επικοινωνίας. Η σχέση μεταξύ της κατάλυσης της επικοινωνίας και των ερωτικών καυγάδων εξετάζεται. Μια λεπτομερής σκιαγράφηση, που επιλύει αρκετά προβλήματα, παρουσιάζεται για να ξαναδώσει έμφαση στην σημασία της μεθόδου της εκτίμησης του προβλήματος και της αναζήτησης της λύσης.

Το υλικό στο "Γάμος μέρα με την μέρα" είναι σχεδιασμένο να εστιάζει την προσοχή του μαθητή πάνω στα οικονομικά του γάμου. Μια έξυπνη εκτίμηση τρόπων χειρισμού του προσδοκώμενου εισοδήματος της οικογένειας είναι χρήσιμος για να βοηθήσει τους μαθητές να εκτιμήσουν τους πολλούς παράγοντες που εμπλέκονται στο να αποφασιστεί αν αυτό το εισόδημα θα είναι αρκετό. Τα "Ζητήματα χρημάτων" αναφέρονται ως ένας από τους βασικούς λόγους των συζυγικών δυσκολιών.

Η μελέτη του διαζυγίου συμπεριλαμβάνεται ως μια επανάληψη των προηγούμενων κεφαλαίων στο πρόγραμμα οικογενειακής ζωής. Η αποτυχία ενός γάμου μπορεί να αποδοθεί σε μια ανεπαρκή προετοιμασία γι' αυτόν ή στην ανωριμότητα στο μέρος ενός ή και δύο συντρόφων. Η μελέτη του γιατί οι γάμοι χαλάνε είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους να δεις ποιοι παράγοντες είναι απαραίτητοι για να πάνε καλά. Οι ξεχωριστές διευθετήσεις που πρέπει να κάνουν οι έφηβοι γαμπροί και νύφες πρέπει να μελετηθούν ξανά κατά την διάρκεια της μελέτης των διαζυγίων.

Οι μαθητές πρέπει συνεχώς να μπορούν να αναγνωρίζουν τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά των ανδρικών και γυναικείων απόψεων σε κάθε τμήμα του κεφαλαίου έτσι ώστε να είναι περισσότερο έτοιμοι να καταλάβουν τον δικό τους μελλοντικό συζυγικό σύντροφο.

Το βασικό κείμενο μπορεί να είναι είτε των Landits and Landits' *Προσωπική προσαρμογή, Γάμος και οικογενειακή ζωή* είτε του Duvall *Πριν παντρευτείς*.

Περιγραφή της σειράς μαθημάτων

Σκοπός διδασκαλίας

Ο μαθητής να καταλάβει ότι:

1. Συστήματα για πνευματική και συναισθηματική επικοινωνία πρέπει να θεσπιστούν χωρίς στο γάμο.
2. Η δημιουργία οικογενειών απαιτεί την δημιουργία βασικών κανόνων για μια συνηθισμένη οικογενειακή ζωή.
3. Μια ευφυής μελέτη του διαζυγίου είναι καλός τρόπος να αναπτυχθούν οι συμπεριφορές και οι συνεννοήσεις που βοηθούν να χτιστεί ένας ενεργός γάμος.
4. Η κοινωνία μας αναγνωρίζει την ανάγκη να προστατευθεί η ενότητα και η δύναμη της οικογένειας.
5. Η εφαρμογή δημοκρατικών κανόνων στην οικογενειακή ζωή δίνει δύναμη και ευκαμψία στην οικογένεια.

Περιεχόμενο

Επικοινωνία

A. Ωριμότητα για γάμο

B. Συστήματα για πνευματική και συναισθηματική επικοινωνία.

1. Αυτά τα συστήματα πρέπει να θεσπιστούν νωρίς σ' ένα γάμο. Μια από τις πιο κρίσιμες δοκιμασίες της επάρκειας της επικοινωνίας μέσα στον γάμο είναι ο τρόπος που το ζευγάρι αντιμετωπίζει μια περίπτωση σύγκρουσης. Όσο είναι σιωπηλοί και προσποιούνται ότι δεν έχουν προβλήματα, μικρή περίοδο μπορεί να επιτευχθεί στο να επικοινωνήσει ο ένας με τον άλλο. Όταν ο ένας αποχωρήσει από την περίπτωση σύγκρουσης θυμωμένος, με δάκρυα, ή σ' ένα υπομονετικό μαρτύριο, η επικοινωνία δεν είναι επαρκής.

2. Όσο ο άντρας και η γυναίκα κάνουν μια πραγματική προσπάθεια να μοιραστούν τα αληθινά αισθήματα τους και τα άγχη και τους φόβους τους, παρόλο που τα αισθήματα και οι αξίες τους διαφέρουν, θα μπορέσουν να γεφυρώσουν τις διαφορές τους. Το ζευγάρι πρέπει να έχει ειλικρινή συστήματα επικοινωνίας μέσα από τα οποία ο ένας περνά στον άλλον την φροντίδα, την αγάπη, την κατανόηση, την συμπάθεια, την πίστη και μια αίσθηση σκοπού που ο άντρας ή η γυναίκα χρειάζονται για να μπορέσουν να αισθανθούν πραγματικά παντρεμένοι.

Γ. Προβλήματα επικοινωνίας

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

- Σύντομη περίληψη του υλικού που καλύφθηκε στη δέκατη βαθμίδα.

- Συζήτηση των ιδεών που περιλαμβάνονται στο έγγραφο 11-1, "Δημιουργία συστημάτων πνευματικής και συναισθηματικής επικοινωνίας". Επίσης δείτε "Κανόνες για δημιουργικό καυγά" στην σελίδα 221.

- Να χωριστεί η τάξη σε μικρές ομάδες και κάθε ομάδα να ετοιμάσει ιστορίες που να δείχνουν μηδαμινά γεγονότα που μπορεί να προκαλέσουν καυγάδες μεταξύ ενός νιόπαντρου ζευγαριού. Ακολουθώντας την εκτέλεση των ιστοριών, να ζητηθεί από την τάξη να επιλέξει το σημείο από το οποίο ξεκίνησε η διαμάχη. Κατόπιν οι ομάδες να εκτελέσουν τα δραματικά ξανά, αυτή τη φορά είτε αποφεύγοντας είτε λύνοντας το πρόβλημα που προέκυψε την πρώτη φορά.

- Να συζητηθεί στην τάξη η ακόλουθη ιδέα: Έχει συχνά παρατηρηθεί ότι έξι άτομα εμπλέκονται σε κάθε συζυγική σχέση: ο άντρας ως το άτομο που πραγματικά είναι, ο άντρας όπως φαντάζεται η γυναίκα, η γυναίκα ως το άτομο που πραγματικά είναι, η γυναίκα όπως η ίδια φαντάζεται ότι είναι και η γυναίκα όπως ο άντρας της την φαντάζεται.

- Προκαλέστε ένα σύμβουλο σε θέματα γάμου για να μιλήσει για τα προβλήματα επικοινωνίας σε ένα γάμο.

- Να συζητήσει η τάξη και να καταλήξει σ' ένα ορισμό της ενεργής επικοινωνίας.

- Παρακολούθηση και συζήτηση πάνω στην ταινία *Darin and Hazel*.

- Να καταγράψει η τάξη τις διάφορες μεθόδους επικοινωνίας σε ένα γάμο.

- Σε μερικές ομάδες να συζητηθούν οι τρόποι που οι άνθρωποι, χωρίς να το θέλουν, αποτρέπουν ο ένας τον άλλο από το να επικοινωνήσουν ενεργά. Στην συνέχεια της συζήτησης, οι ρεπόρτερ της κάθε ομάδας να συντάξουν μια λίστα με πράξεις που περιορίζουν την ενεργή επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων. Η τάξη μπορεί να θελήσει να κατατάξει τις πράξεις ανάλογα με το είδος των ατόμων που προσπαθούν να επικοινωνήσουν όπως γονείς, δεσμοί, καθηγητές οι άλλοι ενήλικες.

1. Πώς να επικοινωνήσετε αποτελεσματικά;
2. Πώς να αποκαταστήσετε δεσμούς επικοινωνίας;
3. Ποιο είναι ένα πρακτικό υπόδειγμα επίλυσης προβλημάτων;

Δ. Τα αποτελέσματα τα οποία επιφέρει η έλλειψη επικοινωνίας στις σεξουαλικές σχέσεις στον γάμο.

- Να γίνει επανάληψη των μεθόδων επίλυσης προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στην όγδοη βαθμίδα και να σχεδιαστεί ένα διάγραμμα για χρήση της τάξης. Δες το έγγραφο 11-2 "Ένα υπόδειγμα για λύση προβλημάτων" ως παράδειγμα.
- Παρακολούθηση και συζήτηση πάνω στην ταινία *Η αγάπη είναι για τα πουλιά*.
- Να συζητηθεί από την τάξη η πρόταση: "Ομιλίες δεν θα βοηθήσουν όταν ένας διαφωνεί, παρόλα αυτά, διάλογος και συζήτηση πρέπει να ενθαρρύνονται γιατί από αυτά μπορεί να προκύψουν νέες προσεγγίσεις που χρειάζονται για την επίλυση της διαφωνίας.
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο έγγραφο 11-3 "Τα αποτελέσματα της κατάλυσης της επικοινωνίας στις σεξουαλικές σχέσεις".
- Να συζητηθεί από την τάξη πως η χρήση των σεξουαλικών σχέσεων μπορεί να είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος να επιλυθεί η κατάλυση της επικοινωνίας.
- Να συζητηθεί από την τάξη τι μεταδίδουν οι σεξουαλικές σχέσεις.
- Να συζητηθεί πως η ανία της γυναίκας για σεξουαλικές σχέσεις μπορεί να συνδεθεί με ένα πρόβλημα επικοινωνίας. Πως μπορούν τα προβλήματα του άντρα με την δουλειά να επηρεάσουν τις σεξουαλικές του σχέσεις;
- Να διαβαστεί και να συζητηθεί "Τι να κάνετε για τις διαφωνίες" στο *Ο άντρας που παντρευτήκατε*.

Περιεχόμενο

Ο γάμος μέρα με τη μέρα

A. Ένα από τα προβλήματα που ένα ζευγάρι πρέπει να λύσει είναι που θα δημιουργήσουν το σπιτικό τους.

1. Η εξασφάλιση ενός κατάλληλου σπιτικού μπορεί να είναι δύσκολο πρόβλημα για κάποια ζευγάρια.
2. Οι ανάγκες μιας οικογένειας περιστασιακά διαφέρουν ανάλογα με το μέγεθος του σπιτιού που έχουν
3. Η επιλογή της τοποθεσίας και ο λεπτομερής σχεδιασμός του σπιτιού απαιτούν προσεκτική μελέτη.
4. Η συμβίωση με συγγενής μπορεί να δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από όσα θα λύσει.

B. Ένα ζευγάρι πρέπει να αποφασίσει πώς να χειριστεί τα χρήματά του. Ένα κοινά αποδεχτό σύστημα για την απόκτηση και το ξόδεμα των χρημάτων πρέπει να συμφωνηθεί.

1. Ζητήματα χρημάτων μπορεί να έχουν μια έντονη επίδραση στον γάμο. Τα αποτελέσματα τους εξαρτώνται από τον τρόπο που αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται. Το ύψος του εισοδήματος αναγκαστικά θα εξαρτάται από τον τρόπο ζωής που το ζευγάρι προσδοκά και επιθυμεί. Αυτή η προσδοκία εξαρτάται από το εισόδημα στο οποίο ο κάθε σύντροφος έχει συνηθίσει, πόσο σημαντικά είναι τα υλικά αγαθά σ' αυτούς και τις ξεχωριστές αρμοδιότητες που ο καθένας έχει, όπως η ανάγκη της συντήρησης ενός συγγενή.

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

• Παρακολούθηση και συζήτηση της ταινίας *Πότε να παντρευτώ;*

• Να συζητηθεί από την τάξη: "Είναι σωστό να ξοδέψει κάποιος ένα τεράστιο ποσό σ' ένα μόνιμο σπίτι και να περιμένει λίγα χρόνια για να αγοράσει έπιπλα;"

• Να συζητηθεί από την τάξη: "Αγορά ενός σπιτιού εναντίον ενοικίασης σπιτιού ή διαμερίσματος"

• Να συζητηθεί από τους μαθητές να ερευνήσουν και να αναφέρουν σχετικά με το κόστος του επιτοκίου ενός στεγαστικού δανείου.

• Να ζητηθεί από κάποιους από τους μαθητές κάποιες τοπικές εξελίξεις που να αφορούν ακίνητα. Που θα βρείτε κάτι που να αξίζει τα λεφτά σας; Ποια σπίτια και ποιες γειτονιές φαίνονται ιδανικές για ανατροφή οικογένειας;

• Να συζητηθεί στην τάξη ποιο ποσοστό από το εισόδημα τους ξοδεύουν οι περισσότερες οικογένειες σε σπίτι.

• Να αναφερθούν από την τάξη οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν κατά την εκτίμηση του σχεδιαστικού πλάνου ενός σπιτιού ή διαμερίσματος σε σχέση με τον χώρο και την άνεση.

• Να συζητηθούν αμερικάνικες παραδόσεις και έθιμα που αφορούν τον χειρισμό των χρημάτων.

• Ανάθεση του κεφαλαίου 19, "Μαθαίνοντας τον χειρισμό του οικογενειακού εισοδήματος" στο *Προσωπική προσαρμογή, Γάμος και Οικογενειακή ζωή* ή το κεφάλαιο 5, "Χρηματοδοτώντας τον γάμο σας" στο *Πριν παντρευτείς*.

• Να συζητηθεί από την τάξη ποιος πιστεύουν ότι θα ήταν ένας κατάλληλος τρόπος ζωής για νιόπαντρα ζευγάρια στην δικιά τους κοινότητα.

• Να συζητηθεί πως η αμερικάνικη εκπαίδευση και διαφήμιση φαίνεται να παράγουν διαφορές στις αξίες ανδρών και γυναικών.

• Παρακολούθηση και συζήτηση της ταινίας *Μαθαίνοντας να διαχειριζόμαστε τα λεφτά μας*.

• Να γίνει ψηφοφορία στην τάξη για το ακόλουθο πρόβλημα: "Υπέθεσε ότι παντρεύεσαι και είσαι ικανός/ή να ζήσεις σε

2. Υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι διαχειρισμού των χρημάτων μέσα στην οικογένεια. Ποιο σημαντικό από το να υπάρχει σύστημα είναι να υπάρχει συμφωνία μεταξύ του ζευγαριού στο σύστημα που θα επιλέξουν.

3. Τι είναι ο προϋπολογισμός; Ο οικονομικός σχεδιασμός είναι τόσο σημαντικός στις συζυγικές σχέσεις όσο στο εμπόριο. Το να ξοδεύει κάποιος περισσότερο από το εισόδημά του μόνο και μόνο στη συνηθισμένη του ζωή μπορεί να γίνει ένα σημαντικό οικογενειακό πρόβλημα. Αν χρησιμοποιηθεί σωστά, ο σχηματισμός προϋπολογισμού μπορεί να αυξήσει το εισόδημα της οικογένειας και επίσης να φέρει σε ένα μεγαλύτερο βαθμό ενότητα μεταξύ του άντρα και της γυναίκας. Εάν ένας ανεπίσημος τύπος προϋπολογισμού είναι ικανοποιητικός ή αν εξαρτάται από το ζευγάρι. Όλα τα ζευγάρια, βέβαια, πρέπει να σχεδιάζουν τον προϋπολογισμό μαζί.

4. Ποιοι τύποι οικονομίας και ασφάλισης απαιτούνται; Το ποσό που θα εξοικονομηθεί εξαρτάται από το μέγεθος του εισοδήματος του ζευγαριού και το περιθώριο που απομένει τακτοποιώντας τις ανάγκες. Ένας προϋπολογισμός δεν εγγυάται

ένα άνετο αλλά απλά επιπλωμένο διαμέρισμα και μπορείς να εξοικονομείς 100\$ το μήνα. Θα προτιμούσες να:

1. Τα χρησιμοποιείς για ανακαίνιση.
2. Να αγοράσεις αυτοκίνητο.
3. Να τοποθετήσεις τα 100\$ σε τραπεζικό λογαριασμό χωρίς να συγκεκριμένο σκοπό.
4. Να επενδύσεις τα χρήματα σε μια επιχείρηση, σε μετοχές ή σε κοινά κεφάλαια.
5. Να ξεκινήσεις να αποκτάς παιδιά.
6. Να αποκτήσεις έπιπλα δικά σου.
7. Να αγοράσεις ένα σπίτι ή γη.
8. Ταξίδια.

Να κατατάξετε τα αποτελέσματα των αρσενικών και των θηλυκών μαθητών και να συγκριθούν οι αξίες των δύο ομάδων.

- Να απευθυνθείτε στις σελίδες 91-92 του *Πριν παντρευτείς* για κάποιες πρακτικές ιδέες πάνω στο πως οι οικογένειες διαχειρίζονται τα χρήματά τους.

- Να ακολουθήσουν από την τάξη τα ακόλουθα βήματα στο πως να σχεδιαστεί ένας προϋπολογισμός. Να συμβουλευτούν την οικογένεια τους για ρεαλιστικά νούμερα στο εισόδημα, οικογενειακά έξοδα κ.λ.π.

1. Κρατήστε ένα ακριβές αρχείο των οικογενειακών εξόδων για ένα μήνα.
2. Καταγράψτε σταθερά έξοδα και υποχρεώσεις.
3. Καταγράψτε τα οικογενειακά έξοδα.
4. Καταγράψτε τα προσωπικά έξοδα.
5. Βάλτε στην άκρη ένα κεφάλαιο ανάγκης
6. Βάλτε στην άκρη ένα μικρό ποσό για αποταμίευση.

- Ο κάθε μαθητής θα πρέπει να κάνει μια λίστα με 20 αντικείμενα στα οποία, ως νιόπαντρος, θα ήθελε να ξοδέψει χρήματα.

Να υποδείξει ποια θεωρεί πολυτέλεια και ποια απαραίτητα. Να συλλεγούν ανάλογα με το φύλλο και συζητήστε.

- Να δημιουργηθεί από την τάξη μια λίστα με πιθανά απρόσμενα έξοδα.

- Να αναφέρει ένας δικηγόρος τα είδη ασφάλισης που είναι διαθέσιμες για οικογένειες. Να αναφερθεί στην αξιοπιστία των ασφαλιστών, την ασφάλιση που παρέχεται από σωματεία και επιχειρήσεις χωρίς κόστος στον εργαζόμενο και στο πρόγραμμα της πολιτείας όπως δημόσια ασφάλιση. Τι σημαίνει να είσαι "κατώτερα ασφαλισμένος";

υποχρεωτικά οικονομίες, αλλά ένας που είναι προκαταβολικά καλά σχεδιασμένος θα βοηθήσει. Ένας σημαντικός παράγοντας είναι να αποφασιστεί ένα ακριβές ποσό που θα τοποθετείτε στην άκρη και εξοικονομείται τακτικά. Οι οικονομίες δεν κερδίζονται κατεβάζοντας το κόστος ζωής, αλλά από μια εκτίμηση των συγγενικών αξιών. Είδη ασφάλισης, το κόστος τους, η αξία τους στην λήξη κ.λ.π. πρέπει να ερευνοούνται διεξοδικά πριν το ζευγάρι δεσμευτεί σ' ένα σχέδιο.

5. Πως μπορεί ένα ζευγάρι να ξοδεύει τα χρήματα του σοφά; Μια διαφήμιση δεν είναι ένδειξη ότι ένα πράγμα είναι υψηλής ή χαμηλής ποιότητας, εφόσον γίνονται υπερβολικοί ισχυρισμοί για όλα τα προϊόντα. Ένα ζευγάρι πρέπει να συγκρίνει μάρκες και τιμές αντικειμενικά και να αναζητά συμβουλή για να αντιμετωπίσει σύγχυση που δημιουργείται από τις διαφημίσεις. Εάν ένας αγοράσει αγαθά ποιότητας έξυπνα, αυτό σημαίνει ότι η οικογένεια έχει περισσότερα χρήματα για άλλα έξοδα.

- Να συζητήσουν οι φοιτητές με τους γονείς τους τα είδη ασφάλισης που είχαν και έχουν.

- Να οργανωθεί μια συζήτηση πάνω στην αγορά ασφάλειας σε αντίθεση με την τοποθέτηση του ίδιου ποσού χρημάτων σε ένα τραπεζικό λογαριασμό ή σε ένα επενδυτικό πρόγραμμα.

- Να ερευνήσουν κάποιοι φοιτητές το ύψος του επιτοκίου που πληρώνεται σε λογαριασμούς ταμειυτηρίου από διάφορους τύπους τραπεζών, επιχειρήσεων δανεισμού, και εταιρείες πίστωσης.

- Να ετοιμαστεί από μαθητές μια αναφορά σε οικογενειακά αντικείμενα χρησιμοποιώντας τις παρακάτω πηγές:

1. Consumer's Union of Inc. και το περιοδικό τους *Το περιοδικό των καταναλωτών*.

2. Consumer's Union of the U.S Inc, και το περιοδικό τους *Η αναφορά των καταναλωτών*.

3. Διαφημίσεις στις εφημερίδες και τα περιοδικά.

- Να προσκληθεί ένας ειδικός για να μιλήσει για το πώς να κρίνουμε την ποιότητα τουλάχιστον ενός αντικειμένου που χρειάζεται σε καινούρια σπιτικά.

- Να φέρουν οι μαθητές σχέδια που να δείχνουν προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές.

- Ανάγνωση και συζήτηση από την τάξη του κεφαλαίου 20, "Τα οικονομικά του καταναλωτή και η ασφάλεια της οικογένειας", στο *Προσωπική προσαρμογή, Γάμος και Οικογενειακή ζωή*.

- Να επιλεγεί ένας φοιτητής για να δώσει αναφορά στο *Τα κρυφά όπλα*.

Περιεχόμενο

Διαζύγιο

A. Γενικά

Το διαζύγιο είναι τόσο δεδομένο στην κοινωνία μας που μια καλή μελέτη του διαζυγίου είναι απαραίτητη αν κάποιος θέλει να αποκτήσει την συμπεριφορά και την κατανόηση που χρειάζεται για να χτίσει ένα καλό γάμο και να αποφύγει την κατάληξη ενός διαζυγίου.

B. Αιτίες

1. Έλλειψη προετοιμασίας για γάμο.
2. Ανωριμότητα από το μέρος ενός ή και των δύο συντρόφων.
3. Συγκρουόμενες συζυγικές προσδοκίες.
4. Χωρισμός οφειλόμενος σε στρατιωτική θητεία ή επάγγελμα.
5. Διαμάχες για το σεξ.

Γ. Πιθανά αποτελέσματα

1. Συναισθηματικές, ψυχολογικές και κοινωνικές εμπειρίες και για τους δύο συντρόφους.
2. Αλλαγή της οικονομικής θέσης.
3. Αρνητικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη και εξέλιξη των παιδιών.
4. Δημιουργείται μια πίκρα σε ένα από τους συντρόφους εξαιτίας των νόμων που σχετίζονται με τα διαζύγια σε κάποιες πολιτείες, επειδή κάποιος πρέπει να υποδειχθεί ως ο φταίχτης.

Δ. Προβλήματα μετά το διαζύγιο.

1. Αλλαγές που έχουν να κάνουν με το να μένεις μόνος.
2. Το να ζεις μόνος.
3. Προσαρμογή στην κοινωνική ζωή.
4. Δημιουργία μιας οικονομικής κρίσης.

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

- Να συζητηθεί από την τάξη η φράση: "Οι άνθρωποι αποτυγχάνουν, όχι οι γάμοι".
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο δοκίμιο 11-4, "Ο γάμος είναι ένας τρόπος ζωής".
- Να συζητηθεί από την τάξη η ιδέα ότι οι αμερικάνοι πρέπει να έχουν ξεπουληθεί στην αξία της οικογενειακής σχέσης για όλους.
- Να συζητηθούν από την τάξη οι διάφορες κοινωνικές αλλαγές που πιστεύεται ότι συμβάλλουν στο υψηλό ποσοστό διαζυγίων.
- Ανάγνωση και συζήτηση του κεφαλαίου 21, "Αποφεύγοντας το διαζύγιο", στο *Προσωπική προσαρμογή, Γάμος και Οικογενειακή ζωή*.
- Να παρουσιαστούν πρόσφατα τοπικά και εθνικά στατιστικά που να αφορούν το ποσοστό των διαζυγίων σε γάμους μεταξύ εφήβων. Να καταγραφούν από την τάξη απόψεις πάνω στο γιατί οι γάμοι μεταξύ εφήβων έχουν τόσο υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Να συλλεγούν οι λόγοι και να συζητηθούν από μικρές ομάδες.
- Να συζητηθεί από την τάξη η άποψη: "Ο καλύτερος τρόπος να επιλυθούν τα συζυγικά προβλήματα είναι να αλλάξεις τον εαυτό σου και όχι τον σύντροφό σου".
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιλαμβάνονται στο έγγραφο 11-5, "Κίνητρα για ένα γάμο που προκαλεί καυγάδες".
- Να γίνει επισκόπηση από μια επιτροπή των διεξόδων που υπάρχουν διαθέσιμες στην κοινότητα για την βοήθεια οικογενειών σε κατάσταση κρίσης και να αναφερθούν στην τάξη.
- Να καταγραφούν από την τάξη κάποια από τα αποτελέσματα που έχει το διαζύγιο στα παιδιά. Να συζητηθεί πως μπορούν να περιοριστούν.
- Να συνταχτεί μια λίστα με νομικούς λόγους για διαζύγιο στην περιοχή σας.
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο έγγραφο 11-6, "Διαζύγιο: Κοινωνικές επιπτώσεις".
- Καλέστε ένα κληρικό ή έναν σύμβουλο για θέματα γάμου να μιλήσει για το πώς μπορεί να γίνουν αλλαγές αφού το διαζύγιο έχει οριστικοποιηθεί.
- Να γίνει επισκόπηση από μια επιτροπή των

5. Αντενέργεια στην συναισθηματική πίεση.

προσπαθειών που γίνονται από ένα νομοθετικό σώμα συμβιβασμού ή τις προσπάθειες που γίνονται για να δημιουργηθεί στην κοινότητά σας.

Περιεχόμενο

Ευθύνες της οικογένειας

A. Η προστατευτική λειτουργία

1. Η οικογένεια παρέχει τροφή, ρούχα και καταφύγιο στα μέλη της.
2. Παρέχει οικονομική ασφάλεια.
3. Προστατεύει παρέχοντας ηθική υποστήριξη και ενθάρρυνση.

B. Αποτελεί κέντρο για την διαμόρφωση ηθικών και θρησκευτικών αξιών.

1. Είναι αποτελεσματική στην διαμόρφωση ηθικών και θρησκευτικών αξιών.
2. Ο ρόλος που παίζει ένας νεαρός άνθρωπος στην κοινωνία μέσα από τις οικογενειακές εμπειρίες.

Γ. Η δημοκρατία στην οικογένεια

1. Τι είναι μια δημοκρατική οικογένεια; Ποιοι είναι οι ρόλοι των μελών της οικογένειας;
2. Τι είναι ένα κοινά αποδεκτό πρότυπο του ποιος κάνει και ποιος είναι υπόλογος σε ποιον;

3. Ποιος είναι αρχηγός του νοικοκυριού;

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο έγγραφο 11-7, "Μια λεπτουργική οικογένεια".
- Καλέστε ένα δικηγόρο για να εξηγήσει την προστασία που παρέχει ο νόμος στα μέλη των οικογενειών από την γέννηση μέχρι τον θάνατο και το ενδιαφέρον της πολιτείας για την οικογένεια σαν ομάδα και για ευημερία κάθε μέλους της οικογένειας. Να αναφέρει σύντομα τους νόμους σχετικά με την περιουσία της οικογένειας και τα δικαιώματα της, τους νόμους σχετικά με την προστασία των παιδιών, και τις νομικές υποχρεώσεις του άντρα και της γυναίκας, ο ένας απέναντι στον άλλο, απέναντι στα παιδιά τους και απέναντι στους ίδιους τους γονείς τους. Ο δικηγόρος ίσως θελήσει να σχολιάσει και άλλους νόμους που δείχνουν την υποστήριξη του κράτους στον γάμο: φορολογικοί νόμοι, ενοίκια, νόμους και τακτικές απέναντι στο νοικοκυριό, την υποθήκη και τα δάνεια.
- Ανάγνωση και συζήτηση του κεφαλαίου 25, "Η επιτυχημένη οικογένεια", στο *Προσωπική προσαρμογή, Γάμος και Οικογενειακή ζωή*.
- Να καταστρωθεί και να διεξαχθεί μια αξιολόγηση μεταξύ αντρών και γυναικών, διαφόρων ηλικιών ρωτώντας: "Σε ποιους τομείς δίνεται στους σημερινούς εφήβους περισσότερη ελευθερία στο να παίρνουν αποφάσεις";
- Να χρησιμοποιηθεί η ίδια αξιολόγηση στα μέλη της τάξης. Να συνταχθεί, να συγκριθεί και να συζητηθεί. Εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ των απόψεων των εφήβων και των ενηλίκων, να ξεκαθαρίσουν αυτές οι διαφορές από την τάξη.
- Να τελειώσει αυτό το κεφάλαιο με μια τελική απόφαση: Ποιος θα είναι αρχηγός του νοικοκυριού;

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Δημιουργώντας συστήματα πνευματικής και συναισθηματικής επικοινωνίας.

Ένα από τα μεγαλύτερα καθήκοντα που πρέπει να αντιμετωπίσουν τα νιόπαντρα ζευγάρια είναι το να επικοινωνήσουν. Δυο άνθρωποι μπορεί να μένουν στο ίδιο σπίτι, μπορεί να μοιράζονται το ίδιο κρεβάτι και την ίδια στέγη, αλλά αν δεν δημιουργήσουν αποτελεσματικά συστήματα επικοινωνίας θα είναι το ίδιο με το να βρίσκονται χιλιόμετρα μακριά. Αυτή μπορεί να περνά τις μέρες της με μια λιγόλογη σιωπή, αυτός μπορεί να δυσανασχετεί και να χασομεράει τα απογεύματα, χωρίς να ξέρει τι είναι αυτό που τους απασχολεί και τους δύο, εκτός και μέχρι να αναπτύξουν τα σημάδια και τα σήματα, τις λέξεις και τις χειρονομίες που κρατούν την κατάσταση της σχέσης τους φανερή και στους δύο.

Τα ανθρώπινα όντα δεν ζουν σε συναισθηματικά κενά, αλλά σε ένα συναισθηματικό κλίμα που αλλάζει τόσο συχνά όσο και ο καιρός. Ο καθένας από εμάς, σαν άντρας και σαν γυναίκα υπάρχουν στιγμές που αισθάνεται στοργή και στιγμές που αισθάνεται μίσος, στιγμές που αισθάνεται κεφάλτα και στιγμές που αισθάνεται άκεφα, είναι κάποιες στιγμές θυμωμένοι και κάποιες άλλες θλιμμένοι. Διαπιστώσεις σχετικά με την πνευματική υγεία έχουν δείξει ότι, χωρίς αμφιβολία, ο πιο υγιεινός τρόπος να ζεις είναι να αναγνωρίζεις για πιο λόγο δημιουργούνται οι συναισθηματικές καταστάσεις, κατά την δημιουργία τους, και να τις αντιμετωπίζεις ρεαλιστικά και ειλικρινά. Το να παριστάνεις ότι όλα είναι καλά ενώ υποφέρεις εσωτερικά δεν είναι μόνο υποκρισία, είναι διαβρωτικό μέχρι του σημείου έλκους του στομάχου αν γίνει συνήθεια.

Εάν δύο άνθρωποι σκοπεύουν να ζήσουν πολύ στενά μαζί παντρεμένοι, πρέπει να μάθουν να εκφράζουν τα αληθινά τους αισθήματα με ένα τρόπο που να είναι αποδεκτός και ειλικρινής. Πρέπει να αναπτύξουν τρόπους επικοινωνίας για τα κοινά σχέδια και την προαγωγή κοινών εξυπηρετήσεων, και για την μεγάλη αναγκαιότητα του να μοιράζεσαι τις σημασίες της στιγμής με την έννοια που εννοούμε με αληθινή συντροφικότητα – δύο άνθρωποι καταλαβαίνουν και γίνονται αντιληπτοί σ' ένα σύστημα κοινής αναγνώρισης που είναι βαθιά ικανοποιητικό.

Ο νεαρός σύζυγος που έχει ανατραφεί σε ένα σπίτι όπου ο πατέρας του επικοινωνούσε με την σύζυγό του με το να ζητάει από κάποιο από τα παιδιά του "να πει στην μητέρα του" αυτό ή εκείνο, μπορεί να έχει προβλήματα όταν παντρευτεί, στο να μάθει να ανοίγεται στη γυναίκα του όπως ίσως αυτή θέλει. Μια τέτοια γυναίκα προσπαθεί να μοιραστεί την ημέρα του άντρα της με μερικές ερωτήσεις με την επιστροφή του στο σπίτι: "πως πήγε η ημέρα σου, αγάπη μου" ή "είχες ένα καλό μεσημεριανό" μόνο και μόνο για να δει τις προσπάθειες τις να σκοντάφτουν σε ένα ψιθυριστό γρύλισμα ή σε μια ενοχλημένη –μη με ενοχλείς τώρα- απάντηση που δεν ευνοεί την παραιτέρω επικοινωνία μεταξύ των δύο.

Η επικοινωνία είναι μια διπλής-κατεύθυνσης αποστολή και μια κοινή συμφωνία. Όπως μπορεί να έχει ο άντρας δυσκολίες, να αναδύεται από τον εαυτό κάποιες φορές, έτσι και η γυναίκα μερικές φορές βρίσκει δύσκολο να προβάλλει τον εαυτό της σε αρκετά από τα ενδιαφέροντα του άντρα της έτσι ώστε να πάρει κάτι πέρα από τις απλές επιφανειακές σχέσεις της κοινής ζωής τους. Μία νεαρή σύζυγος έκανε μαθήματα φωτογραφίας για να μπορέσει να μοιραστεί καλύτερα το χόμπι του άντρα της, να βγάζει και να προβάλλει διαφάνειες. Μια άλλη σύζυγος ανακάλυψε ότι η μερική απασχόληση που βρήκε στο εργοστάσιο του άντρα της συνέλαβε πολύ στην ανάπτυξη της επικοινωνίας με τον άντρα της. Αυτός πρέπει να είναι ένας λόγος για

τον οποίο νομίζουμε ότι οι γυναίκες με κάποια εμπειρία τακτικής δουλειάς προσαρμόζονται ευκολότερα μετά τον γάμο σε σχέση με αυτές που φεύγουν από την προστασία του σπιτιού του πατέρα τους σε αυτό του άντρα τους με καμία δυνατότητα να μάθουν από εμπειρία πως περνάει ένας άντρας την ημέρα του στη δουλειά.

Η επικοινωνία είναι μια πολύπλοκη σύνθεση λέξεων, χειρονομιών, σημάτων και συμβολικών πράξεων που έχουν νόημα στα άτομα που επικοινωνούν. Κάποιες από αυτές τις λέξεις και τα νοήματα είναι παγκόσμια. Κάποια είναι χαρακτηριστικά της γλώσσας και του πολιτισμού της ομάδας. Πιο περίπλοκα συστήματα είναι περισσότερο ατομικά και πρέπει να χτιστούν μέσα σε μια νέα σχέση. Μια από τις χαρές της ερωτοτροπίας, του αρραβώνα και του μήνα του μέλιτος είναι η ανάπτυξη και η εξάσκηση ενδόμυχων, προσωπικών χειρονομιών και συμβόλων που έχουν νόημα μόνο για δύο άτομα. Αναγνωρίζουν "το τραγούδι μας", περπατάνε μπροστά από "το σπίτι μας" μέσα από το "πάρκο μας" και επαναλαμβάνουν μικρές ιεροτελεστίες που υποδηλώνουν περισσότερα από όσα τα λόγια μπορούν, την σημασία που έχει ο ένας στον άλλο. Ειδικές τρυφερές χειρονομίες γίνονται η δικιά τους γλώσσα του έρωτα που διοχετεύει ερωτικά αισθήματα και συμβάλει πάρα πολύ στην ικανοποίηση που παίρνει ο ένας από τη συντροφιά του άλλου.

Μπορεί να είναι σχετικά εύκολο να συνδεθεί ο ένας με τον άλλο με αγάπη και τρυφερότητα. Όμως το να μάθεις πώς να μεταχειρίζεσαι τα αναπόφευκτα αρνητικά αισθήματα που παρουσιάζονται κατά καιρούς είναι μια δύσκολη αποστολή για πολλά ζευγάρια. Κανένα ζευγάρι δύο ανθρώπων δεν συμφωνεί για τα πάντα. Κανένα ζευγάρι δύο ανθρώπων δεν αισθάνεται το ίδιο για όλα αυτά που μοιράζονται στην ζωή μαζί. Οπότε κάποιες διαμάχες πρέπει να αναμένονται σε ένα γάμο, ειδικά κατά την διάρκεια της μεταβατικής περιόδου όταν οι δύο άνθρωποι μαθαίνουν περιπλέκουν τους προηγούμενους τρόπους ζωής τους σε μια συμφωνία συνηθειών, φιλοδοξιών και αξιών.

Η ρομαντική αυταπάτη που είναι διαδεδομένη στην Αμερική απαιτεί να ερωτευθούν δύο άνθρωποι και ζήσουν "ευτυχισμένοι για πάντα" σε μια κατάσταση διαρκούς ευτυχίας που δεν αφήνει χώρο για διαφωνίες και διαφορές που δύο φυσιολογικοί άνθρωποι αναπόφευκτα βρίσκουν και αναφύονται ανάμεσά τους. Τότε, όταν ξεσπάσει ο πρώτος καυγάς, ο ένας ή και οι δύο από το ζευγάρι μπορεί λανθασμένα να πιστέψουν ότι ο γάμος τους διαλύεται, ο έρωτάς τους δεν είναι διαρκής ή ότι δεν ήταν "φτιαγμένος ο ένας για τον άλλο" τελικά. Το ζευγάρι που είναι ικανό να καταλάβει ότι ο καυγάς είναι ένα μέρος της κλειστής, ενδόμυχης συζυγικής σχέσης αποδέχεται την πραγματικότητα της και αναλαμβάνει την ευθύνη να γεφυρώσει δημιουργικά τις διαφορές που προέκυψαν.

Μια από τις πιο κρίσιμες δοκιμασίες της επάρκειας της επικοινωνίας που έχει αποκατασταθεί μέσα στον γάμο βρίσκεται στον τρόπο με τον οποίο οι δύο άνθρωποι αντιμετωπίζουν μια κατάσταση διαμάχης. Όσο μένουν σιωπηλοί και υποκρίνονται ότι δεν έχουν προβλήματα, μικρή πρόοδος μπορεί να γίνει στο να συνδεθεί ο ένας με τον άλλο. Όταν ένα άτομο φεύγει από μια κατάσταση διαμάχης θυμωμένο ή κλαίγοντας ή σε ένα υπομονετικό μαρτύριο, η επικοινωνία μεταξύ των συντρόφων είναι φτωχή. Όσο το ζευγάρι κάνει μια πραγματική προσπάθεια να μοιραστεί τα πραγματικά του αισθήματα και να αποδεχτεί χωρίς ανησυχία ή φόβο το γεγονός ότι τα αισθήματα και οι αξίες τους διαφέρουν, είναι ικανοί να γεφυρώσουν τις διαφορές τους.

Παίρνει χρόνο να μάθει κανείς να ζει εποικοδομητικά χωρίς διαφορές, με τέτοιο τρόπο ώστε να αυξηθεί η αρμονία του γάμου και η κατανόηση του ενός στον άλλο. Μπορεί μα μην επιτευχθεί στην πρώτη περίοδο του γάμου, αλλά θα πρέπει να έχει ξεκινήσει αρκετά ώστε επιπλέον καθήκοντα να μην φωτοσκιαστούν περισσότερο πολύπλοκα από αποτυχία αποτελεσματικής επικοινωνίας σε στιγμές άγχους και

έντασης. Ο άντρας και η γυναίκα που έχουν δημιουργήσει καλά συστήματα επικοινωνίας για την αντιμετώπιση των δύσκολων περιστατικών της σχέσης τους, βρίσκουν αληθινή ευχαρίστηση στο να γνωρίζουν "αν το αντιμετωπίσουμε αυτό, μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τα πάντα".

Η ενότητα σε ένα ζευγάρι δημιουργείται από το δίκτυο δεσμών που δημιουργούν οι δύο σε ένα. Οι δεσμοί δεν είναι δεσμευτικοί με την έννοια των δεσμών. Υπάρχουν ελεύθερα συστήματα επικοινωνίας μέσω των οποίων ο καθένας κάνει ξεκάθαρο στον άλλο την φροντίδα, την αγάπη, την κατανόηση, την συμπάρασταση, την πίστη και την αίσθηση επιδίωξης που ένας άντρας ή μια γυναίκα χρειάζεται για να νοιώσει πραγματικά παντρεμένος. Χωρίς μια τέτοια επικοινωνία ένα άτομο μπορεί να αισθάνεται μοναξιά παρόλο που βρίσκεται πλάι στον σύντροφό του. Με καλά εγκατεστημένο σύστημα επικοινωνίας, ο άντρας και η γυναίκα αισθάνονται ενωμένοι, παρόλο που μπορεί να είναι χωρισμένοι από πολλούς μήνες και χιλιόμετρα.

Ένα πρότυπο για την επίλυση προβλημάτων

Βήματα	Ερωτήσεις κλειδιά	Σκοποί
1. Αντιμετώπισε το πρόβλημα	Ποιο είναι το πρόβλημα;	Να τοποθετηθεί το πρόβλημα σε λόγια.
2. Κοίτα τα αίτια.	Γιατί νομίζω/ουμε ότι είμαι πρόβλημα;	Να ξεσκεπαστεί ο εμπλεκόμενος φόβος.
	Τι συμβαίνει;	Να βρεθεί η σταδιακή ανάπτυξη του φόβου.
3. Θέσε κάποιους στόχους.	Τι το έκανε πρόβλημα;	Να ξεκαθαριστεί τι είναι αυτό που το κάνει επίμονο.
	Τι θέλω να επιτύχω για μένα; Για το άλλο άτομο;	Να σιγουρευτούν οι επιθυμίες του ατόμου Να σιγουρευτεί ότι οι αποφάσεις του/της θα ωφελήσουν και άλλους.
4. Απόκτησε περισσότερη γνώση και κατανόηση.	Τι θέλω/ουμε η κατάσταση να είναι;	Να τεθεί μια σίγουρη αλλαγή για να δουλέψει προς αυτή την κατεύθυνση.
	Ποιες γνώσεις από τις επιστήμες της βιολογίας, της ψυχολογίας και κοινωνίας είναι εφαρμόσιμες; Βρήκα όλα τα διαθέσιμα υλικά στην τεχνική και στην διάσημη λογοτεχνία; Τι εμπειρίες είχαν άλλοι άνθρωποι σε παρόμοιες καταστάσεις; Πως θα σκεφτόμουν, ως το άλλο άτομο;	Να αυξηθεί η κατανόηση Να αποκτηθεί η άποψη και η συναισθηματική ιδιοτροπία του άλλου ατόμου.
5. Γίνε το άλλο άτομο (προσπάθησε να γίνεις καθένα από τα άτομα ή ομάδες ατόμων που εμπλέκονται στο πρόβλημα).	Ως το άλλο άτομο, πως αυτός ή αυτή θα αισθανόταν;	Να αποτελέσουν τα αισθήματα και η σκέψη των άλλων πλαίσιο εργασίας για το βήμα.
6. Σκέψου τι να κάνεις.	Τι μπορώ/ούμε να κάνουμε γι' αυτό;	Να γίνει λίστα με πιθανές ενέργειες.
	Θα επιτύχω τους στόχους μου μ' αυτόν τον τρόπο; Θα ταιριάζει με τις σκέψεις και τα αισθήματα του άλλου ατόμου.	Να σιγουρευτεί ότι οδηγούν στους στόχους σου.

7. Να καταστρωθεί ένα πλάνο δράσης.	Πως ακριβώς μπορεί να γίνει αυτό; Ποιος θα κάνει κάθε μέρος; Πως θα το κάνω; Ποιος θα βοηθήσει;	Να σιγουρευτεί ότι θα είναι αποδεκτές από άλλο άτομο. Να σχεδιαστεί το πώς θα γίνει. Να αναπτυχθεί ένα σχέδιο βημάτων 1,2,3 Να επιλεγεί το άτομο που θα βοηθήσει σε οποιοδήποτε σημείο, αν χρειαστεί.
8. Αντιστοίχησε το πλάνο με τους στόχους.	Θα οδηγήσει το πλάνο στους στόχους; Προνοεί για κάθε στόχο;	Να σιγουρευτεί ότι το πλάνο είναι σχεδιασμένο για την επιθυμητή λύση. Να σιγουρευτεί ότι καλύπτει κάθε στόχο.
9. Σχεδίασε την συνέχεια.	Τι πρέπει να προσέξω/ουμε για να βεβαιωθούμε ότι όλα πάνε καλά;	Να ενθαρρυνθεί η παρατηρητικότητα στην εφαρμογή του πλάνου. Να ενθαρρυνθεί η εγκατάλειψη του αν αποτύχει.

Τα αποτελέσματα της κατάλυσης επικοινωνίας στις σεξουαλικές σχέσεις.

Όταν οι συζυγικοί σύντροφοι δεν είναι ικανοί να μοιραστούν τις χαρές, τους θυμούς και τις ελπίδες τους, δεν μοιράζονται πια μια προσωπική οικειότητα. Όταν πρέπει να κρύψουμε τα αισθήματά μας, είναι δύσκολο να αισθανθούμε τίποτα που έχει να κάνει με ανθρώπους ή πράγματα. Ένα σύμπτωμα αυτής της απώλειας της προσωπικής οικειότητας είναι συχνά οι διαμάχες γύρω από το σεξ.

Η σεξουαλική επαφή δεν είναι μια σαρκική πράξη. Δεν είναι μόνο το φανέρωμα κάποιων φυσιολογικών τάσεων. Κάθε ανθρώπινη πράξη εκφράζει αισθήματα, συμπεριφορές και ενδιαφέροντα. Βάζουμε ένα χέρι γύρω από ένα φίλο που έχει κάποιο πρόβλημα ή κρατάμε ένα παιδί για να τον ξεκουράσουμε και αυτές οι φυσικές πράξεις είναι σημαντικές εξαιτίας του ενδιαφέροντος και των αισθημάτων που δείχνουν. Αυτό είναι ακόμα πιο ακριβές στην σεξουαλική επαφή. Είναι ένα μέσο για την ενθάρρυνση και δυνάμωση της οικειότητας. Η κατάλυση της επικοινωνίας στον γάμο τείνει να αδειάσει την σεξουαλική πράξη από το περιεχόμενο της. Σεξουαλικότητα χωρίς αμοιβαία οικειότητα ψεύτικη. Ισχυρίζεται ότι συμβολίζει συμπεριφορές που δεν ισχύουν πια. Αυτό το είδος της παραποιημένης σεξουαλικότητας γίνεται όλο και πιο αηδιαστικό στην γυναίκα αφού δεν ικανοποιεί την ανάγκη της για προσωπική οικειότητα. Αλλά η σεξουαλικότητα γίνεται ένα είδος καθησυχασμού του άντρα κάτω από τον φόβο της επάρκειας του ως άντρας. Γι' αυτόν το λόγο τα αίτια των συζυγικών προβλημάτων φαίνεται να είναι σεξουαλικές διαμάχες παρά ο αληθινός λόγος, η έλλειψη αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ των συζυγικών συντρόφων.

Ο γάμος είναι τρόπος ζωής

Ο γάμος είναι τρόπος ζωής παρά ένας στόχος ή ένας προορισμός. Όλοι πιστεύουμε στην ατομικότητα, τότε γιατί το 94% των αμερικανών επιλέγουν να πάρουν μέρος στον θεσμό του γάμου; Διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις. Να τις συζητήσετε. Πόσο βάσιμες είναι για σένα; Είναι ο καθένας κατάλληλος για γάμο;

1. Ο γάμος είναι ένα μέσο του να πετύχετε περισσότερα μαζί από ότι ένα άτομο θα μπορούσε μόνο του.
2. Ο γάμος απαιτεί την αρμονική συνεργασία δύο ατόμων, εν τούτοις επιτρέπει σε καθένα από τους δύο να διατηρήσουν την μοναδικότητά τους.
3. Ο γάμος μπορεί να σου δώσει μια αίσθηση σπουδαιότητας και ασφάλειας.
4. Ο γάμος διοχετεύει τα σεξουαλικά αισθήματα σε δημιουργικούς και εποικοδομητικούς στόχους για τους συντρόφους και την κοινωνία.
5. Ο γάμος προσφέρει τις καταλληλότερες των προϋποθέσεων για τον εμπλουτισμό της σεξουαλικής μας ζωής.
6. Ο γάμος έχει ένα από τα καλύτερα ρεκόρ ικανοποίησης των ανθρώπινων αναγκών.
7. Ο γάμος προσφέρει την καλύτερη προστασία απέναντι στην μοναξιά.
8. Το να είσαι παντρεμένος σημαίνει ότι είσαι ποθητός.

Κίνητρα για γάμο που προκαλεί διαμάχες.

1. Φυγή από ένα δυστυχισμένο σπιτικό. Αυτός ο τύπος ανθρώπου μπορεί να ήταν αδύνατο να πάει καλά με τους γονείς του και ψάχνει μία σχέση που θα τον απομακρύνει από την πηγή της δυστυχίας του. Το επικρατών κίνητρο είναι η φυγή.
2. Διαφυγή από αισθήματα μοναξιάς. Αυτός ο τύπος ανθρώπου μπορεί να έχει προβλήματα προσωπικότητας. Μπορεί να πιστεύει ότι αλλάζοντας το περιβάλλον του με το γάμο, θα κάνει τη ζωή του περισσότερο ευχάριστη και σημαντική. Παρόλα αυτά όμως, συνήθως ανακαλύπτει ότι ο γάμος δεν είναι λύση των εσωτερικών του προβλημάτων.
3. Γάμος με σκοπό την επιβίωση μέσω άλλων. Αυτός ο τύπος ανθρώπου συνήθως θεωρεί τον εαυτό του ως λιγότερο άξιο ή κατώτερος και αναζητά νόημα στην ζωή του μέσω των κατορθωμάτων ενός συζυγικού συντρόφου.
4. Γάμος για υλική ιδιοκτησία και πλούτο. Αυτός ο τύπος ανθρώπου μπορεί να είναι υπερβολικά φιλόδοξος με πολύ μικρό ενδιαφέρον για τις ανάγκες των άλλων ή μπορεί να είναι ανίκανος να δημιουργήσει μια σταθερή ερωτική σχέση και τα έχει παρατήσει και αποφάσισε να παντρευτεί με γνώμονα τα υλικά αγαθά.
5. Γάμος αμέσως μετά τον χωρισμό. Αυτός ο τύπος ανθρώπου είχε μια απογοητευτική ερωτική σχέση και συνήθως αισθάνεται ανάξιος. Ένας τέτοιος άνθρωπος σπεύδει να διώξει αυτά τα αισθήματα με την εύρεση νέου συζυγικού συντρόφου.

Είναι σημαντικό να καταλάβει κανείς τα κίνητρα που έχει κάποιος για γάμο. Αν κάποιος αναζητά το γάμο ως μέσο για να ξεφύγει από μια ανεπιθύμητη κατάσταση, μια περίοδος απογοήτευσης είναι σχεδόν αναπόφευκτη. Ο συζυγικός του σύντροφος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένα τέλος στις προσωπικές του επιδιώξεις, αλλά μάλλον ως ένα μέσο για να πετύχει αυτό που θέλει. Η πικρία έρχεται όταν ανακαλύψει ότι ούτε ο γάμος ούτε ένας συζυγικός σύντροφος μπορούν να λύσουν τέτοιες δυσκολίες, η αποφασιστικότητα τους εξαρτάται από την ενασχόληση, από κοντά, μαζί τους προσωπικά. Τα πέντε κίνητρα που αναφέρθηκαν δεν είναι ικανοποιητικά αν είναι οι μοναδικοί και κύριοι λόγοι που ένας άνθρωπος θέλει να παντρευτεί. Πολλοί άνθρωποι των οποίων οι γάμοι είναι επιτυχημένοι είχαν κάποια ίχνη τέτοιων συναισθημάτων ως δευτερεύοντα κίνητρα.

Διαζύγιο: Κοινωνικές επιπλοκές

Κάποιοι άνθρωποι πιστεύουν ότι με το εύκολο διαζύγιο, όπως υπάρχει στην σημερινή κοινωνία, ρισκάρουν ένα επιτυχημένο γάμο, αφού ένα ζευγάρι μπορεί κάποια στιγμή να το θεωρήσει ως μια σίγουρη λύση στα προβλήματα που προκύπτουν σε ένα γάμο. Η φαινομενικά ευκολότερη διαφυγή μέσω του διαζυγίου μπορεί να αποτρέψει τα ζευγάρια από το να αντιμετωπίσουν τα συζυγικά τους προβλήματα με ένα ώριμο τρόπο. Σε προηγούμενες εποχές, όταν το διαζύγιο δεν ήταν κοινωνικά αποδεκτό και ήταν ακόμη πιο δύσκολο νομικά, πολλοί συζυγικοί σύντροφοι ήταν αναγκασμένοι να αντιμετωπίσουν τα προβλήματά τους ρεαλιστικά και να τα λύσουν.

Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ακόμα ότι κανένα διαζύγιο δεν πρέπει να παραχωρείται. Αυτή είναι η θέση της καθολικής εκκλησίας. Κάποιοι άνθρωποι αποδέχονται το διαζύγιο πιο ανεκτικά. Από την σκοπιά τους, ενώ το διαζύγιο είναι ο

τερματισμός μιας σχέσης και κατά μια έννοια οδυνηρός, μπορεί να διαγράψει μια ανυπόφορη κατάσταση. Μπορεί να οδηγήσει σε πιο χαρούμενες και βελτιωμένες αλλαγές και μπορεί ακόμα να είναι το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας νέας και πιο ικανοποιητικής σχέσης.

Δυστυχώς, συχνά το διαζύγιο έχει να κάνει με την ανταλλαγή μιας ομάδας προβλημάτων με κάποια άλλα. Τα τραύμα που εμπλέκεται και ο τραυματισμός της προσωπικότητας που προκαλείται από το αίσθημα της αποτυχίας που το διαζύγιο εκφράζει, είναι συχνά χειρότερο από τις οποίες οι άνθρωποι επιδιώκουν να ξεφύγουν. Η απόφαση ενός διαζυγίου πρέπει να παίρνεται αφού όλες οι άλλες πηγές βοήθειας εξαντλήθηκαν. Μέχρι το διαζύγιο να σταθεροποιηθεί μέσω της συζυγικής εκπαίδευσης, συμβούλων σε θέματα γάμου, συμβουλευτικών σωμάτων, και άλλων παρεμφερών σωμάτων, η αύξηση στο ποσοστό διαζυγίων θα απεικονίζει την αστάθεια των αμερικανικών οικογενειών.

Μια λειτουργική οικογένεια

Μια λειτουργική οικογένεια παρουσιάζει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

1. Τα μέλη της είναι πιστά το ένα στο άλλο, δείχνουν την στοργή τους και είναι συνεργάσιμοι.
2. Τα μέλη της διασκεδάζουν την συμβίωση τους και δείχνουν την ευτυχία τους.
3. Μέλη της οικογένειας συμβάλουν στις κοινωνικές υποθέσεις.
4. Τα μέλη της οικογένειας βοηθούν ο ένας τον άλλον σε στιγμές άγχους και προβλημάτων και μοιράζονται θρησκευτικές αξίες.
5. Η οικογένεια επιτρέπει επιθετική συμπεριφορά κάποιες φορές και διαφορές απόψεων χωρίς καυγάδες.
6. Τα μέλη της οικογένειας μοιράζονται εργασίες και δραστηριότητες και απολαμβάνουν να δουλεύουν και να παίζουν μαζί.
7. Η οικογένεια ενθαρρύνει κάθε μέλος της να αναπτυχθεί στο πιο πλήρες διάμετρο του όσο γρήγορα και όπως θέλει.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Περίληψη

Αυτό το τελευταίο κεφάλαιο του προγράμματος για την οικογενειακή ζωή και την σεξουαλική ζωή είναι σχεδιασμένο να ενισχύσει την κατανόηση του φοιτητή για την σημασία της οικογένειας ως μια επίδραση σε κάθε άτομο, ως μια επίδραση σε μια ευρύτερη κοινότητα και ως το θεμέλιο λίθο της Αμερικάνικης δημοκρατίας.

Η ωριμότητα των μαθητών της δωδέκατης βαθμίδας θα πρέπει να κάνει δυνατή την ουσιαστική επανάληψη της «διπλής όψης» στην κοινωνία μας, την κατανόηση των αποτελεσμάτων μιας αθέμιτης εγκυμοσύνης σε όλα τα μέλη της οικογένειας και την κατανόηση του ότι οι προγαμιαίες σεξουαλικές σχέσεις μπορούν να αυξήσουν τις δυσκολίες της δημιουργίας μιας μόνιμης σχέσης.

Το «οι κανόνες μιας δημιουργικής σχέσης», πρέπει να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν μια θετική στάση απέναντι στις προγαμιαίες διαφωνίες καθώς και σε αυτές μετά τον γάμο. Γίνεται μια ανασκόπηση της ανθρώπινης αναπαραγωγής για να ξεκαθαριστούν παρανοήσεις. Η ανάγκη για προγεννητική φροντίδα και το κόστος της ανατροφής ενός παιδιού εξετάζονται. Ο κρίσιμος ρόλος της οικογενειακής σχεδίασης στον γάμο και στον κόσμο μας σήμερα τονίζεται.

Μεγαλύτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο μέρος του κεφαλαίου που έχει να κάνει με την φροντίδα του παιδιού. Κάποιοι μαθητές μπορούν να χάσουν κάθε ενδιαφέρον για αυτό το θέμα, αλλά μπορεί να παρακινηθούν κανονίζοντας κατάλληλες παρατηρήσεις νεαρών παιδιών σε νηπιαγωγεία ή κοντινά δημοτικά σχολεία. Για ένα μέρος των μαθητών αυτή θα είναι η μοναδική έκθεση τους σε ένα ακαδημαϊκό υπόβαθρο των βασικών αρχών της παιδικής φροντίδας. Ο απότομα αυξανόμενος αριθμός συναισθηματικά διαταραγμένων παιδιών σε σχολεία σήμερα έχει καταστήσει υποχρεωτικό για τα γυμνάσια να προετοιμάσει τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια να αναλάβουν το ρόλο των πετυχημένων γονιών.

Ο χρόνος που είναι διαθέσιμος στο πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης δεν είναι αρκετός έτσι ώστε να επιτρέψει την λεπτομερή μελέτη της ανατροφής και ανάπτυξης του παιδιού. Ο καθηγητής πρέπει να συγκεντρωθεί στο να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν μια ζηλευτή στάση και μια ενημερότητα των υποχρεώσεων τους ως γονείς για την ανατροφή των παιδιών στις μελλοντικές τους οικογένειες. Οι μαθητές πρέπει επίσης να μάθουν που μπορεί να αποκτήσουν αξιόπιστες επιστημονικές πληροφορίες σχετικά με τα παιδιά και τις διεξόδους που υπάρχουν διαθέσιμες στην κοινότητα.

Το πρόγραμμα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης ολοκληρώνεται σε μια συζήτηση του «Πως ένας γονιός μαθαίνει τα παιδιά του για το σεξ» και μια τελική συνολική επισήμανση του ότι η ποιότητα της δικιάς μας οικογένειας εξαρτάται από τον δικό μας συναισθηματικό πλούτο.

Το προτεινόμενο βασικό κείμενο είναι το *Όταν παντρευτείς (Highschool edition)* των Duvall και Hill ή το *Σεξ και Γάμος* του Allen Fromme και το *Ζώντας και μαθαίνοντας με τα παιδιά* του Smart.

Περιγραφή της σειράς μαθημάτων

Σκοπός Διδασκαλίας

Ο μαθητής πρέπει να καταλάβει ότι:

1. Ο γάμος έχει ένα από τα καλύτερα ρεκόρ ικανοποίησης των ανθρώπινων αναγκών.
2. Μια καλή συζυγική σεξουαλική σχέση είναι το προϊόν μιας αμοιβαίας κατανόησης και προσαρμογής.
3. Η δημιουργία μιας εφαρμόσιμης φιλοσοφίας για την ζωή δίνει μια ενότητα στον γάμο.
4. Η ανατροφή παιδιών είναι κοινωνικά αποδεκτή μόνο αν συμβεί μέσα στο θεσμό της οικογένειας.
5. Η καλή πατρότητα απαιτεί μια εκτίμηση των παιδικών αναγκών.
6. Η ποιότητα της οικογένειας μας εξαρτάται από τον δικό μας συναισθηματικό πλούτο.

Περιεχόμενο

Λειτουργίες της οικογένειας.

A. Η οικογένεια είναι μέσο έκφρασης της αμοιβαίας αγάπης και συντροφικότητας του άντρα και της γυναίκας.

B. Κάθε νοικοκυριό έχει αυτές τις 4 "διοικητικές" λειτουργίες:

1. Η διαχείριση του χρόνου.
2. Η διαχείριση των χρημάτων.
3. Η καθοδήγηση της ανάπτυξης: σωματικά, πνευματικά, συναισθηματικά, κοινωνικά και θρησκευτικά.
4. Το πάρσιμο και η εκτέλεση των αποφάσεων.

Γ. Η ανατροφή παιδιών είναι κοινωνικά αποδεκτή μόνο αν συμβεί μέσα στον θεσμό της οικογένειας. Δεν έχει βρεθεί ικανοποιητικότερη εναλλακτική λύση από την οικογένεια.

Δ. Οι σεξουαλικές σχέσεις είναι πιο σημαντικές στον θεσμό της οικογένειας.¹

1. Ένα πιστοποιητικό γάμου είναι ένα είδος άδειας στους αρχάριους.

A. Προγαμιαίες σεξουαλικές εμπειρίες μπορεί να αυξήσουν τις δυσκολίες ενός ανύπαντρου ατόμου στο να προσαρμοστεί στην σεξουαλική του φύση και μπορεί να του προκαλέσει άλλες δυσκολίες αφού παντρευτεί.

B. Πιέζοντας ένα κορίτσι για οικειότητα δεν βασίζεται

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

- Να ανατεθεί σε έναν μαθητή η παρουσίαση του *Φτηνότερος με την δωδεκάδα*, συζητώντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας μεγάλης οικογένειας.
- Να ζητηθεί από τους μαθητές να διαβάσουν το *Τι κάνει ένα πετυχημένο σπίτι ?*
- Ανάθεση του κεφαλαίου 1, «Η οικογενειακή ζωή έχει αλλάξει» στο *Ένας οδηγός οικογενειακής ζωής*. Συζήτηση σε μικρές ομάδες.
- Να συζητηθεί το πάρσιμο και η εκτέλεση των αποφάσεων.
- Να προσκληθεί ένας ομιλητής από πρακτορείο παροχής ανάδοχων οικογενειών.
- Να διαβάσουν μαθητές μελέτες πάνω σε οικογένειες με έκθετα μωρά και να τις παρουσιάσουν στην τάξη.
- Να συζητηθεί το πώς μια πετυχημένη οικογένεια συμβάλλει όχι μόνο στο ξεχωριστό ζευγάρι και στα παιδιά τους, αλλά και στην κοινωνία.
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο έγγραφο 12-1 «Οι λειτουργίες μιας οικογένειας.»
- Συζήτηση : «Είναι μια σημαντική συναισθηματική εμπειρία για μια γυναίκα να χάσει την παρθενιά της. Η εμπειρία αυτή την κάνει να αισθανθεί με τον άντρα ένα ξεχωριστό δέσιμο και λόγω αυτού είναι μια αλάθητη αρχή ενός γάμου. Συζήτηση : «Είναι καλύτερα για έναν άντρα να εισέλθει σ' ένα γάμο παρθένος, έτσι ώστε η σεξουαλική σχέση που θα δημιουργήσει με την γυναίκα του να μην χρειάζεται να συγκριθεί με παλιές εμπειρίες ;»
- Να συζητηθεί η άποψη ότι οι περισσότερες προγαμιαίες σεξουαλικές σχέσεις είναι στην πραγματικότητα «πριν-από-τίποτα» έτσι του να χρησιμοποιείται ο όρος «προγαμιαίος» είναι μια μορφή αυταπάτης.

¹ Η έμφαση σ' αυτήν την περιοχή πρέπει να είναι σε ότι η ικανότητα της αποτελεσματικής επικοινωνίας είναι ζωτικής σημασίας σ' ένα παντρεμένο ζευγάρι, το ότι πρέπει να δείχνουν κατανόηση, υπομονή και ενδιαφέρον ο ένας για τον άλλο, παρά να κάνουν μερικά επικριτικά συμπεράσματα, η αμοιβαία σεξουαλική ικανοποίηση συχνά παίρνει ένα χρονικό διάστημα να επιτευχθεί. Οι σεξουαλικές τεχνικές δεν είναι κατάλληλα θέματα για συζήτηση μέσα στην τάξη. Παρανοήσεις που εμφανίζονται σε ερωτήσεις στο κουτί αποριών ή σε σχόλια μες στην τάξη πρέπει να ξεκαθαρίζονται μες στην τάξη σε ατομικές συζητήσεις, ωστόσο. Η καλύτερη πηγή προετοιμασίας είναι τα κεφάλαια 4 και 5 στο βιβλίο του Dr. Alban Σεξ και Γάμος.

συνήθως σε αμοιβαία τρυφερότητα αλλά είναι μια μορφή εκμετάλλευσης.

Γ. Η κοινωνία μας έχει ακόμα ένα "διπλό κριτήριο" που εξοστρακίζει την κοπέλα για την ίδια συμπεριφορά για την οποία μόνο θα κριτικάρει το αγόρι.

2. Οι σεξουαλικές εμπειρίες μπορεί να χτίσουν δημιουργικές συμπεριφορές απέναντι στις σεξουαλικές σχέσεις στον γάμο.

3. Η καλή προσαρμογή προσωπικότητας είναι μια καλή βάση για σεξουαλική προσαρμογή.

Α. Η σεξουαλική συμβατότητα είναι σημαντική σ' ένα γάμο, αλλά οι βασικοί παράγοντες της προσωπικότητας είναι πιο σημαντικοί. Ένα καλό συζυγικό σεξ είναι αποτέλεσμα αμοιβαίας κατανόησης και προσαρμογής.

Β. Ωστόσο, μια ξεκάθαρη κατανόηση της βιολογικής πλευράς της σεξουαλικότητας και αναπαραγωγής είναι εξίσου αναγκαία.

4. Αν προκύψουν προβλήματα, που μπορεί να βρεθεί αξιόπιστη βοήθεια;

- Προβολή και συζήτηση της ταινίας *Πώς να αγαπήσω εσένα?*
- Να συζητηθεί η άποψη ότι ένα κορίτσι πρέπει να ενδιαφέρεται περισσότερο για τις σεξουαλικές σχέσεις γιατί : 1) Δεν μπορεί να αρνηθεί ότι ένα παιδί είναι δικό της. 2) Δεν μπορεί να ξεφύγει από τα φυσικά αισθήματα εξάρτησης από τον εραστή της. 3) Δεν μπορεί να ξεφύγει από την επιθυμία της για αγάπη και τρυφερότητα.
- Συζήτηση : «Η ικανότητα του να περιμένεις συνδέεται με την ωριμότητα του ατόμου».
- Να συζητηθεί από την τάξη το «διπλό κριτήριο».
- Ανάγνωση και συζήτηση του εγγράφου 12-2, «Αν είχαν μόνο περιμένει». Να ξεκαθαριστούν τα παρακάτω σημεία :
 1. Το σπάσιμο του ηθικού νόμου από τον Paul και την Nancy.
 2. Το διπλό κριτήριο : «Ο Paul είναι ανήλικος και πρέπει να πάρει την άδεια των γονιών του για να παντρευτεί».
 3. Τα αποτελέσματα σε κάθε οικογένεια και σε κάθε μέλος της οικογένειας.
 4. Οι ευθύνες που θα έχουν Paul και Nancy ως γονείς απέναντι στο παιδί τους.
- Συζήτηση: «Η θεμελιώδης αρχή της ηθικότητας αφορά την άποψη ότι ένα άτομο δεν θα επωφεληθεί κάποιο άλλο άτομο ή να το εκμεταλλευθεί για την δική του ευχαρίστηση».
- Να κανονιστεί μια συζήτηση ομάδας ομιλητών με εκπροσώπους από τον κλήρο, την ιατρική (ψυχιάτρους) και από το νομικό σώμα με θέμα τα προβλήματα που αφορούν το σεξ χωρίς διακρίσεις.
- Συζήτηση των διαφόρων συμπεριφορών που περιγράφονται στο βιβλίο *«Προγαμιαίες σεξουαλικές σχέσεις στη Αμερική»*.
- Να ανατεθεί το ππ. 160-65 «Ο μήνας του μέλιτος» στο *όταν παντρευτείς*.
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο έγγραφο 2-3 «Συζυγικός προσανατολισμός».
- Να συζητηθούν πηγές επαγγελματικής βοήθειας για την επίλυση συζυγικών σεξουαλικών προβλημάτων.
- Να ανατεθεί σε κάθε μαθητή να γράψει μια σκιαγράφιση ή μια πραγματεία δικής του

χρήσης περιγράφοντας την ανάπτυξη της συμπεριφοράς απέναντι στο σεξ.

- Να γίνει μία ανασκόπηση των τοπικών πόρων που εξετάστηκαν στην ενδέκατη βαθμίδα.

Περιεχόμενο

Η φιλοσοφία της ζωής.

A. Ποιες πιέσεις ασκούνται για να αναγκάσουν ένα νεαρό ζευγάρι να πάρει μέρος σε κοινωνικά θέματα;

Μια κοινότητα είναι ένα σύνολο οικογενειών με κοινό ενδιαφέρον στα κοινά. Μία πόλη, μια χώρα, μία πολιτεία και ένα έθνος είναι παραδείγματα πολιτικών κοινοτήτων. Οι γειτονιές είναι κοινότητες γιατί οι άνθρωποι που ζουν σε μια γειτονιά έχουν πολλά κοινά ενδιαφέροντα. Μία πόλη είναι μία καλή κοινότητα για οικογενειακή ζωή όταν έχει φροντίσει αρκετά για την υγεία, και την ασφάλεια, για καλά σχολεία και ενεργές εκκλησίες και ένα υψηλό βαθμό ηθικότητας μεταξύ των κατοίκων της. Κάθε πόλη μπορεί να γίνει καλύτερη από ότι είναι με την ενεργή συμμετοχή των κατοίκων της στις υποθέσεις της κοινότητας. Τα παιδιά μαθαίνουν για τις εξασκήσεις των πολιτικών δικαιωμάτων διαμέσου παραδειγμάτων και απευθείας διδασκαλίας. Η γειτονιά είναι ένας χώρος εξάσκησης. Οι διδακτικές ικανότητες διευρύνονται όταν το παιδί πάει πέρα από τη γειτονιά του και κάνει επαφές σε επίπεδο κοινότητας, πολιτείας και έθνους. Πολλοί γονείς οδηγούνται στην κοινοτική υπηρεσία εξαιτίας των αναγκών των ίδιων των παιδιών τους. Μία γειτονιά είναι τόσο καλή όσο και οι οικογένειες που ζουν σε αυτή.

B. Πρέπει ένα ζευγάρι να συνθέσει ένα δόγμα οικογένειας; Τι είναι αμοιβαία σημαντικό στην ενότητα της οικογένειας πρέπει να αποφασιστεί με βάση: την ανάμειξη δύο ξεχωριστών

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

- Να συζητηθούν αποφάσεις που ένα ζευγάρι πρέπει να πάρει σχετικά με:
 1. Σε ποια εκκλησία να προσεύχονται.
 2. Την γενική πολιτική κατάσταση και πώς να ψηφίσουν.
 3. Την σύνταξη φορολογικών δηλώσεων.
 4. Σε ποιες κοινωνικές ομάδες να συμμετέχουν.
 5. Σε ποιες εφημερίδες ή περιοδικά να γίνουν συνδρομητές.
 6. Τοπικά δημοτικά προβλήματα.
- Να ανατεθεί το ακόλουθο θέμα ως ζήτημα μιας γραπτής εξέτασης ή συζήτησης. «ο ρόλος της οικογένειας ως μια βασική πηγή εκμάθησης των πολιτικών δικαιωμάτων».
- Να προσκληθεί ένας ομιλητής από ένα κοινωνικό σύλλογο ή από το διοικητικό συμβούλιο του σχολείου για να συζητήσει για τις ξεχωριστές αστικές υποχρεώσεις.
- Να συζητηθούν οι ιδέες που περιέχονται στο έγγραφο 12-4, «ο γάμος θα γίνει διαφορετικός.»
- Να ανατεθεί στους μαθητές η ανάγνωση και να συζητηθεί το ππ. 119-21, «η αγάπη εξαφανίζεται εύκολα σε κλίμα ασέβειας» στο Σεξ και Γάμος.
- Να ζητηθεί από τους μαθητές να γράψουν μια γραπτή εξέταση πάνω στο τι είδους οικογένεια θέλουν να δημιουργήσουν. Να συμπεριλάβουν προτάσεις επάνω στην δική τους φιλοσοφία ζωής και στο είδος ανθρώπου που ήθελαν να παντρευτούν.
- Να συζητηθεί η διαφορά μεταξύ ενός δόγματος και μιας φιλοσοφίας οικογένειας που έχει ως κατεύθυνση το παιδί, το σπίτι ή τους γονείς².
- Να καθοριστεί και να συζητηθεί η διαφορά μεταξύ φιλονικίας, διαφωνίας, συζήτησης και διαμάχης.
- Να συζητηθούν (ή να προσκληθεί μια σχολική νοσοκόμα) για να συζητήσει για τα αποτελέσματα της:
 1. Αρρώστιας
 2. Πείνας
 3. Κούρασης
- Ανάγνωση και συζήτηση του ππ. 121-24, «η ειλικρινής αυτό-έκφραση είναι σίγουρο ότι

² Να δείτε: Οικογενειακή Ανάπτυξη (Philadelphia. Lippincott. 1962) της Evelyn M. Duvall πλ. 99-100.

φιλοσοφιών ζωής σε μία οικογενειακή φιλοσοφία.

Γ. Πως πρέπει ένα ζευγάρι να συμφωνεί στο να διαφωνεί;

Οι παραγωγικοί καυγάδες είναι εκείνοι που αφήνουν το ζευγάρι δυνατότερο, με τον καθορισμό της κατάστασης που προκάλεσε τον καυγά.

Κανόνες για δημιουργικό καυγά:

1. Να εξηγήσετε ακριβώς αυτό που δεν σας αρέσει και πως θέλετε να αλλάξουν τα πράγματα.
2. Επιμείνετε στο σημαντικό θέμα και αποφύγετε επιπρόσθετα θέματα.
3. Μείνετε σε αυτό μέχρι το να νικήσετε αποτελεσματικά.
4. Προχωρήστε στο επόμενο απλό βήμα για βελτίωση.
5. Εξωτερικεύστε το, μην το αφήσετε να σας κυριεύσει.
6. Να επιτεθείτε στο πρόβλημα και όχι ο ένας στον άλλο.
7. Να αποφύγετε την ανάμειξη συγγενών.
8. Να δώσετε του άλλου να καταλάβει όταν η ένταση αρχίζει να ξεθυμαίνει.

θα δημιουργήσει διαφωνίες μεταξύ άντρα και γυναίκας» στο *Σέξ και Γάμος*.

- Συζήτηση: ο γάμος είναι ένα μέσο αυτό-έκφρασης ή αυτό-υποδούλωσης».
- Επιχειρηματολογία: «ο αυτοέλεγχος και η διακριτικότητα δεν είναι αντιφατικά με την ειλικρίνεια».
- Συζήτηση: «η αυτό-έκφραση μέσα στην οικογένεια και ψυχική υγεία».
- Να ανατεθεί το τεστ στην σελίδα 207 του *Όταν παντρευτείς* για να διευκρινιστούν οι διαφορές μεταξύ καταστροφικών και δημιουργικών καυγάδων.
- Να επαναπροβληθεί το έργο *Αντιμετώπιση συζυγικών καυγάδων*.
- Να ανατεθεί στους μαθητές να παρουσιάσουν τα κεφάλαια 4,5,6, και 7 του *Γίνονται Άντρες και Γυναίκες*.
- Να ανατεθεί στους μαθητές να παρουσιάσουν το φυλλάδιο *Η φιλοσοφία της ζωής*.
- Να ανατεθεί σε ένα μαθητή να παρουσιάσει το ππ. 231-38 (« Τι σχετικά με τους καβγάδες;»), στο *Προσωπική προσαρμογή, γάμος και συζυγική ζωή*.
- Ανάθεση κεφαλαίου 10, «Συνηθισμένοι καυγάδες», στο *Όταν παντρευτείς*.

Περιεχόμενο

Επέκταση της οικογένειας.

A. Ανθρώπινη αναπαραγωγή
(επανάληψη)

B. Οικογενειακή σχεδίαση.

Από τις παλιότερες εποχές που έχουν καταγραφεί στην ιστορία, οι γυναίκες έχουν αναγνωρίσει την ανάγκη να ελέγξουν την αναπαραγωγική δυνατότητα που έχουν να ισορροπήσουν την ικανότητα παραγωγής παιδιών με την ικανότητα να τα συντηρούν. Αιγυπτιακά ιερογλυφικά σκαλισμένα σε πέτρα μιλάνε για αρχαίες σκόνες και ποτά που χρησιμοποιούνταν για να αποτρέψουν την εγκυμοσύνη. Ινδουιστές θεραπευτές 2000 χρόνια πριν καταγράψανε "περιόδους απόλυτης στειρότητας", συγκεκριμένες μέρες του μήνα όπου οι γυναίκες ήταν ανίκανες να συλλάβουν. Οι αμερικανοί ινδιάνοι έφτιαχναν ωμά φαγώσιμα αποστάγματα από φυτά για να εμποδίσουν την γονιμότητα και αυτά τα φυτά, που εξετάστηκαν πρόσφατα, βρέθηκαν όντως να εμποδίσουν την γονιμότητα σε κάποιο βαθμό.

Επιπρόσθετα σε αυτές τις αρχαίες αλλά επιστημονικές απόπειρες πρόληψης της σύλληψης, οι άνθρωποι μέσα στους αιώνες έχουν πειραματιστεί με πομπώδη και παραδοσιακά "σπιτικά γιατρικά" για να αποφευχθεί η σύλληψη με διαφοροποιημένη επιτυχία και πολλά προβλήματα.

Αυτή είναι η πρώτη εποχή όπου η εγκυμοσύνη μπορεί να προληφθεί με ασφάλεια και σχεδόν απόλυτη σιγουριά,

Προτεινόμενες Διδακτικές Ευκαιρίες

- Να προβληθεί το έργο *Το ανθρώπινο σώμα: Το αναπαραγωγικό σύστημα* αν η τάξη επιθυμεί μία επανάληψη.
- Να αναφερθεί στους μαθητές η διαθεσιμότητα του βιβλίου *Έρωτας και σεξ και σε απλή γλώσσα* στην βιβλιοθήκη.
- Να προβληθεί και να συζητηθεί η ταινία *Από γενιά σε γενιά*.
- Να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να υποβάλουν οποιεσδήποτε απορίες μπορεί να έχουν σχετικά με την αναπαραγωγή στο κουτί αποριών και να ξεκαθαριστούν στην τάξη ότι παρανοήσεις τυχόν αποκαλυφθούν.
- Να ανατεθεί το κεφάλαιο 13, "Από πού έρχονται τα μωρά", στο *Όταν παντρευτείς*.
- Να προσκληθεί η σχολική νοσοκόμα για να συζητηθεί για την ανθρώπινη αναπαραγωγή. Να συζητηθεί σύντομα για την κληρονομικότητα και τις γενετικές συμπεριφορές.
- Να συζητηθεί η δυναμική του πληθυσμού και οι κοινωνικο-οικονομικοί λόγοι για τον έλεγχο του μεγέθους της οικογένειας.
- Να συζητηθούν πρόσφατα θέματα επικοινωνιακών μέσων σχετικά με τα προβλήματα του υπερπληθυσμού σε κάποιες από τις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Να συζητηθεί το έργο της Margaret Sanger (άνοιξε την πρώτη κλινική ελέγχου γεννήσεων).
- Ανάγνωση και συζήτηση του βιβλίου *Ένα νέο κεφάλαιο στην οικογενειακή σχεδίαση*.
- Να συζητηθεί το έργο του Anthony Comstock (υπεύθυνος για τους περιοριστικούς νόμους που σχετίζονται με τα μέτρα για τον έλεγχο της γέννας).
- Να προσκληθεί ένας γιατρός ή δάσκαλος για να συζητήσει για την νομική πλευρά του ελέγχου σύλληψης. Ομοσπονδιακοί νόμοι σχετίζονται με την εισαγωγή, μεταφορά και διαπολιτειακή μετακίνηση συσκευών, πολιτειακοί νόμοι δημιουργούν κανονισμούς σε κάθε πολιτεία (κάπου 39 πολιτείες έχουν νόμους).
- Να συζητηθούν οι νόμοι ως ένας

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Οι λειτουργίες μιας οικογένειας

Η οικογένεια είναι πιο βασική, η πιο καθολική από όλες τις κοινωνικές ομάδες στις οποίες ανήκει άνθρωπος. Η βιολογική επίδραση της οικογένειας είναι πολύ σημαντική, αλλά η κοινωνική τους επίδραση είναι εξίσου σημαντική, αφού μέσω της οικογένειας όπου ο άνθρωπος μαθαίνει τους κοινωνικούς του ρόλους.

Οι λειτουργίες της οικογένειας έχουν διαφοροποιηθεί πολύ, από εποχή σε εποχή, από οικογένεια σε οικογένεια. Οι οικογένειες σε αυτή την χώρα ήταν μεγάλες όταν το έθνος ήταν καινούργιο, αλλά σήμερα είναι μικρότερες. Μια οικογένεια μπορεί να είναι ισχυρή σε αγάπη, τρυφερότητα, αλλά να βρίσκεται σε οικονομικούς μελάδες. Μία άλλη οικογένεια μπορεί να τα πηγαίνει καλά στην πνευματική εκπαίδευση, αλλά να μην τα πηγαίνει καλά στην ηθική και θρησκευτική εκπαίδευση. Κάποιες οικογένειες εκτελούν όλες τις λειτουργίες άσχημα, ενώ άλλες μπορεί να εκτελούν τις συναισθηματικές, τις οικονομικές, τις εκπαιδευτικές και τις θρησκευτικές λειτουργίες τους σωστά.

Ένα επαρκές εισόδημα είναι ένας επιθυμητός στόχος για κάθε οικογένεια. Η σημερινή οικογένεια είναι πολύ πιθανό να πουλήσει τον μόχθο της για τα χρήματα. Τα χρήματα συνήθως ξοδεύονται για προϊόντα που χρειάζεται η οικογένεια. Σε περιπτώσεις όπου το εισόδημα διακόπτεται ή μοιράζεται σημαντικά εξαιτίας παρατεταμένης ασθένειας, ανεργίας, της εγκατάλειψης ή του θανάτου αυτού που κέρδιζε το εισόδημα, άλλη πρόνοια πρέπει να γίνει. Ο αριθμός των γυναικών που ασχολούνται επικερδέστατα στην αμερικανική εργατική δύναμη έχει αυξηθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες. Όταν μία οικογένεια βρίσκεται σε μεγάλη δυσκολία, το πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας, που λειτουργεί σαν μία από κοινού προσπάθεια των εθνικών, των πολιτειακών και των τοπικών μονάδων της κυβέρνησης, μπορεί να βοηθήσει.

Η οικονομική σημασία της οικογένειας δεν περιορίζεται στα προβλήματα της εξοικονόμησης και του μοιρασμού του εισοδήματος, αλλά προεκτείνεται στην κατοχή τραπεζικού λογαριασμού και την κατοχή και μεταφορά ιδιοκτησίας.

Οι άντρες και οι γυναίκες περιμένουν μια μεγάλη ποικιλία ρόλων για τον καθένα. Αυτές οι προσδοκίες διαφέρουν από ζευγάρι σε ζευγάρι, από οικογένεια σε οικογένεια. Σ' ένα σπίτι μια γυναίκα μπορεί να αναμένεται να δουλέψει εκτός σπιτιού, ενώ σε ένα άλλο η θέση της είναι στο σπίτι. Σε μια οικογένεια ένας άντρας μπορεί να αναμένεται να είναι σύντροφος στην γυναίκα του και στα παιδιά του, σ' ένα άλλο οι ρόλοι του μπορεί να καθοριστούν πιο παραδοσιακά. Γενικά, η γενική κατεύθυνση είναι για τον άντρα και την γυναίκα να περιμένουν πιο πολλά ο ένας από τον άλλο απ' ότι παλιότερα περίμεναν. Ο ένας περιμένει από τον άλλο να είναι ένας κατανοητός σύντροφος, ένας πολύ καλός συνάδελφος και ένας στοργικός και ένας φιλικός γονέας.

Η οικογένεια έχει αποκηρυχθεί ως ένα κέντρο της οικογενειακής εργασίας και της επίσημης θρησκευτικής μόρφωσης. Ωστόσο, είναι ακόμα τρομερά αποτελεσματική στην ανάπτυξη του ιδεαλισμού, ηθικών και πνευματικών γνωρισμάτων, καθώς και αξιών στα μέλη της. Σε συνεργασία με την εκκλησία και άλλες θρησκευτικές οργανώσεις, η οικογένεια βρίσκει νέες ευκαιρίες στην θρησκευτική εκπαίδευση. Όταν σκεφτούμε τι μπορεί να κάνει η θρησκεία για κάθε άτομο, καταλαβαίνουμε γιατί η θρησκευτική πίστη μπορεί να συνεισφέρει στην ευτυχία του γάμου και της οικογενειακής ζωής. Η εσωτερική ασφάλεια μιας

θησκευτικής πίστης μπορεί να βοηθήσει ένα άνθρωπο να είναι πιο κατανοητός και ευαίσθητος στην ικανοποίηση των αναγκών των άλλων.

Η οικογένεια είναι το κλειδί της μεταβίβασης της κοινωνικής καλλιτεχνικής κληρονομιάς από γενιά σε γενιά. Είναι επίσης το πρώτο σημαντικό τμήμα της κοινωνίας για την εκπαίδευση του παιδιού ως μέλος μιας ομάδας και της κουλτούρας του και των κοινωνικών ρόλων που θα χρειαστεί να αναλάβει. Η διαδικασία της μάθησης ονομάζεται κοινωνικοποίηση. Τα παιδιά δεν γεννιούνται με μια γλώσσα, πρέπει να την μάθουν. Πρέπει να μάθουν τις ηθικές αξίες, τα έθιμα και τις κοινωνικές συμπεριφορές καθώς κοινωνικοποιούνται προοδευτικά. Η οικογένεια, βέβαια, δεν προσπαθεί πλέον να εκπαιδεύσει το παιδί να είναι άυταρκες, να κάνει όλα τα πράγματα σωστά, η βοήθεια άλλων θεσμών όπως του σχολείου και της εκκλησίας θεωρείται δεδομένη. Ωστόσο, η οικογένεια πραγματοποιεί ακόμα πολλές ανεπίσημες εκπαιδευτικές λειτουργίες όπως το να διδάξει στο παιδί για τις διάφορες κοινωνικές ομάδες, κοινωνικές σχέσεις, έθιμα και πρότυπα, όπως επίσης και το να βοηθούν το παιδί στην ανάπτυξη μιας ευχάριστης προσωπικότητας. Πιθανότατα η πιο ζωτικής σημασίας οικογενειακή λειτουργία είναι να διδάξει το παιδί την φυσική του γλώσσα. Από τους γονείς του το παιδί μαθαίνει να προφέρει λέξεις και εξοικειώνεται με κάποιες από τις ιδέες που εκφράζει η κάθε λέξη. Συγκεκριμένες λέξεις φέρουν γέλιο και λέγοντας άλλες δέχεται επίπληξη. Όσο μεγαλώνει το παιδί και μαθαίνει νέες λέξεις, συλλέγει από την οικογένειά του περίπλοκες συμπεριφορές ή ιδέες για το τι σημαίνει η κάθε λέξη. Για παράδειγμα, ένα παιδί μπορεί να αναπτύξει μία ευνοϊκή ή αρνητικές εικόνες της λέξης δουλειά, ανάλογα με το αν η οικογένεια του μιλάει γι' αυτήν ως κάτι ελεεινό και με πολύ ταλαιπωρία ή ως ευκαιρία και ως πρόκληση.

Παρόμοια, τα παιδιά μπορεί να μάθουν καλύτερα την σημασία της λέξης "δημοκρατία" σε μια δημοκρατική οικογένεια όπου κάθε μέλος έχει εξίσου δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σε κάποια σπίτια τα υπέρ και τα κατά ενός θέματος συζητούνται ελεύθερα, αποφάσεις παίρνονται αφού όλοι έχουν εκφράσει την άποψή τους και οι αξίες της οικογένειας έχουν ληφθεί υπόψιν. Όλα τα μέλη της οικογένειας, συμπεριλαμβανομένου και των παιδιών μπορούν να εκφράσουν τις ιδέες τους και ξέρουν ότι θα λάβουν δίκαιη μελέτη. Μέσα από την μάθηση του να κάνουν σχέδια όλοι μαζί, να αναλαμβάνουν ευθύνες για τις αποφάσεις και να υπακούν στις εντολές, τα παιδιά μαθαίνουν τι σημαίνει η δημοκρατία. Η σχέση μεταξύ της οικογενειακής δομής και της μορφής της κυβέρνησης μας πρέπει να εξασκούμε την δημοκρατία στα σπίτια μας.

Οι λέξεις που χρησιμοποιεί μια οικογένεια εκφράζουν ορισμένες προκαταλήψεις και έτσι τόσο οι λέξεις όσο και οι συμπεριφορές περνούν στο παιδί. Κάποιες οικογένειες δείχνουν την έλλειψη υπομονής τους με τον τρόπο που μιλούν για μια οικογένεια διαφορετικής φυλής, εθνικής καταγωγής ή οικονομικής τάξης. Άλλες οικογένειες δεν συνδέουν ποτέ με λέξεις ή πράξεις ιδέες ανωτερότητας ή κατωτερότητας με κοινωνικές, φυλετικές ή εθνικές ομάδες. Σε κάθε περίπτωση, το παιδί θα αναπτύξει συγκεκριμένες συνήθειες σκέψης και συμπεριφοράς, ανάλογα με το τι βλέπει και ακούει στο σπίτι.

Το παιδί μαθαίνει τα ιδανικά του σωστού και του λάθους μέσα από την σύνδεση με λέξεις όπως "κακό", "άτακτος", "καλό", "ωραία", "καλά", τις οποίες ακούει πολλές φορές καθημερινά. Τα πρότυπα συμπεριφοράς των γονιών του μεταδίδονται μέσω παραδείγματος. Μαθαίνει ότι είναι κακό να λες ψέματα, παρόλα αυτά μπορεί να ακούσει να λέγονται ψέματα στο τηλέφωνο όταν λέγονται κοινωνικές δικαιολογίες. Μέσα από την πρώτη του σύγκυση αρχίζει να αναρωτιέται αν υπάρχουν αποχρώσεις του καλού και του κακού. Οι δύο ενήλικες που του κρατούν καθημερινά συντροφιά με αυτόν τον τρόπο του παίρνουν τις προκαταλήψεις και τις αρχές του.

Έπρεπε να περιμένω έξι μήνες πριν μπορέσω να γράψω αυτό το άρθρο, έστω και ανώνυμα. Η πληγή ήταν τόσο βαθιά που μόνο ο χρόνος μπορούσε να γιατρέψει τις πληγές. Τότε μαζί με τον χρόνο ήρθε και η επίμονη πίστη ότι ίσως, λέγοντας την ιστορία μας, θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε άλλους να αποφύγουν την παράλογη τραγωδία που διαστρέβλωσε την ζωή των δύο οικογενειών. Γιατί όσο και να προσπαθούμε να αποφύγουμε να το παραδεχτούμε, τραγωδία ήταν αυτό που συνέβη, και εμείς οι γονείς πρέπει να μοιραστούμε την ευθύνη.

Ήταν ένα θαυμάσιο φεγγαρόλουστο σαββατιάτικο βράδυ του Μαΐου. Ο άντρας μου και εγώ διαβάζαμε στο ταπεινό μας σπίτι σε μια τυπική μεσοδυτική πόλη. Ο δεκαοχτάχρονος γιος μας, ο Paul, είχε φύγει δύο ώρες νωρίτερα για να συνοδεύσει την σταθερή κοπέλα του, Nancy Crawford, στον σχολικό χορό.

Όταν άνοιξε η πόρτα στις 10 η ώρα και ο Paul μπήκε μέσα μόνος του, εγώ και ο Nathan κοιταχτήκαμε ξαφνιασμένοι. Ακόμη πριν μιλήσει ο Paul, ήξερα ότι κάτι τρομερό είχε συμβεί. Έσφιξε τα μεγάλα χέρια του και είπε αργά: “Η Nancy θα αποκτήσει παιδί. Θα παντρευτούμε. Μόλις το είπε στην οικογένειά της.”

Για ένα λεπτό, λες και δεν είχα ακούσει, κοίταξα το όμορφο και δυνατό πρόσωπο του Paul τότε αυτά που μόλις είχε πει άρχισαν να διεισδύουν στο μυαλό μου. Εκπληκτη, κοίταξα τον Nathan. Είχε σηκώσει τα χέρια του για να καλύψει το πρόσωπό του.

Γύρισα πίσω στον γιο μας, τον αξιόπιστο Paul, για να ήμασταν τόσο υπερήφανοι, τον τελειόφοιτο που ψηφίστηκε πιο πιθανός για να επιτύχει, τον σταρ του μπάσκετ. Πόσο ευχαριστηθήκαμε όταν ο Paul καταστάλαξε στο να έχει σταθερό δεσμό με την Nancy, μία καλλονή με μυαλό και χαρακτήρα, πρόεδρο της τάξης. Τώρα είπε βραχνά: “Μητέρα-πατέρα συγνώμη που σας πλήγωσα. Ζητώ ειλικρινά συγνώμη”.

Άκουσα τα λόγια μου να καταρρέουν: “Ωστε έτσι απέδειξες πόσο πολύ αγαπάς την Nancy. Πως ακριβώς θα υποστηρίξεις την γυναίκα σου; Και σε εμπιστευτήκαμε! Ω, Paul, πως μπόρεσες να κάνεις κάτι τέτοιο;”

Ο Nathan ένας καθηγητής ιστορίας στο γυμνάσιο, είχε δράσει ως σύμβουλος για μαθητές που βρισκόντουσαν σε μελαδές. Αλλά αυτή την φορά ο μαθητής ήταν, τι τραγωδία και αυτή, το ίδιο του το παιδί. Ο Paul απάντησε ειλικρινά στην ερώτηση του πατέρα του. Λίγες μέρες νωρίτερα, είχε πάει με την Nancy στον οικογενειακό γιατρό τους. Νωρίτερα εκείνο το απόγευμα, είχαν τηλεφωνήσει για τα αποτελέσματα του τεστ εγκυμοσύνης. Η Nancy ήταν δύο μηνών έγκυος. Ο γιατρός τους έβαλε να υποσχεθούν ότι θα ενημερώσουν τους γονείς τους μέσα στο Σαββατοκύριακο.

Ξαφνικά, ήμουν ευγνώμων που ο δωδεκάχρονος γιος μας, Tony, έλειπε σε ταξίδι με προσκόπους. “Τι είπαν οι Crawford; ρώτησε ο Nathan.

Ο Paul πέρασε τα δάκτυλα του μέσα από το κοντό του κούρεμα. “Η κυρία Crawford δεν είπε πολλά. Απλώς έκλαψε. “Τότε προχώρησε γρήγορα”. Ο πατέρας της Nancy ήταν υπερβολικά θυμωμένος. Αλλά είπε ότι δεν έπρεπε να παντρευτώ την Nancy αν δεν ήθελα και εγώ”.

“Ναι, διέκοψα”. Η Nancy μπορεί να πάει σε ένα σπίτι και να δώσει το παιδί σε ένα πρακτορείο για υιοθεσία”.

Ο Paul κούνησε το κεφάλι του. “Ω, όχι”, είπε σχεδόν ψιθυρίζοντας. “Δεν θα άφηνα την Nancy να κάνει κάτι τέτοιο. Αρχικά, θα το σκάγαμε, αλλά ξέραμε ότι αυτό δεν θα έλυγε τίποτα. “Το πρόσωπό του ήταν τόσο σοβαρό, τόσο θλιβερά ανώριμο, τα

λόγια του ήταν τόσο ειλικρινή. “Θέλουμε να παντρευτούμε και να το κάνουμε σωστά”.

Απότομα ο Nathan σταμάτησε να βαδίζει στο πάτωμα. “Paul καταλαβαίνεις φυσικά ότι αν παντρευτείς, δεν μπορείς να πας πανεπιστήμιο; Θα ήταν δύσκολο έτσι και αλλιώς”. Ο Nathan σήκωσε τα χέρια του αβοήθητα, θεωρούσε σίγουρη την κολεγιακή εκπαίδευση του γιου του. “Να ξέρεις ότι οι Crawford δεν θα μπορέσουν να σε βοηθήσουν καθόλου. Δεν μπορούν να στείλουν τη Nancy στο γυναικείο κολέγιο εδώ στην πόλη μας”.

Το πηγούνι του Paul τρεμούλιασε για λίγο. “Θα βρω μια καλή δουλειά και θα εξοικονομήσω λεφτά. Και έχω λεφτά στην τράπεζα”.

Ο Nathan κούνησε το κεφάλι του. “Είναι αδύνατο να κερδίζεις αρκετά λεφτά για να είσαι σύζυγος και φοιτητής ταυτόχρονα”.

Παρόλο που είχε χλομιάσει και έτρεμε, ο Paul επέμεινε στο ότι ανεξάρτητα από τις συνέπειες, αγαπούσε την Nancy και ήθελε να την παντρευτεί. Η καρδιά του πόνεσε από την αφελή πίστη του στην δύναμη του νεαρού έρωτα.

Πόσο συχνά είχα ακούσει τον Nathan να μιλάει δημόσια για την αύξηση των νεαρών γάμων. Μελέτες απέδειξαν, επισήμια, ότι περισσότερα κορίτσια τώρα παντρεύονται στα 18 αντί σε κάποια ηλικία, ότι μία στις έξι νέες ήταν ήδη έγκυος, ότι το ποσοστό διαζυγίων στους έφηβους ήταν υψηλότερο από ότι σε κάθε άλλη ηλικία. Οι στατιστικές πιθανότητες ήταν υπερβολικά εναντίον ενός διαρκή γάμου για τον Paul και την Nancy, σε οποιαδήποτε περίπτωση.

Τελικά η απαισία βραδιά πέρασε και ήταν Κυριακή. Ο Nathan τηλεφώνησε στους Crawford και τους κάλεσε σπίτι. Ο Oscar Crawford ήταν λογιστής στην πόλη μας. Η γυναίκα του, η Ethel, και εγώ είχαμε επιφανειακά γνωριστεί μέσω του ειδυλλίου του Paul με την Nancy, την μεγαλύτερη από τέσσερα παιδιά. Φοβόμουνα να συναντήσω τους Crawfords. Αλλά όταν τους είδα να μπαίνουν αργά από την αυλή μας, η Nancy περπατούσε με σκυμμένο το κεφάλι, ανάμεσα από τους γονείς της, στιγμιαία ένοιωσα μεγαλύτερη θλίψη γι’ αυτούς παρά για εμάς.

Και οι τέσσεροι ενήλικες αντάλλαξαν αμήχανες φιλοφρονήσεις. Μισοπερίμενα ότι θα ένοιωθα την ανάγκη να μιλήσω ανοιχτά, να πω στην Nancy και στον Paul τι έκανε η εγωιστική πράξη τους στις οικογένειές μας. Αλλά τα καφέ μάτια της Nancy ήταν τόσο φοβισμένα και ικετευτικά όπως ενός τραυματισμένου ελαφιού. Κράτησα το στόμα μου κλειστό.

Το πρόσωπο του Nathan κοκκίνισε. “Δεν μπορείς να επιμένεις. Ο Paul είναι ανήλικος και πρέπει να έχει την άδεια μας για να παντρευτεί”.

Η κυρία Crawford είπε περιφρονητικά. “Τελικά το αγόρι σου με ξεγέλασε. Νόμισα πως η Nancy ήταν ασφαλής μαζί του”.

“Χρειάζεται πάντα δύο άτομα”, πετάχτηκα.

Ξαφνικά το πρόσωπο της κυρίας Crawford μαλάκωσε. “Συγγνώμη. Δεν το εννοούσα με αυτό τον τρόπο. Είμαστε όλοι μαζί σ’ αυτό”.

Ένα βλέμμα ευαίσθητης κατανόησης πέρασε ανάμεσά μας. Εμείς οι γονείς των οποίων οι ζωές είχαν μπερδευτεί προσπαθήσαμε να καταλήξουμε σε μια λογική λύση. Τι ακριβώς έπρεπε να κάνουμε; Τελικά αποφασίσαμε να αφήσουμε τα παιδιά μας να παντρευτούν, γιατί φαινόταν πιο ρεαλιστικό να περιμένουμε ή να αναγκάσουμε την Nancy να διαλέξει μεταξύ του να αποκτήσει ένα νόθο παιδί από το να παντρευτεί τον Paul.

Κατά την διάρκεια των επόμενων τριών εβδομάδων πριν σταματήσει το σχολείο, έπρεπε να συμπεριφερόμαστε σαν να ήταν φυσιολογικό να ετοιμάζουμε ένα ξαφνικό γάμο δεκαοχτάχρονων. Αλλά μία μέρα ένας σαστισμένος Tony με ρώτησε:

“Κάποια παιδιά στο σχολείο είπαν ο Paul έπρεπε να παντρευτεί την Nancy. Τι σημαίνει αυτό;”

Ήταν η πιο δύσκολη ερώτηση που έπρεπε ποτέ να απαντήσω. Ελπίζω να την αντιμετώπισα χωρίς να φανέρωσα πολλή από την απέχθεια που ένοιωθα απέναντι στον Paul.

Υπήρχαν τόσες πολλές ερωτήσεις που δεν μπορούσα να απαντήσω. Ο Paul και η Nancy είχαν λάβει σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στο σχολείο και διδασκαλία σε ένα ευπρεπή ηθικό κώδικα από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένου και των γονιών τους. Ποιος ή τι θα ήταν αυτό που θα κατηγορούσε δύο φαινομενικά συμπαθητικούς έφηβους επειδή μπλέχτηκαν σε μελάδες;

Ήταν εύκολο να στραφείς κατά της κοινωνίας, μες τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να δίνουν έμφαση στην ικανοποίηση των σεξουαλικών ενστίκτων ως φυσικά και γοητευτικά. Ή ίσως στον 20ο αιώνα, στον οποίο τόσοι άνθρωποι φοβούνται ότι μπορεί να μην υπάρχει αύριο, μόνο σήμερα. Είναι εύκολο να κατηγορείς την επικρατούσα συμπεριφορά ότι η υπερβολική αγνότητα είναι παλιομοδίτικη.

Ήταν δυσκολότερο να κατηγορήσω τον εαυτό μου. Αλλά όταν έκανα μια ειλικρινή ανασκόπηση της ζωής μου ως μητέρα του Paul, συγκεκριμένες σκηνές ήρθαν στο μυαλό μου.

Αρκετό καιρό πριν, είχα παρατήσει το να πηγαίνω στην εκκλησία, υποθέτοντας ότι ο Paul μπορούσε να μάθει την διαφορά μεταξύ του σωστού και του λάθους στο σπίτι, μπορούσε να διαλέξει την δικιά του θρησκεία όταν μεγαλώσει. Φυσικά, σύντομα παράτησε το κατηχητικό. Αλλά ποια πνευματική έμπνευση του είχα δώσει ως υποκατάστατο της εκκλησίας;

Και ήμουν γελοία ανυπόμονη να ξεκινήσει να βγαίνει ραντεβού, να πετύχει σ' ένα κοινωνικό επίπεδο, τον είχα ενθαρρύνει να κερδίσει χρήματα και να αγοράσει ένα σκελετό αυτοκινήτου. Τον είχα αναγκάσει να μεγαλώσει πολύ γρήγορα. Τώρα αναπόφευκτα, πρέπει να μεγαλώσει γρηγορότερα απ' ό,τι ονειρεύτηκα ότι θα ήταν αναγκαία.

Ένας επαναλαμβανόμενος καυγάς μεταξύ εμένα και του Nathan ήρθε και με στοίχειωσε. Ο Nathan ανησυχούσε που ο Paul και η Nancy ήταν πολύ μαζί, και είχε επισημάνει τις γνωστές παγίδες του να κάνεις μια «σταθερή σχέση». Όταν με ρώτησε για το πολύωρο διάβασμα τους στο δωμάτιο αναψυχής στο υπόγειο, τον χλεύασα. Τώρα, πολύ αργά, κατάλαβα ότι τι δωμάτιο αναψυχής ήταν το μέρος όπου ξεκίνησε η τραγωδία.

Ήταν καλοί νέοι. Αλλά, ως γονείς έπρεπε να τους μιλήσουμε άμεσα, χωρίς προκαταλήψεις για την καταπληκτική δύναμη που έχει το σεξ να ηρεμεί την συνείδηση. Έπρεπε να τους ξεκαθαρίσουμε πόσο προσεχτικοί πρέπει να είναι σχετικά με τους κινδύνους πριν το πάθος κυριεύσει. Δεν τους είχαμε δώσει ένα σταθερό τοίχο να ακουμπήσουν όταν τα αισθήματα τους άρχισαν να γίνονται δυνατά.

Προοδευτικά, αναγνώρισα τον εαυτό μου ως ένα ένοχο μέλος της χαλαρής κοινωνίας που κατέκρινα.

Την νύχτα της αποφοίτησης, ο Nathan και εγώ ακούσαμε την εξύμνηση του λαμπρού μέλλοντος της νεότητας. Ο Paul έλαβε το δίπλωμα του και όπως χειροκροτάγαμε προσπαθήσαμε να μην σκεφτούμε πόσο συγκινημένοι θα είμαστε αν ...

Δυο ημέρες νωρίτερα, η '55 Ford του Paul μπήκε ουρλιάζοντας στην οδό αυτοκινήτων του σπιτιού μας και όρμησε μέσα στην κουζίνα. « Έχω μια φοβερή δουλειά ολικής απασχόλησης στο γκαράζ του Blakely». Τα μάτια έλαμπαν. «Φυσικά στην αρχή θα βάζω βενζίνη. Αλλά στην συνέχεια θα μπορέσω να δουλέψω σαν μηχανικός». Συνεπαρπένος, περιέγραφε πόσα πολλά λεφτά θα μπορούσε να μαζέψει.

Όσο πιο πολύ ενθουσιασμένη μπορούσα είπα: «Αυτό είναι πολύ καλό, Paul».

Τον παρακολούθησα όπως ξεφύλλιζε τις σελίδες της πρωινής εφημερίδας. Μόνο για μια στιγμή κοίταξε το θέμα της καταχώρισης των κολεγίων που είχαν διαλέξει οι συμμαθητές του. «Που είναι εκείνη η αγγελία-μια πολύ καλή επιπλωμένη γκαρσονιέρα με κουζινίτσα;».

Πήρε ένα νούμερο και μίλησε για πολύ λίγο. Ντροπιασμένος, απομακρύνθηκε από το τηλέφωνο. «Το ενοίκιο είναι 125\$-πιο πολύ από το μισό μου μηνιαίο μισθό».

Ο Paul έκατσε αργά στο τραπέζι της κουζίνας. Τοποθέτησε το πηγούνι του στο χέρι του. «Μαμά είμαστε σίγουροι ότι θα βρούμε κάτι καλό σύντομα-έτσι δεν είναι;».

Παρακολούθησα τον Paul να περνάει αργά το χωλ, να πηγαίνει στο δωμάτιο του και κλείνει δυνατά την πόρτα πίσω του. Ήξερα τότε ότι ο γιος μου κατάλαβε, για πρώτη φορά, ότι η ζωή έκλεισε την πόρτα σ' αυτόν, ότι η πόρτα του μέλλοντος είχε κλείσει δυνατά.

Η ημέρα του γάμου είχε φτάσει, μία μέρα που είχα κάποτε ονειρευτεί, τώρα την φοβόμουν. 21 άτομα είχαν συγκεντρωθεί στο στενό, πεντακάθαρο καθιστικό των Crawford, εκτός από τους άμεσους συγγενείς, οι μοναδικοί καλεσμένοι ήταν συμμαθητές του Paul και της Nancy. Το δωμάτιο έμοιαζε ζεστό και κλειστό καθώς ένα κορίτσι τραγουδούσε με υψηλή φωνή το "Σε αγαπώ πραγματικά".

Η καρδιά μου επιταχύνθηκε όταν ο Paul, τόσο ευθύς και όμορφος, προσήλθε και στάθηκε μπροστά στον ιερέα. Πόσο υπερήφανη θα ήμουν αλλιώς.

Το παράφωνο πιάνο έπαιζε γενναία το "Έρχεται η νύφη". Και εκεί ήταν η Nancy, ερχόταν αργά από το μικρό χωλ στο μπράτσο του πατέρα της. Το όμορφο της πρόσωπο ήταν κάπως λυπημένο. Τότε αυτή και ο στωικός πατέρας της βρέθηκαν δίπλα στον Paul.

Ο ιερέας ξεκίνησε, "Αγαπητοί πολυαγαπημένοι, μαζευτήκαμε απόψε εδώ". Εστίασα το μυαλό μου στο κενό. Ούτε ένα δάκρυ δεν έπρεπε να δραπετεύσει. Ο Nathan με σκούνηξε. Σηκώθηκα για την τελική προσευχή.

Όταν ο Paul βοήθησε την Nancy να κόψουν την γαμήλια τούρτα, όλοι πίναμε κοκτέιλ. Αμέσως μετά το γαμήλιο πάρτι συγκεντρώθηκε μπροστά στο γκαζόν. Τελικά, ο νέος σύζυγος και η γυναίκα του αναδύθηκαν από την πόρτα του γκαράζ εν μέσω ρυζιού. Βιαστικά πήγαν στο σκελετό του αυτοκινήτου Paul. Άνοιξε την πόρτα με ένα κραδασμό. "Έλα γυναίκα, έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε".

Χαιρετήσαμε όλοι ζωνηρά όπως έφευγαν για ένα πενήντημερο μήνα του μέλιτος. Και αυτό θα ήταν το τέλος του σκληρά κερδισμένου κεφαλαίου του Paul για το κολέγιο.

Οι άλλοι μπήκαν μέσα στο σπίτι. Ο Nathan και εγώ σταθήκαμε στο πεζοδρόμιο μέχρι να εξαφανιστεί άμεσα το αυτοκίνητο. "Ο Θεός να τους βοηθήσει και εμάς, είτε θερμά ο Nathan".

Έβαλε το χέρι του γύρω μου. Περιπατήσαμε δυστυχισμένα προς το σπίτι. Ήξερα ότι σκεφτόταν το ίδιο πράγμα. Ας είχαν μόνο περιμένει!

Για πάντα μαραμένα στην καρδιά μου είναι τα λόγια που δεν μπόρεσα να πω στον Paul. Τα λέω τώρα, όχι από πικρία ή θυμό, και όχι επειδή θα βοηθήσουν τον Paul, αλλά μάλλον, επειδή κάποιο αγόρι, κάποια κοπέλα, μπορεί να τα θυμηθούν κάποια στιγμή πριν είναι πολύ αργά. *Paul, καμία λογική αιτιολόγηση, κανένα πονηρό σόφισμα, καμία "μοντέρνα" διαστρέβλωση της ηθικής μπορεί να αλλάξει το γεγονός ότι η ζωή σου και οι ζωές αυτών που σε αγαπούν δεν θα είναι ποτέ οι ίδιες, δεν θα είναι ποτέ όσο ευχαριστημένοι ή χαρούμενοι ή αισιόδοξοι όσο ήταν κάποτε, επειδή για μία εγωιστική στιγμή αγνόησες την ευθύνη σου απέναντι στην Nancy, στην κοινωνία σου, στον εαυτό σου.*

Συμβουλές για τον γάμο

Οι συμβουλές για ένα γάμο είναι όσο παλιός είναι και ο γάμος, αλλά ως επάγγελμα εί-σχετικά νέο. Πρότυπα για την έκδοση άδειας και τη εξάσκηση είναι σχεδόν ανύπαρκτα. Αυτή η έλλειψη αναγκών για την έκδοση άδειας επιτρέπει κομπογιαννίτες να “κρεμάσουν την πινακίδα σύμβουλος σε θέματα γάμων”· επιπλέον, έχει επιτρέψει σε άτομα με καλές προθέσεις, αλλά ανίκανους να μπουν στον χώρο συμβούλων σε θέματα γάμων. Τέτοιοι μη-επαγγελματίες σύμβουλοι έχουν προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στις ζωές πολλών ανθρώπων. Ακόμη και να ζητάς την συμβουλή ή πολιτική δράσης ενός γείτονα, φίλου ή συγγενή μπορεί να δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από ότι θα λύσει. Οι καλοπροαίρετοι μπορούν να δημιουργήσουν περισσότερα προβλήματα απ’ότι οι τσαρλατάνοι-απλώς δεν πληρώνονται γι’ αυτό.

Οι ικανοί σύμβουλοι είναι πολύ απαραίτητοι στο να βοηθούν άτομα που αντιμετωπίζουν συζυγικά προβλήματα. Βασικά, οι συμβουλές σε θέματα γάμου είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης, μια μέθοδος ελάττωσης της συναισθηματικής έντασης, μια μέθοδος που μπορεί να βοηθήσει τα ζευγάρια να λύσουν ένα πρόβλημα και ένας τρόπος για την ανάπτυξη καλύτερων υποδειγμάτων για την επίλυση προβλημάτων. Μια διάκριση πρέπει να γίνει κατανοητή: οι συμβουλές σε θέματα γάμου δεν είναι ψυχοθεραπεία. Είναι αλήθεια ότι μερικές συζυγικές δυσκολίες μπορεί να είναι συμπτώματα συναισθηματικών προβλημάτων, αλλά τα πιο πολλά από τα συζυγικά προβλήματα πρέπει να θεωρηθεί ότι έχουν φθάσει στον σύμβουλο από συναισθηματικά φυσιολογικούς ανθρώπους. Και για αυτό, άνθρωποι που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην συζυγική τους σχέση και που αναζητούν την βοήθεια ενός επαγγελματία συμβούλου σε θέματα γάμου έχουν το δικαίωμα να περιμένουν να εξεταστεί η συζυγική τους σχέση και όχι απαραίτητα το κεφάλι τους.

Η πιο αξιόπιστη πηγή, απ’ την οποία ένας άνθρωπος μπορεί να ζητήσει βοήθεια στην επιλογή συμβούλου για θέματα γάμου, είναι η Αμερικάνικη Ένωση Συμβούλων σε θέματα γάμου, μία επαγγελματική οργάνωση που έχει θέσει κάποια κριτήρια στα οποία όλα τα μέλη της πρέπει να εμένουν και η οποία εργάζεται ενεργά για να υλοποιήσει την νομοθεσία σε διάφορες πολιτείες. Γράψτε στην Αμερικάνικη Ένωση Συμβούλων σε θέματα γάμου, 3603 Lemmon Avenue, Dallas, Texas 75219 και ζητήστε τους να σας παραπέψουν σ’ ένα σύμβουλο στην περιοχή σας.

Τα κριτήρια μιας καλής υπηρεσίας συμβουλών σε θέματα γάμου είναι απλά. Έχουν ανακεφαλαιωθεί στα ακόλουθα:

“Μια καλή υπηρεσία συμβουλών σε θέματα γάμου”

1. Δεν υπόσχεται γρήγορα αποτελέσματα ή απότομες κρίσεις.
2. Δεν κάνει διάγνωση μέχρι να γίνει μια προσεχτική μελέτη.
3. Κρατά όλες τις πληροφορίες εμπιστευτικές.
4. Μπορεί να χρεώσει ονομαστικές τιμές οι οποίες συζητιόνται ειλικρινά.
5. Μπορεί να καλέσει άλλους εκπαιδευμένους ειδικούς για να βοηθήσουν.
6. Χρησιμοποιεί μόνο εκπαιδευμένο προσωπικό από διάσημα κολλέγια που ειδικεύονται σε πεδία όπως κοινωνική εργασία, ανθρώπινη ανάπτυξη, ψυχιατρική και σχετικούς τομείς. (Τουλάχιστον ένα δίπλωμα master σε μια ειδικευμένη περιοχή είναι το σύνηθες επαγγελματικό κριτήριο.)
7. Συνδέεται με τέτοια αξιόπιστα σώματα όπως τοπικά συμβούλια κοινωνικών πρατορείων και εθνικά με τόσο επαγγελματικούς οργανισμούς όπως το Εθνικό

Συνέδριο Κοινωνικής Εργασίας και το Εθνικό Συμβούλιο Οικογενειακών Σχέσεων. Δεν διαφημίζει ή προσπαθεί να αυξήσει την δουλειά του, βασιζόμενη στην αργά αυξανόμενη πελατεία ευχαριστημένων χρηστών μέσω αναφορών από άλλα πρακτορεία και επαγγελματίες.

8. Μπορεί να έχει ένα σώμα μελών και ένα σώμα διευθυντών που αποτελείται από αξιόπιστους πολίτες που αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποστηρίξουν το πρόγραμμα και να το διερμηνεύουν την κοινότητα.

Ο γάμος σου θα είναι διαφορετικός

Πριν κάποιες γενιές ο άντρας ήταν πραγματικά το αφεντικό στο σπίτι. Ήταν το φυσικό του δικαίωμα. Η γυναίκα του έπαιρνε διαταγές και μπορεί να του απείθυνε το λόγο ως “Κύριο Brown”. Αν κάποια πειθαρχία χρειαζόταν για τα παιδιά, επέβαλλε τον νόμο και ίσως θα έδινε έμφαση στις συμβουλές του μπορεί να έριχνε καμμία με το καυσόξυλο. Ακούγεται λίγο μοναρχικό, έτσι δεν είναι;

Αλλά όταν σταματάς για να το σκεφτείς, υπάρχουν πολλά προτερήματα στους μοντέρνους γάμους που δεν υπήρχαν στις παλιότερες εποχές. Ενώ ένας γέρος μπορεί να έχει μια μικρή γυναίκα που θα τρέχει και θα κάνει τις μικρότερες δουλειές, είναι αμφίβολο ότι η γυναίκα του θα του έδινε το είδος της συντροφιάς που η μελλοντική γυναίκα του, με την καλύτερη μόρφωση και κατανόηση του κόσμου έξω από το σπίτι της, θα μπορούσε να του δώσει.

Και θα είσαι περισσότερο ικανός να καταλάβεις την γυναίκα σου και τα ενδιαφέροντά της, εξαιτίας της συμμετοχής μέσα στο σπίτι. Στην πραγματικότητα άντρες και γυναίκες μοιράζονται πιο πολλές εμπειρίες και, σαν αποτέλεσμα, μπορούν να χαρούν πιο στενή συντροφικότητα τον γάμο τους.

Ένας άντρας σήμερα είναι ακόμα η κεφαλή του σπιτιού. Από έθιμο και από τον νόμο, είναι ηθικά και οικονομικά υπεύθυνος για την ευημερία της γυναίκας του και των παιδιών του, αλλά ο μοντέρνος γάμος είναι περισσότερο συνεργάσιμος και μια μοιρασμένη σχέση απ’ότι ήταν κάποτε. Οι άντρες και οι γυναίκες συμβουλευονται ο ένας τον άλλο σχετικά με τα προβλήματά τους και μαζί βρίσκουν ικανοποιητικές λύσεις. Είναι μια δώσε-πάρε σχέση, ένα μοίρασμα ιδεών, επιθυμιών και απόψεων που έχει σαν αποτέλεσμα τους στενότερους δεσμούς αγάπης μεταξύ του άντρα και της γυναίκας.

Ένας γάμος σήμερα είναι μια μοιρασμένη εμπειρία στην οποία δύο άτομα φέρνουν τα καλύτερα χαρακτηριστικά τους και εμφανίζουν κάτι καλύτερο, σοφότερο και πλουσιότερο απ’ότι μπορούσαν να καταφέρουν μόνοι τους. Και ο γάμος σήμερα βλέπεται σαν ένα συνεταιρισμό με πλήρη δημοκρατικά δικαιώματα και για τους δύο συντρόφους.

Πιθανότατα εξαιτίας αυτής της έμφασης στην συντροφικότητα και στην δημοκρατικότητα, οι άντρες και οι γυναίκες παντρεύονται τώρα με το ίδιο επίπεδο μόρφωσης όπως το δικό τους. Μάλιστα, ειδικοί σε θέματα γάμου μας συμβουλευουν αν το επίπεδο μόρφωσης είναι περίπου το ίδιο για τον άντρα και την γυναίκα, ο γάμος έχει περισσότερες πιθανότητες να επιτύχει.

Στις μέρες μας τα περισσότερα παντρεμένα ζευγάρια μπορούν να μοιραστούν τα ίδια χόμπι και τις ίδιες ασχολίες για τον ελεύθερο χρόνο τους. Οι άντρες δεν περνούν τα περισσότερα απογεύματά τους με άντρες φίλους με τις γυναίκες τους να πηγαίνουν σε γυναικεία πάρτυ. Τα ζευγάρια έξω μαζί και όταν τα παιδιά τους είναι αρκετά μεγάλα, η οικογένεια περνάει πιο πολύ από τον ελεύθερο χρόνο της μαζί.

Η κατανόηση του ελέγχου της σύλληψης

Η χρήση μεθόδων ελέγχου γονιμότητας μπορούν να περιορίσουν τον κίνδυνο της εγκυμοσύνης, παρόλο που καμία μέθοδος δεν είναι απολύτως αξιόπιστη. Πιθανώς οι περισσότερες εγκυμοσύνες είναι αποτέλεσμα του λάθους τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η συσκευή ή η μέθοδος παρά των ελαττωμάτων της,εν τούτοις.Οι παρακάτω μέθοδοι αντισύλληψης χρησιμοποιούνται ευρύτατα στην αμερική σήμερα.

Μηχανικές και Χημικές μέθοδοι φράγματος

Ορμονικά χάπια (στοματική αντισύλληψη) ενεργεί προσαρμώζοντας την δράση των φυσικών ορμονών που εμποδίζουν την ωθητική απ'το να αποδεσμεύσει ένα ωάριο έτσι ώστε να μην μπορεί να επέλθει εγκυμοσύνη. Μπορούν να παρθούν μόνο με συνταγή γιατρού.

Ενδο-μητρικές συσκευές (I.U.D) ένα μικρό πλαστικό ή ανοξείδωτο ατσάλειο δαχτυλίδι ή μια σπείρα τοποθετούνται στην μήτρα. Ακριβώς πως η τοποθέτηση εμποδίζει την εγκυμοσύνη δεν είναι κατανοητό. Τοποθετείται από τον γιατρό, μόνο μετά από μια εγκυμοσύνη.

Διάφραγμα μία εύκαμπτη πλαστική συσκευή που καλύπτει τον λαιμό ή την είσοδο της μήτρας. Πρέπει να τοποθετηθεί από τον γιατρό.

Προφυλακτικό ένα πλαστικό ή από latex περίβλημα σχεδιασμένο για να ταιριάζει στην έριση του πέους. Πρέπει να παραμείνει στην σωστή θέση και άθικτο κατά την διάρκεια της συνουσίας.

Σπερματοζωϊκό διάλυμα αφροί σε συσκευασία ψεκασμού, κρέμες, ζελέ, κολπικές ταμπλέτες και υπόθετα μπορούν να τοποθετηθούν στον κόλπο και να εξολοθρεύσουν με επαφή το σπέρμα. Οι οδηγίες πρέπει να ακολουθηθούν ρητά.

Φυσικές μέθοδοι

Μέθοδος χρονολογικής σύλληψης: αποφεύγοντας την συνουσία κατά την διάρκεια γόνιμων ημερών της γυναίκας. Αυτή είναι η μόνη μέθοδος περιορισμού οικογένειας (στερούμενος την απόλυτη αποχή) που αποδέχεται σήμερα η ρωμαιοκαθολική εκκλησία. Τα άτομα που αποφασίζουν να εμπιστευτούν αυτή τη μέθοδο πρέπει πρώτα να αναζητήσουν την συμβουλή ενός γιατρού ο οποίος θα καθορίσει τις οχτώ μέρες περίπου που η γυναίκα είναι γόνιμη.

Coitus Interruptus ή *απομάκρυνση:* ο άντρας απομακρύνει το πέος του από τον κόλπο της γυναίκας πριν φθάσει στην κορύφωση ή την εκσπερμάτωση, αλλά συχνά μια μικρή ποσότητα υγρού με σπέρμα αποβάλλεται πριν ξεκινήσει η εκσπερμάτωση ή η εκσπερμάτωση ξεκινά νωρίτερα από ότι περιμένει ο άντρας. Αυτή η μέθοδος απαιτεί ασυνήθιστο αυτοέλεγχο και σεξουαλική πείρα για να αποφευχθεί η σύλληψη. Είναι ριψοκίνδυνη και δεν επιτρέπει ευχάριστη αντίδραση στην συνουσία. Σημείωση: Αν το σπέρμα εκσπερματωθεί κοντά στην είσοδο της μήτρας, μπορεί να προκύψει εγκυμοσύνη.

Μόνιμες μέθοδοι

Χειρουργική στείρωση Γυναίκα: Οι ωαγωγοί σάλπιγγες, οι οποίες μεταφέρουν τα ωάρια από την ωοθήκη στην μήτρα, δένονται. Άντρας: οι σάλπιγγες με τους σπερματικούς πόρους, που μεταφέρουν το σπέρμα δένονται. Η στείρωση δεν είναι ευνουχισμός και δεν επηρεάζει την σεξουαλική πράξη με κανένα τρόπο. Δεν υπάρχει εγγύηση ότι η χειρουργική στείρωση μπορεί να διατηρηθεί ούτε στις γυναίκες ούτε στους άντρες.

Θα έκανα ένα καλό γονεά;

Οι ακόλουθη λίστα ερωτήσεων έχει ετοιμαστεί για να σας βοηθήσουν να καταλάβετε τα προβλήματα της πατρότητας. Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις. Να σημειώσετε τις απαντήσεις σας σχεδιάζοντας ένα κύκλο γύρω απ' το "ναι", το "όχι" και το "?". Να χρησιμοποιήσετε το ερωτηματικό όταν είστε σίγουροι ότι δεν μπορείτε να απαντήσετε το "ναι" ή το "όχι".

- Ναι όχι ? 1. Σας αρέσει να δουλεύετε ή να παίζετε με μικρά παιδιά;
- Ναι όχι ? 2. Σας αρέσει να διαβάζετε ή να λέτε ιστορίες σε παιδιά;
- Ναι όχι ? 3. Ενδιαφέρεστε κανονικά όταν βλέπεται ένα παιδί να κλαίει;
- Ναι όχι ? 4. Απαντάτε κάποιες φορές στις ερωτήσεις ενός μικρού παιδιού μ' ένα πειραχτικό τρόπο;
- Ναι όχι ? 5. Αν είχατε παιδιά θα είχατε μια μεγάλη προτίμηση για αγόρι ή κορίτσι;
- Ναι όχι ? 6. Αν είχατε ένα παιδί, ξέρετε τι επάγγελμα θα θέλατε να ακολουθήσει όταν μεγαλώσει;
- Ναι όχι ? 7. Μπορείτε να αναφέρετε κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή ικανότητες που θα σας βοηθήσουν στο να δουλέψετε με παιδιά;
- Ναι όχι ? 8. Είχατε ποτέ την αίσθηση ότι τα παιδιά θα παρεμβαίνανε στα σχέδια ή στην ευτυχία σας στον γάμο;
- Ναι όχι ? 9. Ως αποτέλεσμα των παιδικών σας χρόνων, έχετε καταλήξει σε κάποια πράγματα, που θέλετε να κάνετε ως γονεάς;
- Ναι όχι ? 10. Πιστεύετε ισχυρά στην παροιμία "Μην χρησιμοποιήσεις την βέργα και να κακομάθεις το παιδί σου";
- Ναι όχι ? 11. Πιστεύετε ότι η μητέρα έχει μεγαλύτερη υποχρέωση στην ανατροφή του παιδιού απ' ότι ο πατέρας;
- Ναι όχι ? 12. Θα νοιώθατε εξευτελισμένος & ντροπιασμένος αν ο επτάχρονος γιος σας βρισκόταν να σας παίρνει λεφτά;
- Ναι όχι ? 13. Θα νοιώθατε ντροπή να γίνει γνωστό μεταξύ των φίλων σας ότι συμπεριφέρεστε σαν baby-sitter;
- Ναι όχι ? 14. Σας νευριάζουν τα παιδιά;
- Ναι όχι ? 15. Περιμένετε από ένα μικρό παιδί να μάθει να υπακούει αμέσως;

Ερωτηματολόγιο για την πατρότητα

Άντρας _____ Γυναίκα _____

Οδηγίες

I. Αν συμφωνείτε, κυκλώστε το Σ. Αν διαφωνείτε, κυκλώστε το Δ.

Σ	Δ	1. Ο μέσος γονέας υποτιμά την ικανότητα του παιδιού του για κατανόηση και οξυδέρκεια.
Σ	Δ	2. Ο μέσος γονέας υποτιμά την ικανότητα του παιδιού του να είναι καθάρo, τακτοποιημένος και συντονισμένος.
Σ	Δ	3. Υπάρχει μικρή πιθανότητα τα πράγματα που συμβαίνουν στον πρώτο χρόνο ζωής του παιδιού να του επηρεάσουν την προσαρμογή αργότερα.
Σ	Δ	4. Οι γονείς πρέπει να μαλώνουν ή να τιμωρούν το παιδί για την έκφραση εχθρότητας (“Σε μισώ”) απέναντί τους.
Σ	Δ	5. Θα πρέπει να προσπαθήσουμε η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση του αγοριού να γίνεται από τον πατέρα· της κοπέλας από την μητέρα.
Σ	Δ	6. Η μέση γυναίκα είναι περισσότερο προετοιμασμένη απ’ τον μέσο άντρα.
Σ	Δ	7. Ο μέσος άντρας είναι καλύτερα προετοιμασμένος να γίνει ένας καλός πατέρας στους γιους του παρά στις κόρες του.
Σ	Δ	8. Ο μέσος άντρας είναι καλύτερα προετοιμασμένος να γίνει ένας καλός πατέρας σε μεγαλύτερα παιδιά (10-15 χρονών) παρά σ’ ένα βρέφος ή μικρό παιδί.
Σ	Δ	9. Θα ήταν δυσκολότερο να αγαπήσεις ένα υιοθετημένο παιδί παρά ένα δικό σου.

II. Να κυκλώσετε την σωστή απάντηση. ΚΔ σημαίνει “καμμία διαφορά” ή “κανένα αίσθημα για κανέναν”

1. Όπως μεγάλωνα, όταν χρειαζόμουνα υποστήριξη ή συμβούλη, πιθανότατα θα πήγαινα:	Μητέρα	Πατέρα	ΚΔ
2. Στην οικογένεια μας η πιο αμείλικτη, αυστηρή πειθαρχία ερχόταν πιθανότατα από :	Μητέρα	Πατέρα	ΚΔ
3. Όταν ήταν κάτι χαζό το οποίο ήθελα να κάνω ή να παίζω, ο γονέας που πιθανότατα θα καταλάβαινε είναι:	Μητέρα	Πατέρα	ΚΔ
4. Στην οικογένεια μας, ο γονέας που πιθανότατα θα μου έδινε το χαρτζιλίκι ή τα χρήματα που χρειαζόμουνα ήταν:	Μητέρα	Πατέρα	ΚΔ
5. Αν μπορούσατε να κάνετε ένα παιδί μόνο, τι φύλο θα θέλατε να είναι:	Αγόρι	Κορίτσι	ΚΔ
6. Τι νομίζετε ότι είναι ευκολότερο να μεγαλώσετε:	Αγόρι	Κορίτσι	ΚΔ
7. Πως θα αισθανόσασταν αν ο τετράχρονος γιος σας ήθελε:			
α. να παίζει με κούκλες	Ευχαριστημένος	Δυσανεστημένος	ΚΔ
β. να παίζει ποδόσφαιρο	Ευχαριστημένος	Δυσανεστημένος	ΚΔ

8. Πως θα αισθανόσασταν αν η τετράχρονη κόρη σας ήθελε:

- α. να παίζει με κούκλες
- β. να παίζει ποδόσφαιρο

Ευχαριστημένος Δυσανεστημένος ΚΔ
Ευχαριστημένος Δυσανεστημένος ΚΔ

9. Πως θα αισθανόσασταν σχετικά με το να φιλήσετε τον οχτάχρονο γιο σας για να δείξετε την αγάπη σας;

Ευχαριστημένος Δεν θα το ήθελα ΚΔ

10. Πως θα αισθανόσασταν σχετικά με το να φιλήσετε την οχτάχρονη κόρη σας για να δείξετε την αγάπη σας;

Ευχαριστημένος Δεν θα το ήθελα ΚΔ

Ερωτήσεις για ζευγάρια που σκέφτονται να παντρευτούν νέοι

Αυτά τα σημεία σκοπεύουν να επισημάνουν θέματα που θα βοηθήσουν ένα ζευγάρι που μελετά τον γρήγορο γάμο. Πιθανότατα η απάντηση “ναι” να υποδεικνύει ετοιμότητα για γάμο.

1. Είχε κάποιος ή και οι δυο σας καταφέρει να κρατήσει μία υπεύθυνη δουλειά;	Ναι	Όχι
2. Είχε κάποιος ή και οι δυο σας εμπειρία στο να φροντίζει παιδιά;	Ναι	Όχι
3. Μπορείτε να μιλήσετε ελεύθερα για θέματα όπως χρήματα, θρησκεία, σεξ, σχέσεις με τις οικογένειες σας και προσδοκείες σε ένα γάμο;	Ναι	Όχι
4. Έχετε αρραβωνιαστεί για τουλάχιστον έξι μήνες;	Ναι	Όχι
5. Ξέρετε που θα μείνετε αφού παντρευτείτε;	Ναι	Όχι
6. Ξέρετε πως θα κερδίζετε τα απαραίτητα για να ζήσετε μετά τον γάμο;	Ναι	Όχι
7. Υπάρχει καμιά ισχυρή πατρική αντίθεση, “μπορείτε να να την ανεχτείτε”;	Ναι	Όχι
8. Έχετε συζητήσει ποτέ όλους τους λόγους για τους οποίους θέλετε να παντρευτείτε τώρα;	Ναι	Όχι
9. Είχε κάποιος ή και οι δυο σας αναλάβει την ευθύνη ενός νοικοκυριού;	Ναι	Όχι
10. Τα πηγαίνετε καλά με τους γονείς του άλλου;	Ναι	Όχι
11. Έχετε ζυγίσει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του να παντρευτείτε τώρα;	Ναι	Όχι
12. Έχετε δει ο ένας τον άλλο να αντιδρά στις δυσκολίες και στις απογοητεύσεις;	Ναι	Όχι
13. Είναι η σεξουαλική σχέση σας τέτοια που είστε άνετοι και χωρίς άγχος για αυτήν;	Ναι	Όχι
14. Αν οι εκπαιδεύσεις σας δεν έχουν ολοκληρωθεί, μπορείτε να δείτε πως θα τις ολοκληρώσετε;	Ναι	Όχι
15. Παρουσιάζοντας τα σχέδια σας για έξι μήνες με ένα χρόνο, μπορείτε να ανταποκριθείτε στις πιθανές οικονομικές ανάγκες;	Ναι	Όχι
16. Έχετε ξεκαθαρίσει το αν θέλετε να καθυστερήσετε τον ερχομό παιδιών ή θέλετε μία πρώιμη εγκυμοσύνη;	Ναι	Όχι
17. Είστε έτοιμοι για την πλευρά της οικογένειας που έχει να κάνει με τον σεξουαλικό οικογενειακό σχεδιασμό;	Ναι	Όχι

Διδακτικές μέθοδοι και εκτίμηση των προγραμμάτων

Αποτελεσματικά εποπτικά μέσα και τεχνικές

Πειραμαμένοι καθηγητές ξέρουν ότι κάποιες εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνάσματα είναι πιο αποτελεσματικά από άλλα για την παρουσίαση συγκεκριμένου είδους θεμάτων στους μαθητές. Αυτό το κεφάλαιο ασχολείται με τα εποπτικά μέσα και τεχνικές που υποστηρίζουν αποτελεσματικά την παρουσίαση της οικογενειακής ζωής και της σεξουαλικής εκπαίδευσης. Η προσπάθεια εδώ δεν είναι να συμπεριληφθούν όλες οι διδακτικές τεχνικές, αλλά αντίθετα να περιγραφούν αυτές που έχουν αποδειχθεί ότι είναι οι πιο επιτυχημένες στην σειρά μαθημάτων που έχουν να κάνουν με την οικογενειακή ζωή και την σεξουαλική εκπαίδευση.

Αυτό το κεφάλαιο χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος παρέχει συγκεκριμένες παρατηρήσεις σχετικά με κάποιες από τις βασικές κατηγορίες εποπτικών μέσων, όπως βιβλία και μαγνητικές εγγραφές, το δεύτερο εξετάζει το εξέταση των ρόλων, και το τρίτο σχολιάζει διδακτικές τεχνικές όπως την συζήτηση σε μικρές ομάδες και την χρήση του κουτιού αποριών. Οποιαδήποτε μέσα και τεχνικές χρησιμοποιηθούν, συγκεκριμένες επιδιώξεις αποτελούν την βάση της παρουσίασης κάθε θέματος και δεν πρέπει να παραλειφθούν σαν αποτέλεσμα ενός υπερβολικού ενδιαφέροντος για τον διδακτικό μηχανισμό. Στην σειρά μαθημάτων για την οικογενειακή ζωή και την σεξουαλική εκπαίδευση μας αποσχολεί η ανάπτυξη θετικής συμπεριφοράς των μαθητών απέναντι στον ρόλο τους στην ζωή. Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι να αυξήσει την αυτογνωσία του μαθητή, να αυξήσει την κατανόηση του για τους άλλους, να τον εφοδιάσει με εξάσκηση στην κοινωνική αλληλεπίδραση, να αυξήσει την ετοιμότητα του στο να αναγνωρίζει, να αποδέχεται και να προωθεί θετικές κοινωνικές αλλαγές, και να οξύνει την ικανότητά του να αναγνωρίζει, να εκτιμά & να βοηθά στην προφύλαξη ότιδήποτε είναι αληθινά ευεργετικό στον πολιτισμό και στην κοινότητα που έχει προέλθει παραδοσιακά από το παρελθόν.

Εποπτικά μέσα

Τα εποπτικά μέσα που βοηθούν πιο αποτελεσματικά τον δάσκαλο στο να πετυχαίνει τους στόχους του προγράμματος οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής εκπαίδευσης χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Ανάλυση υπόθεσης.
2. Βιβλιογραφία
3. Μαγνητικές εγγραφές
4. Ταινίες και λωρίδες φιλμ 35χλ.

Οι πρώτες δύο κατηγορίες επικαλούνται την οπτική επεξεργασία του μαθητή. Το τρίτο επικαλείται την ακουστική επεξεργασία του και το τέταρτο συμπεριλαμβάνει τόσο την οπτική όσο και την ακουστική. Όλα τα παραπάνω εποπτικά μέσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να επεξηγήσουν παραδείγματα της οικογενειακής αλληλεπίδρασης, η οποία είναι χρήσιμη ως βάση για την διαμόρφωση της σκέψης και της συμπεριφοράς.

Ο καθορισμός των μέσων που θα είναι πιο χρήσιμα για μια συγκεκριμένη τάξη εξαρτάται πολύ από την ευκολία με την οποία ο καθηγητής χειρίζεται το θέμα και το τέχνασμα. Οι εκπαιδευτές δεν πρέπει να προσπαθήσουν να χρησιμοποιήσουν μέσα τα οποία δεν καταλαβαίνουν καλά ή δεν μπορούν να χειριστούν με ένα άνετο και αποτελεσματικό τρόπο. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την εξέταση των ρόλων, οι οποίες θα εξεταστούν λεπτομερέστερα στην συνέχεια.

Ανάλυση της υπόθεσης

Η σχετική με την υπόθεση ανάλυση είναι ένα αποτελεσματικό μέσο για την βοήθεια των μαθητών στο να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση στις διαπροσωπικές σχέσεις και να αποκτήσουν επίγνωση της συμπεριφοράς των άλλων. Οι υποθέσεις συνήθως εστιάζουν στις προκαταλήψεις, τις συμπεριφορές και τα συναισθήματα των ανθρώπων που περιπλέκονται σε μια προβληματική κατάσταση. Οι διάφορες καταστάσεις που επιλέχθηκαν για μελέτη στην τάξη μπορούν να ρυθμιστούν σ' ένα επίπεδο αναφοράς της συγκεκριμένης τάξης και με αυτό τον τρόπο να αναπαραστήσει προβλήματα που συμβαίνουν στην καθημερινή ζωή των μαθητών.

Τα παιδιά ταυτίζονται γρήγορα και φυσικά με τα προβλήματα των άλλων. Όταν ο ήρωας ενός παιδικού βιβλίου βρίσκεται σε κίνδυνο ή του φέρονται άδικα, ο νεαρός αναγνώστης αισθάνεται να απειλείται. Οι μαθητές συχνά ταυτίζονται με περίπου τον ίδιο τρόπο στην υπόθεση ρόλου. Όταν αναλύουν ένα πρόβλημα σχετικό με την κατάσταση που θα μπορούσε να ήταν και δικό τους, στην ουσία αναλύουν τους εαυτούς τους.

Αν αντιμετωπίσουν την ανάγκη να πάρουν μια απόφαση σε μια παρόμοια κατάσταση, θα έχουν μια πολύτιμη “πειραματική” εμπειρία για να τους βοηθήσει να πάρουν την σωστή απόφαση.

Μια άλλη αξία της μεθόδου υπόθεσης ρόλων βρίσκεται στο γεγονός ότι οι μαθητές καταλαβαίνουν τις προβληματικές καταστάσεις που μπορεί να είχαν αποφευχθεί αν υπήρχε καλύτερη κατανόηση μεταξύ των πρωταγωνιστών. Αν μια μελέτη υπόθεσης ρόλου παρουσιάζει ένα ενδεκάχρονο αγόρι που επαναστατεί εναντίον των γονιών του, επειδή δεν είχε καταλάβει τι περιμένανε από αυτόν, ένας

μαθητής της έκτης βαθμίδας που μελετά την υπόθεση όχι μόνο κερδίζει μια κατανόηση των αιτιολογικών παραγόντων, έχει επίσης πάρει ένα σημαντικό μάθημα στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Ένα παράδειγμα μιας υπόθεσης ρόλου που βρέθηκε ότι ήταν πολύ χρήσιμη από ένα δάσκαλο της έκτης βαθμίδας έδινε την ιστορία της ζωής ενός δωδεκάχρονου αγοριού που ήταν το μόνο αρσενικό μέλος της οικογένειάς του. Είχε έξι αδερφές και ο πατέρας του είχε εγκαταλείψει την οικογένειά του. Η υπόθεση συζητιόταν με βάση τις προσωπικές απόψεις γύρω από τις αδερφικές σχέσεις και τα προβλήματα που παρουσιαζόταν εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν υπήρχε ένα αρσενικό μέλος στην οικογένεια για να βοηθήσει το αγόρι να μάθει ποιες θεωρούνται κανονικά ανδρικές δραστηριότητες ή ρόλοι.

Μια άλλη υπόθεση ρόλου που χρησιμοποιούταν σε τελειόφοιτο επίπεδο και σε τάξεις ενήλικης εκπαίδευσης ήταν η ιστορία της ζωής ενός εικοσιενάχρονου κοριτσιού που έβγαινε με ένα αγόρι που ήταν μικρότερο κατά τέσσερα χρόνια. Το κορίτσι είχε λεφτά και δεν δούλευε. Το αγόρι προερχόταν από μια οικογένεια χωρισμένων γονιών και είχε περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του σε ανάδοχα σπίτια. Ο πατέρας της κοπέλας, που ήταν είκοσι χρόνια μεγαλύτερος από την μητέρα της, είχε εξασκήσει αυστηρό έλεγχο στην οικογένεια μέχρι τον θάνατό του. Η μητέρα της κοπέλας χρησιμοποιούσε την κόρη της ως ένα μέσο για να μπλεχθεί σε εξωσυζυγική κοινωνική ζωή. Ο σύμβουλος καθοδήγησης (στον οποίο το κορίτσι απευθυνόταν όταν το προσωπικό ενός κοινωνικού πρακτορείου δεν ενέκρινε την πίεση που ασκούσε στο αγόρι για γάμο) προσπαθούσε να βοηθήσει το κορίτσι να εκτιμήσει την ζωή της.

Το επίπεδο ηλικίας των αγοριών στις δύο περιπτώσεις πρόσφεραν μια ευκαιρία για εμπάθεια από τα αγόρια και στις δύο σχολικές τάξεις. Η δεύτερη υπόθεση προσέφερε στην ομάδα ενήλικης εκπαίδευσης μια ευρεία βάση για συζήτηση πάνω στα προτερήματα και στα μειονεκτήματα μιας σημαντικής διαφοράς ηλικίας μεταξύ των συζυγικών συντρόφων. Η δεύτερη υπόθεση έδωσε την δυνατότητα σημαντικής συζήτησης πάνω στην εκμετάλλευση των παιδιών από τους γονείς. Παρόλο που είχαν προετοιμαστεί ερωτήσεις από τον δάσκαλο και στις υποθέσεις, δεν υπήρχε ανάγκη να χρησιμοποιηθούν. Οι δύο σχολικές τάξεις και η ομάδα ενήλικης εκπαίδευσης κατάφεραν να αναγνωρίσουν τις κύριες πλευρές ενδιαφέροντος.

Υποθέσεις ρόλων κατάλληλες για χρήση στα μαθήματα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής εκπαίδευσης μπορεί να παρθούν από τους φακέλους της σχολικής κοινωνικής εργασίας ή από τους φακέλους των σχολικών συμβούλων καθοδήγησης ή από τα βιβλία συλλογής τέτοιων υποθέσεων. Τα δημοφιλή περιοδικά είναι μια άλλη καρποφόρα πηγή. Όταν μια υπόθεση ρόλου επιλέγεται από τους φακέλους του συμβούλου για χρήση μέσα στην τάξη, ο δάσκαλος πρέπει να είναι σίγουρος ότι δεν είναι μια αναφορά για ένα μέλος της τάξης ή για τα αδέρφια του. Σοβαρή ζημιά μπορεί να γίνει από μια τέτοια αβλεψία.

Οι υποθέσεις ρόλων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν ξεχωριστούς μαθητές ή σαν μια βάση για συζητήσεις ομάδων. Μια καλή αρχηγική ικανότητα είναι φυσικά ένα σημαντικό πλεονέκτημα σε κάθε συζήτηση που παρακινήθηκε από μια υπόθεση ρόλου. Ο δάσκαλος μπορεί να προσθέσει περισσότερο νόημα στην διαδικασία αν προετοιμάσει μια σειρά ερωτήσεων με την οποία ο αρχηγός της ομάδας να ξεκινήσει την συζήτηση στην ομάδα. Ωστόσο, εάν μόνο ένας δάσκαλος, και κανένας άλλος ειδικά εκπαιδευμένος αρχηγός, είναι διαθέσιμος να οδηγήσει την συζήτηση της ομάδας, οι έξυπνες ερωτήσεις διανεμημένες στους μαθητές μπορούν ακόμα να οδηγήσουν την συζήτηση σε

ευεργετικά κανάλια. Το αν η υπόθεση ρόλου χρησιμοποιείται σε μια ατομική βάση ή από μια ομάδα, οι ερωτήσεις που έχουν προετοιμαστεί για να καθοδηγήσουν την συζήτηση είναι σπουδαιάς σημασίας.

Όταν υποθέσεις γίνονται η βάση για μια ομαδική συζήτηση, αντί να ανατεθούν για εξωτερικό διάβασμα, πιο σημαντικές λύσεις μπορούν να βρεθούν για τα προβλήματα που τέθηκαν εξαιτίας της ποικιλίας εμπειριών που φέρνουν οι μαθητές στην συζήτηση. Η ενημερότητα της σκέψης που μπορεί να μην είχε παρουσιαστεί σ' ένα ξεχωριστό μαθητή, παρουσιάζεται. Αυτό διαδοχικά προκαλεί διαφωνία και ακόμα οι πιο λιγομίλητοι μαθητές μπορεί να βρεθούν μπλεγμένοι. Δύο άλλα θετικά αποτελέσματα της ομαδικής μεθόδου μπορούν να σημειωθούν. Το πρώτο είναι ότι τα μέλη της ομάδας αισθάνονται μία μεγαλύτερη αίσθηση του κατορθώματος όταν μια λύση δοκιμαστεί μέσα από την ομόφωνη γνώμη της ομάδας. Το δεύτερο είναι ότι η ομαδική αλληλεγγύη που δημιουργείται όταν τα μέλη αντιμετωπίσουν ένα πρόβλημα μαζί.

Οι μελέτες υποθέσεων μπορούν να γίνουν η βάση για την υπόθεση ρόλων. Στην υπόθεση ρόλων, ξεχωριστά άτομα μέσα στην ομάδα των μαθητών αναλαμβάνουν τους ρόλους των πρωταγωνιστών που περιγράφονται στην προβληματική κατάσταση. Οι μαθητές κάποιες φορές εναλλάσσονται σε υποθετικούς ρόλους, εφόσον ένας μαθητής αισθανθεί ότι μπορεί να προσφέρει πιο βαθιά γνώση ενός χαρακτήρα που παρουσιάζεται από ένα άλλο μαθητή.

Επιπλέον των χρήσεων τους από μαθητές, οι μελέτες υποθέσεων βοηθάνε ένα δάσκαλο να προπονηθεί στην οικογενειακή ζωή και στην σεξουαλική εκπαίδευση και επίσης να βοηθήσει την τοπική κοινωνία να καταλάβει την αξία του προγράμματος. Σε εργαστήρια, όπου μικρές ομάδες συζήτησης χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν τους δασκάλους να ετοιμαστούν για την κατάσταση της τάξης, η μελέτη υποθέσεων είναι ένα πολύτιμο εργαλείο. Αν το σχολείο σκέφτεται να συμπεριλάβει τους γονείς και εκπροσώπους από την κοινότητα σε κάποιες πτυχές της σειράς μαθημάτων, η συζήτηση της ομάδας μελέτης υποθέσεων μπορεί να είναι το καλύτερο μέρος να ξεκινήσουν.

Η ακόλουθη μελέτη είναι ένα παράδειγμα των υποθέσεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αύξηση της εκτίμησης της σειράς μαθημάτων οικογενειακής ζωής και της σεξουαλικής εκπαίδευσης στην τοπική κοινότητα. Η υπόθεση έχει να κάνει με ένα δεκαεπτάχρονο κορίτσι που είναι μέλος του προγράμματος μιας σειράς μαθημάτων για την οικογενειακή ζωή. Το κορίτσι είχε παντρευτεί όταν ήταν 15 χρόνων. Ο άντρας της ήταν τρία χρόνια μεγαλύτερος, ένας τελειόφοιτος του γυμνασίου την στιγμή του γάμου τους και ένας εξαιρετικός αθλητής. Ο δικός τους δεν ήταν ένας εξαναγκασμένος γάμος-που σημαίνει, μία εκτός προγράμματος εγκυμοσύνη δεν ήταν το κίνητρο. Οι δύο νέοι άνθρωποι ερχόντουσαν από μεσοαστικά σπίτια όπου αδέρφια και οι δύο γονείς ήταν παρόντες. Σε κανένα σημείο δεν παρουσίασαν περιέργα προβλήματα κατά την διάρκεια της ωρίμανσης τους. Η απόφαση να παντρευτούνε πάρθηκε μετά από λίγα ραντεβού. Παρόλο που και οι δύο πλευρές των γονιών υποστήριξαν ότι είναι νέοι για να παντρευτούνε δεν υπήρξε σημαντική ένσταση.

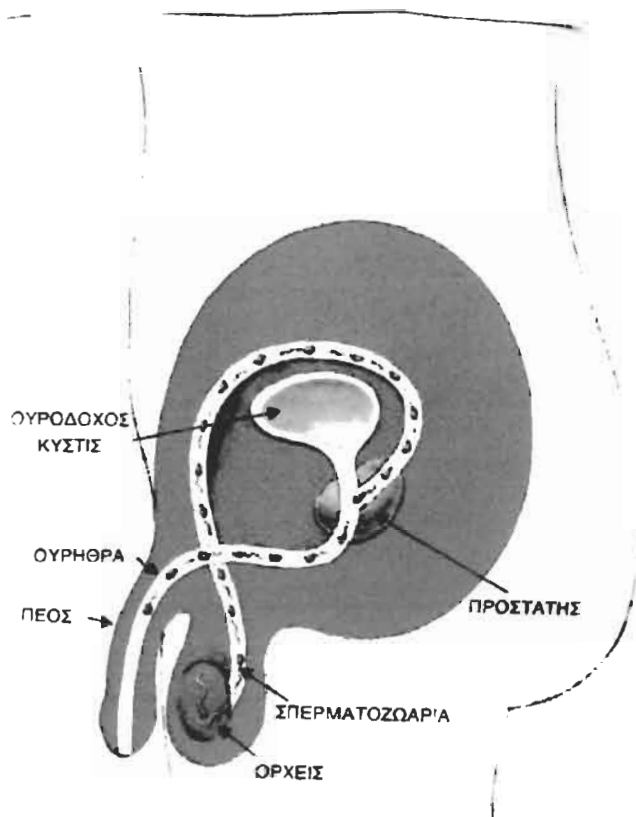
Το κορίτσι παρέμεινε στο σχολείο και ήταν στην τελευταία τάξη όταν γράφτηκε αυτή η μελέτη υπόθεσης. Οι φίλοι της την απόκλειαν με αυξανόμενη συχνότητα από τις κοινωνικές τους δραστηριότητες. Ο άντρας της δεν είχε πρόβλημα με τις παρέες συνομήλικων αντρών ή ετερόφυλων ομάδων. Μια προστριβή αναπτυσσόταν μεταξύ του άντρα και της γυναίκας εξαιτίας της ανικανότητάς τους να βρουν μια αμοιβαία κοινωνική δραστηριότητα που είχαν απολαύσει πριν και στις αρχές του γάμου. Η γυναίκα ήταν μπερδεμένη και έψαχνε για βοήθεια.

Μετά την εμπειρία της στην δωδέκατη-βαθμίδα κεφάλαιο στην οικογενειακή ζωή και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, το κορίτσι άρχισε να καταλαβαίνει πολλά πράγματα για τον εαυτό της και τον άντρα της που ένοιωσε ότι έπρεπε να τα ήξερε νωρίτερα. Μπορούσε να κατανοήσει καλύτερα τις σεξουαλικές τις υποχρεώσεις ως συζυγικός σύντροφος. Ο δάσκαλός της ανέφερε ότι το κορίτσι πίστευε ότι τα μαθήματα οικογενειακής ζωής και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης πρέπει να γίνονται σε μικρότερη βαθμίδα. Με τις πηγές βοήθειας που είχε βρει στην πορεία ακόμα και τόσο αργά, το κορίτσι πίστευε θα μπορούσε να σώσει τον γάμο της.

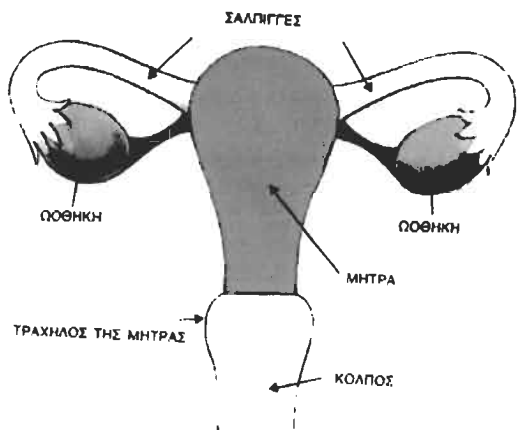
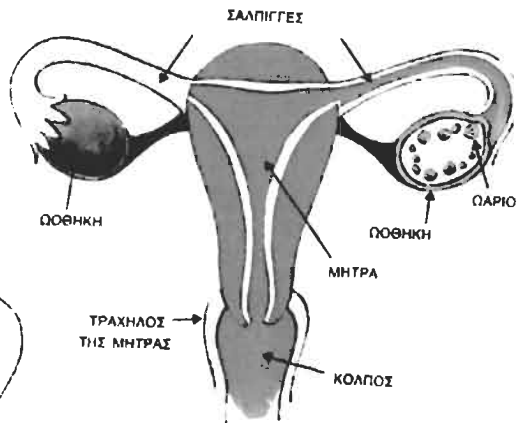
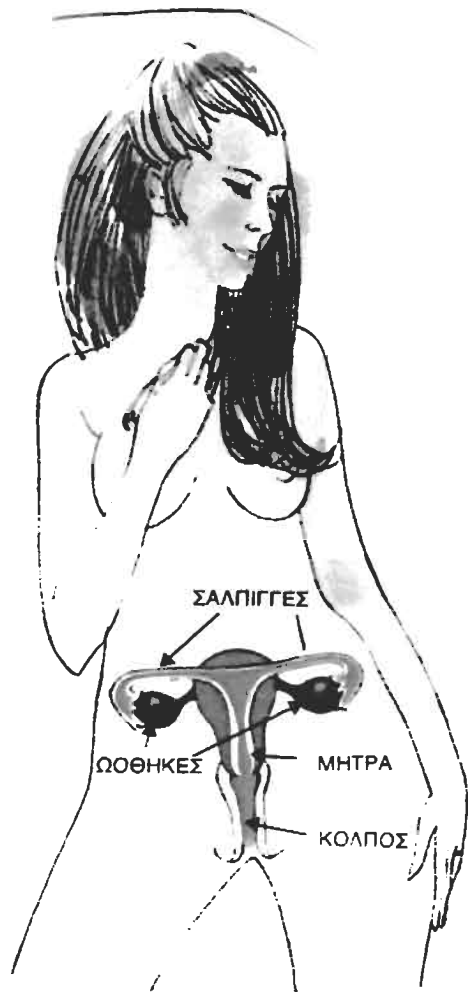
Συμπερασματικά, η μέθοδος της μελέτης υπόθεσης φαίνεται ότι έχει τέσσερις βασικές αξίες. Πρώτον, οι υποθέσεις δίνουν στην τάξη την δυνατότητα να αντιμετωπίσει προβλήματα ανθρώπινης συμπεριφοράς ή διαπροσωπικών σχέσεων. Δεύτερον, οι υποθέσεις προκαλούν αναλυτική σκέψη. Τρίτον, οι υποθέσεις προσφέρουν στην ομάδα μαθητών τη βάση για ένα εγχείρημα με σκέψη και δράση σε συνεργασία. Τέταρτον, οι υποθέσεις δίνουν σε ξεχωριστούς μαθητές μια ευκαιρία να κοιτάζουν σε υποθέσεις με τις οποίες μπορούν να ταυτιστούν άμεσα και επίσης βοηθάει τους μαθητές να καταλάβουν τους αιτιολογικούς παράγοντες σε αυτές τις καταστάσεις έτσι ώστε να αποφύγουν τα συγκεκριμένα προβλήματα στην προσωπική τους ζωή.

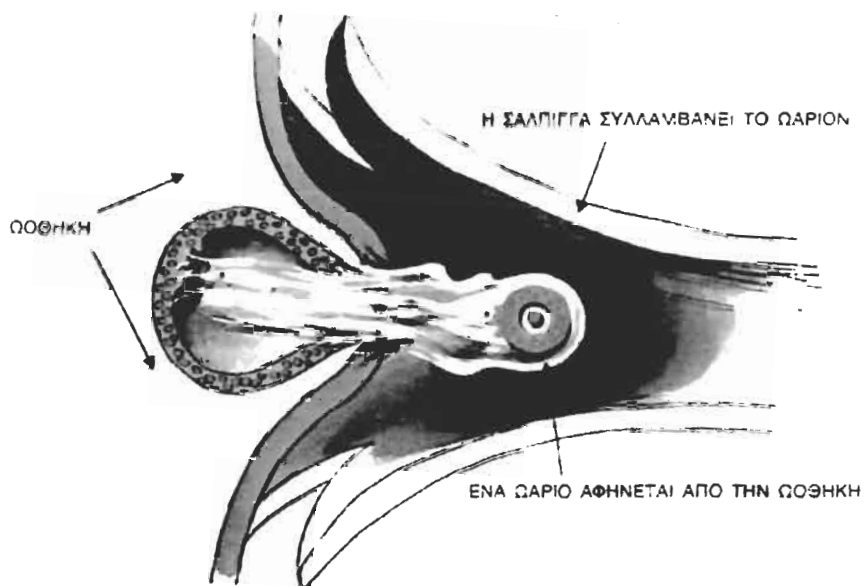
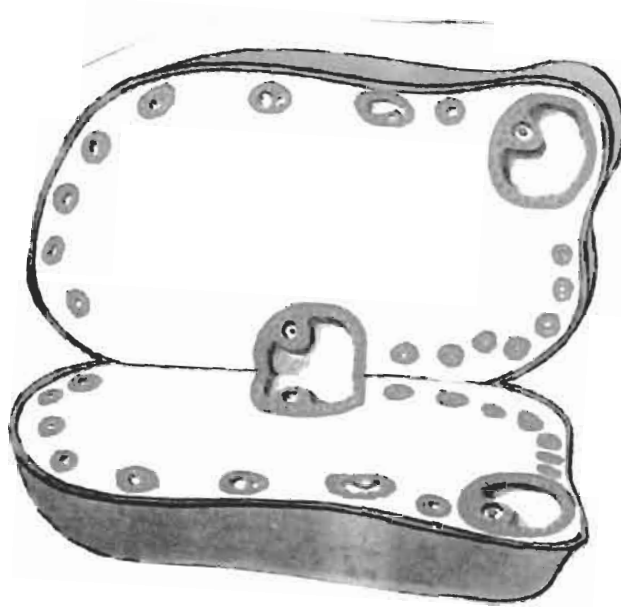
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

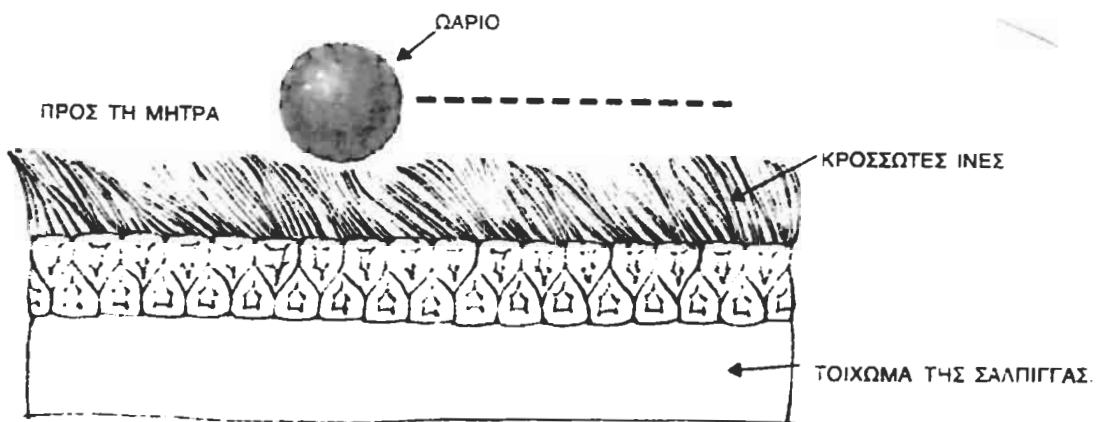
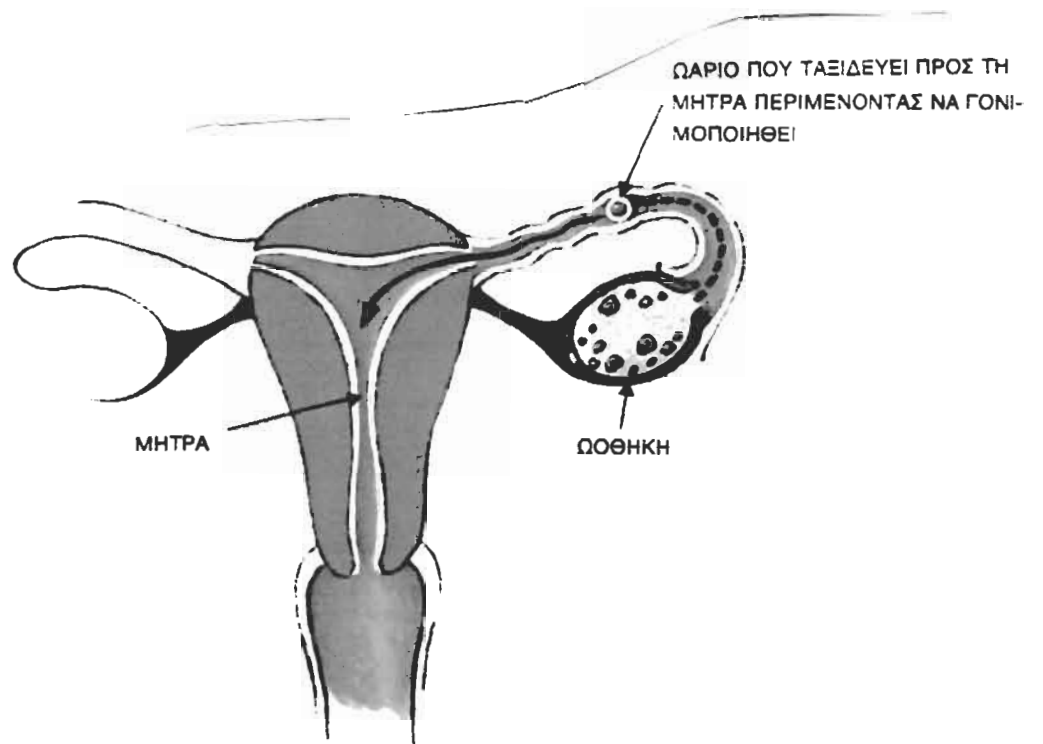

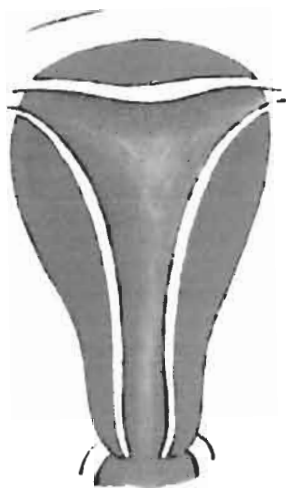

Νά τί θά έβλεπεσ περιπου 4ν κύτταζεσ τά σπερματοζώαρια μέ τó μικροσκόπιο.

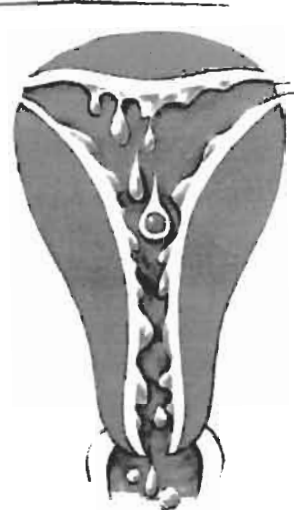

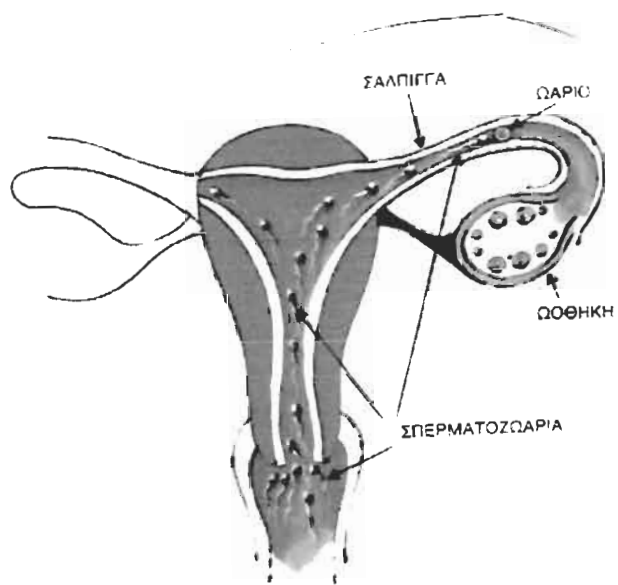
Ἡ μήτρα ὅπως εἶναι στις
ἡσυχές ἡμέρες.

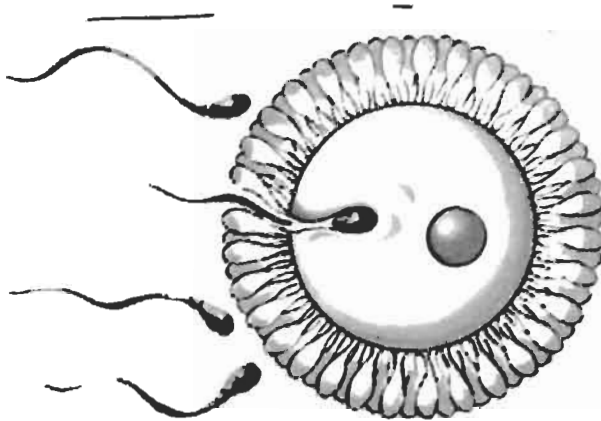

Μήτρα πού ἐτοιμάζεται γιά τή γονιμοποίηση.
Πρόσεξε πόσο τά τοιχώματα ἔχουν ἐξογκωθεί.

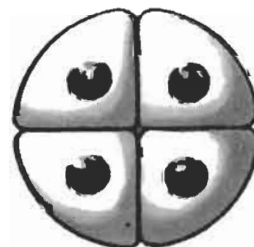
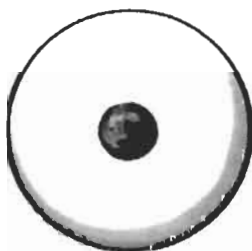

Ἐμφανίζεται ἡ ἐμμηνορροία.
Τό σίμα μαζί μέ τή μεμβράνη πού
δέν χρησιμοποιήθηκε ἀπομακρύνεται.

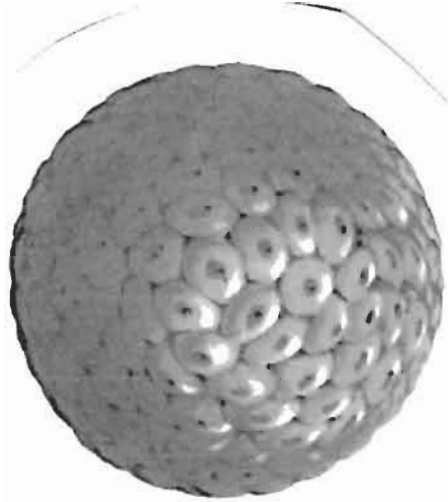

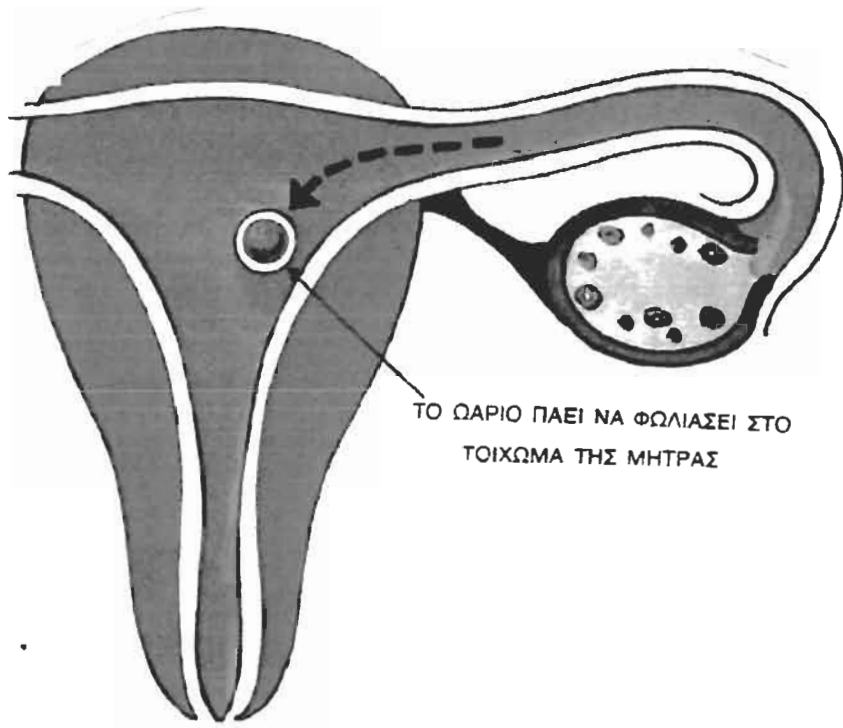
Βλέπουμε εδώ ότι μόνο ένα σπερματοζώαριο κατορθώνει να εισχωρήσει μέσα στο ωάριο. Παρατηρούμε επίσης ότι αυτό το τυχερό σπερματοζώαριο κατευθύνεται προς το πυρήνα του ωαρίου.

Διαιρέσεις του γονιμοποιημένου ωαρίου

Σ' αυτό το σχέδιο το ανθρώπινο αυγό μοιάζει με μούρο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Amir M. "Forcible Rape, Sexual Behavior". Nov. 1971.
- Belliveau F. and Richtez L. "Understanding Humman Sexual Inadeguacy". Published by Bantam Books. New York, 1970.
- Breasted M. "Oh! Sex Education". Published by Praeger. New York, 1970.
- Brecher R. and Brecher E. "An analysis of Human Sexual Response". Published by New America Library. New York, 1966.
- Campell Charls E. "Dimension of Human Sexuality". Published by Tartan Co. Huntigton Beach, Cal. 1973.
- Comfort Alex "Το Σεξ στην κοινωνία". Μετάφραση Γεωργίου Βάμβαλη. Εκδόσεις Ηλία Μανιατέα, Αθήνα.
- Δετοράκης Ιωάννης "Οικογενειακός Προγραμματισμός, αντισύλληψη, σεξουαλική διαφώτιση". Έκδοση έκτη. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.
- Δετοράκης Ιωάννης. "Βλενόρροια, Σύφιλη, AIDS". Εκδόσεις Students Edition Βούλγαρης, Πάτρα 1987.
- Δημητρακόπουλος Γεώργιος "Ιατρική Βακτηριολογία". Εκδόσεις Π. Χ. Πασχαλίδης, Αθήνα 1987.
- Dick-Read G. "Childbith Without Fear : The Principles and Practice of Natural Childbird". Published by Harper & Row. New York, 1970.
- Jones, Kenneth L., Shanberg, Louis W, and Curtis "Principles of Health Sciece". Second Edition. Published by Harber & Row. New York 1980. Pp 110-154.
- Kammeyer, Kemmeth C. W. "Comfronting The Issues Sex Rolles, Marriage, and the Family". Edited by Ally and Bacon Inc. 1975.
- Kaplan, Helen Singer "The Illustrated Manual of Sex Therapy". Edited by Guadrangle. The New York Times book Co., 1975.
- Karlen, A. "Sexuality and Homosexuality" published by Norton, New York, 1971.
- Κασκαρέλη Διονυσία "Μαιευτική και Γυναικολογία" Τόμος Α8 Β, Έκδοση Γ'. Έκδοση Δ.Β. Κασκαρέλη, Αθήνα 1983.
- Kennedy Eugene "Sexual Counseling", Edited by the Seabury Press, New York 1977.
- Kinsey, A.C. Pomeroy, W.B. and Martin, C.E. "Sexual behavior in Human male publised by W.B. Saunders" Philadelphia 1948.
- Κρεατσάς Γ. "Η ενημέρωση των Νέων σε θέματα Γενετησιακής Αγωγής και Διαπροσωπικών Σχέσεων στην Ελλάδα" Εκδόσεις Γ. Κρεατσάς, Αθήνα 1997.
- Κρεατσάς Γ. "Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση, οι σχέσεις των δύο φύλων, τι πρέπει να ξέρουν οι νέοι". Εκδόσεις Β'. Εκδόσεις Δωρικός, Αθήνα 1989.
- Macy, Christopher, Falknen, Frank. "Η εγκυμοσύνη και Γέννηση" μετάφραση Ιωάννης Ανδρέου. Εκδόσεις Ψυχογιός. Αθήνα 1981.
- Mac Donald, J. "False Accusations of Rape", Medical Aspect Human Sexuality. May 1973.
- Mac Donald James Leslie "Humam Sexuality Published by D. Van Nostrand Company. New York 1973.
- Masters, W. H. and Johnson, V. E. "Human Sexual Response published by Little, Brown, Boston 1966.
- Masters, W. H and Johnson, V. E. "Human Sexual Inadequacy by Little, Brown, Boston 1970.

- Maslow, A. H. "Toward a Psychology of Being" published by Van Nostrand. New York 1968.
- Ομάδα Γυναικών Βοστώνης "Εμείς και το Σώμα μας" Επιμέλεια Μαριλίτσα Μητσού – Παππά. Εκδόσεις Υποδομή. Αθήνα 1981.
- Porter, Cedric W., Waife, Ronald S. and Holtrop Hugh R. "Contraception: The Health Provider's Guide" Published by Grune Stratton, Inc. New York 1983.
- Ρασιδάκη Ν. Κ. "Στοιχεία Ψυχιατρικής" Έκδοση Ε. Εκδόσεις Ε. Μ. Μωραΐτου – Σιδέρη. Αθήνα 1979.
- Schiff, A. E. "Rape", Medical Aspect of Human Sexuality, May 1972.
- Steen, E. B. Montague, A. "Anatomy and Physiology" Vol 2 published by Barnes and Noble. New York 1959
- Συκάκη – Δούκα Αλέκα "Ο Τοκετός Είναι Αγάπη" Έκδοση Συκάκη – Δούκα Αλέκα. Αθήνα 1984.
- Butterfield, Oliver M. Σεξουαλική αρμονία στον γάμο. New York Emerson 1964. Ένα βιβλίο για σεξουαλικές τεχνικές.
- Fromme, Allan, Σεξ και Γάμος. New York: Barnes and Noble, 1950 (ένα βιβλίο για τον γάμο).
- Offen Allan J. H. Περιπέτεια της μητρότητας. New York Taplinger, 1966 (μια ιστορία με φωτογραφίες για την εγκυμοσύνη και την γέννα)
- Schaefer, George και Milton Zisomitz, ο υποψήφιος πατέρας New York Pocket Books (ο ρόλος του πατέρα κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης της γυναίκας του).
- Spak, Benjamin, το βιβλίο τσέπης για την παιδική και βρεφική φροντίδα, New York Pocket Books (ένας οδηγός για την ανατροφή των παιδιών).
- Gruenberg, Sidanie M. H. Η υπέροχη ιστορία του πως γεννηθήκατε Garden City New York 1952 (για ανάγνωση σε μικρά παιδιά).
- Ets, Marrie Hall. Η ιστορία ενός μικρού New York Viking 1939 (για ανάγνωση σε μικρά παιδιά). Η εφηβεία. Superintendent of Documents, Government of office, Washington D. C.
- Child Study Association of America. Τι να πείτε στα παιδιά σας για το σεξ. New York Pocket Books 1959 (προτεινόμενες απαντήσεις στις ερωτήσεις μικρών παιδιών σχετικά με την ανθρώπινη αναπαραγωγή).
- Εταιρία Οικογενειακού Προγραμματισμού "Σεξουαλική Αγωγή και Υγεία" Αθήνα 1992.
- Εταιρία Οικογενειακού Προγραμματισμού. Πρακτικά 1^{ου} Σεμιναρίου, Σεξουαλική Αγωγή και Υγεία, Αθήνα 1989.
- Pick Susan. "Πλάθοντας τη ζωή. Πρόγραμμα διαπαιδαγώγησης για το σεξ και την ζωή που απευθύνεται στους εφήβους". Εκδόσεις Φυτράκη, Αθήνα 1977.

